

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Національного

еколого-натуралістичного центру

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

/redcrossukraine
 REDCROSS.ORG.UA

Коронавірус: профілактика інфікування і поширення

Як знизити ризик інфікування коронавірусом?

Мийте руки з милом (мінімум 20 с) або дезінфекційними засобами із вмістом спирту

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином лікті; відразу викидайте серветку і мийте руки

Тримайтеся на відстані від людей, у яких кашель або підвищена температура

Як захистити інших від інфікування?

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином лікті

Одразу викидайте використану серветку і закривайте кришку смітника

Регулярно мийте руки під час догляду за хворими, а також після кашлю та чхання

Чи варто надягати медичну маску?

Так. Якщо у вас є респіраторні симптоми – кашель, утруднене дихання

Так. Якщо ви надаєте допомогу особам із респіраторними симптомами

Не потрібно, якщо немає респіраторних симптомів

Медичні працівники мають надягати респиратори

Коли використовувати медичну маску

1. Якщо ви здорові, вам потрібно носити маску, тільки якщо ви допомагаєте за походом у лідоаро на інфекцію COVID-19

3. Маски ефективні лише в поєднанні з обробкою рук за допомогою спиртованих засобів або миття рук водою з милом

2. Надягайте маску, якщо кашляєте і чхаете

4. Якщо ви носите маску, ви повинні використовувати її утилізувати

Як надягати, використовувати, знімати і утилізувати маску

1. Перед тим як надіти маску зніміть руки із засобом на спиртовій основі або милом

2. Покрийте рот і ніс маскою і прикривайтеся, що між вашим обличчям і маскою не виникає прогалин

3. Не торкайтеся руками зовнішньої поверхні маски під час її використання; якщо зробите це, протріть руки засобом на основі спирту чи мийте з милом

4. Зніміть маску новою, як тільки вона стала вологою, і не використовуйте повторно

5. Як зняти маску: не торкайтеся до її зовнішньої поверхні – зніміть маску за гумки; негайно вимийте у засобі для миття протріть руки засобом на основі спирту чи мийте з милом

Залишайтеся здорові під час подорожі

Уникайте подорожей, якщо у вас гарячка і кашель

Уникайте тісного контакту з людьми, у яких гарячка та кашель

Якщо у вас гарячка, кашель і утруднене дихання, зверніться до лікаря якомога раніше.

Часто змивайте руки засобом на основі спирту або мийте з милом

Не торкайтеся очей, носа чи рота

Якщо вам стає погано під час подорожі, повідомте про це екіпаж та зверніться до лікаря

Їжте тільки добре приготовану їжу

Якщо ви звертаєтесь по медичну допомогу, повідомте лікаря про свої попередні подорожі

Не пліюйте в громадських місцях

Уникайте тісних контактів із тваринами

Безпека харчових продуктів

Використовуйте різні дошки для подрібнення та нарізки для сирого м'яса та вареної їжі

Мийте руки між обробкою сирого та вареної їжі

Навіть у районах, постраждалих від епідемій, м'ясні продукти можна вживати за умови правильного приготування

Джерело: Всесвітня організація охорони здоров'я

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

День позашкілля у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді	8
Юні натуралісти Чернігівщини вшанували пам'ять загиблих у Бабиному Яру	9
4 жовтня — Всесвітній день захисту тварин	9
Проведено відкритий захід до Міжнародної ночі кажанів	11
Відкриття Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну	12
Другий день Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну	13
Юні лісівники Луганщини долучились до проблем відтворення лісів	14
Вихованці ЗОЕНЦ пізнавали визначні природні об'єкти Закарпаття і вчилися бути відповідальними до природи	15
Відкриття XI Всеукраїнського фестивалю “Україна-сад”	17
Офіцери Центру цивільно-військового співробітництва приймають вітання від юннатів Луганщини	18
Чернігівська обласна станція юних натуралістів провела виховний захід «Козацькому роду нема переводу»	19
Проведено виховні заходи, присвячені Дню захисників і захисниць України та Дню українського козацтва	20
Відбувся щорічний обласний екологічний пленер «Моя Україна»	22
Відкриття Всеукраїнського екологічного Хакатону «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021»	24
Відкриття фінального етапу Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв	25
Тиждень досягнень юних натуралістів	27
Українська команда візьме участь у світовому фіналі Інфоматриксу 2021 року	28
Всеукраїнський екологічний Хакатон «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021» завершив свою роботу	29
Юннати вшанували пам'ять видатного українця Богдана Гаврилишина посадкою саджанця дугласії	32
Відбулося засідання обласної координаційно-методичної ради	34

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Світовий фінал INFOMATRIX 2021 розпочато	35
«Тобі, Україно, наші знання та праця!»	37
«Героїчне минуле поряд» – юні голосківські орнітологи ведуть еколого-краєзнавчі дослідження рідного краю	38
Проведення осінньої сесії обласної Природничої школи учнівської молоді	42
Нове науково-популярне видання побачило світ і поповнило електронну бібліотеку натуралістів Хмельниччини	44
В КЗ “Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” відбувся обласний збір юних зоологів-тваринників, аграрників, садівників, квітників-дизайнерів імені Василя Аксєніна	45
Осінь пізнавальна подорож юнатів у Кам’яницьке лісництво	47
НЕНЦ спільно з обласними ЗПО еколого-натуралістичного напрямку долучилися до загальнодержавної програми Президента України «Зелена країна»	49
У Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі відбулося онлайн засідання методичного дня	49
Участь у семінарі «Підготовка до органічного виробництва сільськогосподарської продукції»	51
Відбулася осіння сесія Всеукраїнської школи методиста закладу позашкільної освіти	52
Завершилася осіння сесія Природничої школи учнівської молоді	53
«Земля у вібрації душі»	
В Дніпропетровській області проведено обласний семінар для директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку	56
Одеські школярі здобули медалі на міжнародному ІТ-конкурсі: як проходила підготовка?	57
Зліт юних аграріїв Херсонщини 2021	58
Проведення вебінарів для педагогів Полтавщини	59
На базі Хмельницького ОЕНЦУМ відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Пам’яткоохоронна діяльність в Україні: історія та сучасність»	60
Збереження природи – спільна справа	65
Нагородження переможців та призерів обласних природоохоронних конкурсів, акцій, проектів	67
Справа озеленення крокує Херсонщиною	68

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Пілотування проекту на Полтавщині „Організація та функціонування екологічної лідерської групи”	69
Обласний зліт юних натуралістів «Мозаїка юннатівських справ»	71
В Дніпропетровській області проведений семінар-тренінг “Розвиток творчої активності особистості в процесі пошукової і дослідницько-експериментальної діяльності в закладах позашкільної освіти”	72
Юннатівському руху на Закарпатті – 75 років	74
Проведено виховний захід “Скажемо булінгу – НІ!”	76
Чернігівська обласна станція провела заходи із вшанування пам’яті жертв Голодомору та політичних репресій в Україні 1932-1933 років	78
У комунальному закладі освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради вшанували пам’ять жертв голодоморів	80
Відбулось офіційне відзначення участі української команди у світовому фіналі «Інфоматрикс»	81
Участь у семінарах грантового проекту «Розвиток людського капіталу в агроорганічному секторі економіки»	82
Відбулася творча зустріч з планування міжнародної еколого-натуралістичної діяльності учнівської молоді	83
Підбито підсумки заочної обласної фотоолімпіади “Пізнай свій рідний край”	84
Пройшла зустріч на тему «Всі разом ми – одна родина», присвячена Міжнародному дню благодійності	85
Відбувся обласний конкурс «Хлібом славиться Чернігівська земля»	86
Проведено виховний захід, присвячений Дню Збройних сил України	87
Юннати – захисникам Вітчизни!	89
Проведено обласний онлайн-семінар «Екологічне виховання учнівської молоді через оптимізацію озеленення навчально-виховних закладів»	90
Проведено виховний захід “Снід: подумай про майбутнє – обери життя”	92
У ЗОЕНЦ відбувся круглий стіл з нагоди 75-річчя юннатівського руху на Закарпатті	93
Монстера дала плоди!	98
У Тернопільському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді проведено Тиждень правових знань	99
Проведено засідання педагогічної ради у формі ділової гри «Акваріум»	100
Відбувся круглий стіл «Права дітей в сучасному світі»	101
Проведено захід “Вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції”	102
Розпочато обласну акцію „Збережи ялинку”	103
Проведено обласну виставку-конкурс «Замість ялинки – зимовий букет»	104
Засідання наукового товариства учнів «ЮННАТ»	105
Проведено свято «Святий Миколай, усім дітям помагай!», творчі майстерні «Лист до Святого Миколая»	106

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

До гуртківців Національного еколого-натуралістичного центру завітав Святий Миколай	107
На Чернігівщині триває обласна виставка-конкурс «Український сувенір»	108
Проведено свято «Андріївські вечорниці» в КЗ «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради	109
Відкриття новорічно-різдвяної виставки в ЗОЕНЦ	110
Привітання в Херсонській обласній раді	111
Різдвяний віночок – власними руками! Атмосфера свята і чуда панувала на майстер-класі в ЗОЕНЦ	112
Ялинка-годівничка	113
Новорічно-різдвяні подарунки захисникам від юннатів Луганщини	114
Проведено новорічно-різдвяну виставку «Новорічна композиція» у Чернігівській обласній станції юних натуралістів»	115
Відбулося новорічне свято в КЗ «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради	117
Проведено відкрите заняття за темою “Різноманітність троянд, їх використання в озелененні”	118
Проведено декадник національного виховання «Я, родина, Україна»	119
Юннати ЗОЕНЦ турбуються про птахів рідного краю і підкормлюють їх, розвішуючи годівнички	120
Юннати ЗОЕНЦ весело святкували прийдешній Новий рік	123

**День позашкілля у Полтавському обласному еколого-
натуралістичному центрі учнівської молоді**

У Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді відзначили День позашкілля.

Для вихованців закладу був організований тематичний пізнавальний квест. Під час заходу діти дізналися цікаву історичну інформацію про заклад, який відвідують. А також розширили свої знання про довкілля, про рослини та тварин рідного краю.

Юні фантазери зібрали фантастичну тваринку, яка може бути символом нашого закладу.

Діти отримали велике задоволення від участі у конкурсах. Насамкінець усі учасники заходу отримали солодкі призи.

Юні натуралісти Чернігівщини вшанували пам'ять загиблих у Бабиному Яру

З нагоди вшанування пам'яті про одну з найтрагічніших сторінок Голокосту – масове вбивство євреїв та мирних жителів усіх національностей, скоєних нацистами під час окупації столиці України, у комунальному закладі «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» з юннатами гуртка «Основи екологічних знань» (керівник Солодка Ніна Миколаївна) проведено годину пам'яті «Трагедія Бабиного Яру». Також діти переглянули відео-ролик «А Бабин Яр мовчить...»

4 жовтня — Всесвітній день захисту тварин

Запровадив Всесвітній день захисту тварин в Берліні у 1925 році німецький письменник і зооохоронець Генріх Ціммерманн. Спочатку свято відзначалося 24 березня, але з 1929 року було перенесене на 4 жовтня.

При цьому варто зауважити, що ідею письменника спершу підтримали лише у Німеччині, Австрії, Швейцарії та Чехословаччині. Проте у травні 1931 року міжнародний конгрес прихильників руху офіційно затвердив 4 жовтня Всесвітнім днем тварин. І відтоді щороку кількість країн, у яких його відзначають, зростає. Так, у 2008 році заходи до цього дня проводилися у 66 країнах.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Мета свята полягає у:

- сприянні обізнаності людей про тварин, зокрема про загрози, з якими вони стикаються;
- визнанні ролі представників фауни у житті людини;
- покращенні зв'язку між людиною та дикою природою;
- просуванні програми дій задля добробуту видів.

Відзначення Всесвітнього дня тварин – це нагода вчергове нагадати про те, що люди – сусіди та друзі усіх живих істот. А захищати представників фауни дійсно необхідно, і, в першу чергу, захищати від діяльності людини.

За даними дослідників Всесвітнього фонду дикої природи (WWF), за останні 50 років популяція тварин у лісах планети скоротилася більше ніж удвічі. Найбільш вразливими категоріями, за спостереженням науковців, є амфібії, наприклад, жаби, а також ссавці, зокрема, мавпи та лісові слони. Скорочення кількості диких видів відбувається через втрату середовища існування, зокрема внаслідок вирубування лісів.

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ РЕКОМЕНДУЄ ЗАКЛАДАМ ОСВІТИ ОБЛАСТІ ПРОВЕСТИ ТИЖДЕНЬ ЗАХИСТУ ТВАРИН, ОРГАНІЗУВАТИ ТЕМАТИЧНІ БЕСІДИ ПРО ЗНАЧЕННЯ ТВАРИН В ЖИТТІ ЛЮДИНИ І В НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ, ЗУСТРІЧІ З ВЧЕНИМИ ТА СПЕЦІАЛІСТАМИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ТА ПРИМНОЖЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ РІДНОГО КРАЮ.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Проведено відкритий захід до Міжнародної ночі кажанів

29 вересня 2021 року на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”) (директор Ю.Ф. Педан) відбувся захід, присвячений Міжнародній ночі кажанів.

У заході брали участь вихованці гуртка “Любителі декоративних і свійських тварин” “Обласного еколого-натуралістичного центру дітей та учнівської молоді”, учні комунального закладу освіти “СЗШ № 76” (директор Сазанська Г.О.).

Захід проводився з метою привернення уваги юннатів до проблеми збереження рукокрилих, розвінчання міфів навколо цих тварин щодо їх кровожерливості, перед якими багато людей відчувають забобонний страх.

Діти дізналися, що до Червоної книги України внесено 26 видів кажанів, вони охороняються відповідними міжнародними договорами.

Юннати були здивовані, дізнавшись про те, що багато видів кажанів перебувають на межі зникнення. Причиною тому є низька чисельність одних видів, та висока вразливість – інших. Кажани зникають внаслідок руйнування їх природних і міських сховищ, потрапляння у антропогенні пастки – відкриті вікна чи системи вентиляції, та внаслідок прямого знищення людьми, які їх знаходять.

У рамках заходу гуртківці ознайомились з різними видами кажанів, дізнались багато цікавого про спосіб життя, особливості життєдіяльності, значення рукокрилих у природі.

Діти зрозуміли усю складність життя рукокрилих та їх існування на межі вимирання і те, що ми, люди, маємо допомогти цим маленьким створінням.

Наприкінці заходу вихованці гуртка власноруч створили кажана з паперу. Кожен зрозумів, яка важлива роль людини у збереженні рукокрилих та ареалів їх існування.

Підготувала керівник гуртка Стасенко Анастасія

Відкриття Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну

05 жовтня у Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді розпочався Всеукраїнський конкурс з флористики та фітодизайну, який присвячений 30-й річниці Незалежності України. Тема конкурсу — «Україна починається з тебе!».

На перший етап конкурсу надійшло чимало проєктів, але у фінал потрапили лише проєкти, які вирізняються своєю оригінальністю, креативністю.

Також у цей день для учасників конкурсу було проведено майстер-клас з флористики «Створення букету за національно-патріотичною тематикою та етно-букетів (в українському стилі)» Кабальською Ольгою, провідним флористом з Академії флористики Наталії Агеєвої.

Другий день Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну

06 жовтня пройшов другий день Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну, який у цьому році проходить під гаслом «Україна починається з тебе!» та присвячений 30-й річниці Незалежності України.

У цей день учасники конкурсу долучилися до створення “Квіткових килимів” та “Флористичних скульптур”.

Також майстер-клас з флористики та фітодизайну для учасників конкурсу провели Колісніченко Олена Валеріївна, завідувачка кафедри ландшафтної архітектури та фітодизайну НУБІП, та Піхало Олеся Віталіївна, доцент кафедри ландшафтної архітектури та фітодизайну НУБІП.

Юні лісівники Луганщини долучились до проблем відтворення лісів

Сьогодні, як ніколи в Україні постає питання належного захисту і відтворення лісів, створення сприяння умов для ведення лісового господарства. Тому Луганський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді 5 жовтня 2021 року провів обласний етап Всеукраїнського конкурсу (зльоту) учнівських лісництв.

Зліт проводився на базі ДП «Новоайдарське лісомисливське господарство» з метою активізації участі учнівської молоді в природоохоронній та дослідно-експериментальній роботі в галузі лісового господарства, збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, підвищення ефективності та якості роботи учнівських лісництв.

Проведення цього Зльоту стало можливим завдяки спільним діям Департаменту освіти і науки та Луганського обласного управління лісового та мисливського господарства.

У Зльоті взяли участь представники трьох кращих учнівських лісництв: Вільхівське учнівське лісництво Вільхівського закладу загальної середньої освіти Станично-Луганської селищної громади; Лиманське учнівське лісництво Лиманського ліцею Старобільської районної ради; вихованці гуртка «Юні лісівники» Луганського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Відкрили Зліт головний лісничий ДП «Новоайдарське лісомисливське господарство» Семенко Ольга Миколаївна та помічник лісничого «Новоайдарського лісництва» Ганшин Іван Олександрович, які привітали учасників конкурсу та побажали перемоги.

У рамках заходу юні лісівники представили творчі звіти, фоторепортажі про проведену природоохоронну роботу. Використовуючи мультимедійні презентації, доповіли про науково-дослідницьку та агітаційно-просвітницьку природоохоронну діяльність, впровадження інноваційних технологій вирощування лісових культур, зв'язки з лісгоспами та науково-дослідними установами.

Особливу увагу представників лісового господарства привернула тема відновлення популяції сосни звичайної природним шляхом на суцільних згарищах, яку в своїй дослідницькій роботі відкрили учні КЗ «Вільхівський заклад загальної середньої освіти».

Переглянувши виступи команд, представники ДП «Новоайдарського ДЛМГ», звернулись до учнівської молоді з пропозицією для наступних досліджень, які зможуть допомогти у вивченні даного питання.

Переможці Зльоту були нагороджені дипломами, кубками та подарунками.

Юні лісівники КЗ «Вільхівський заклад загальної середньої освіти Станично-Луганської селищної громади, як переможці обласного етапу Всеукраїнського конкурсу (зльоту), візьмуть участь у фінальному етапі Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів, що відбудеться у місті Київ у жовтні 2021 року.

**Вихованці ЗОЕНЦ пізнавали визначні природні об'єкти
Закарпаття і вчилися бути відповідальними до природи**

09 жовтня 2021 року відбулася пізнавальна екскурсія для вихованців ЗОЕНЦ визначними місцями Хустського району.

Перша зупинка — реабілітаційний центр бурого ведмедя, який знаходиться у Національному природному парку „Синевир”, заснований у квітні 2011 року. Діти ознайомилися з діяльністю цього природоохоронного об'єкта, в якому забезпечується реабілітація бурих ведмедів, що зазнали жорстокого поводження від людей чи потерпіли від стихійного лиха. Для них відведена загороджена територія площею 12,5 гектарів. Клишоногі, які потрапляють в притулок, спочатку проходять карантин, щеплення і знаходяться у спеціальних вольєрах, розташованих у лісі.

Згодом, після відновлення у тварин сил і здоров'я, їх випускають у природне середовище. Вихованці захоплююче спостерігали за бурими красенями, які дружно зустріли нас, подорожуючих відвідувачів, і навіть ласували їжею (яблуками, морквою), яку принесли юннати.

Цікаву інформацію про ведмедів, їх види та поширення підготувала вихованка гуртка „Біологія людини” Ангеліна Мумряк, керівниця Мирослава Вайдич. Юннатка наголосила, що дуже добре, коли створюються такі прекрасні центри, де звірі, які зазнали жорстокої долі, мають змогу насолоджуватись життям.

Наступною нашою зупинкою став екопарк – „Долина вовків”, де юннати ознайомилися із тваринами багатьох видів, завезених із різних куточків світу, – вовками, оленями, верблюдами, віслиюком та, навіть, тиграми і левами. Наразі екопарк – єдине місце на Закарпатті, де можна побачити таку різноманітність диких тварин.

Також під час візиту до звіринця діти дізнались про особливості утримання та догляду за тваринками, необхідність проведення природоохоронної роботи зі збереження та примноження рослинного і тваринного світу України.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Справжньою родзинкою подорожі став візит до Синевирського озера – перлини Українських Карпат. Діти піднялися на висоту 989 метрів над рівнем моря, пройшли стежкою вгору, захоплюючись осінніми краєвидами. Вихованка гуртка „Юні квітникарі”, Анастасія Петровцій, керівниця Оксана Кремінь, розповіла присутнім захоплюючу легенду про закохану пару Синь і Вира, про дерев’яну 13-метрову скульптуру, що височіє на протилежному березі, виготовлену з унікального африканського „негний-дерева” – махаону.

Відвідуючи озеро, діти мали можливість придбати вітамінні чаї на основі сухих плодів ягід та зібраних карпатських трав, а також скуштувати сосновий мед, настояний на шишках.

А головне, під час пізнавальної подорожі діти проявляли любов та терпимість до тварин, взаємоповагу одне до одного та не залишали після себе сміття.

Вихованці екологічної відеостудії „Дивосвіт”, Юліанна Хованець та Вероніка Голубець, керівниця Людмила Бокій, записували стендапи для телерепортажу про „НатураліТур”, який виставлять в „YouTube”.

З чудовими емоціями та приємною втомою всі повертались додому, ділилися враженнями від побаченого.

Відділ організаційно-масової роб

Відкриття XI Всеукраїнського фестивалю “Україна-сад”

12 жовтня у Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді відбулося урочисте відкриття XI Всеукраїнського фестивалю “Україна-сад”. Також у цей день в актовій залі Центру відбулися презентації обласних виставок про діяльність дитячих об’єднань у сфері садівництва.

13 жовтня учасники фестивалю відвідали Національний ботанічний сад імені М.М. Гришка НАН України. Крім того, була проведена науково-практична конференція.

А до Дня захисників і захисниць України, 14 жовтня, учасниками фестивалю буде закладено ліщинову алею.

Офіцери Центру цивільно-військового співробітництва приймають вітання від юннатів Луганщини

Вся Україна 14 жовтня, разом зі святом Покрова і Днем Українського козацтва, відзначає День захисника та захисниць України.

Особливо важливість та значущість ратної служби відчувається в місцях проведення Операції Об'єднаних сил (ООС). Тому, традиційно на передодні Свята, учнівська молодь Луганщини вітає своїх захисників і захисниць.

Не стоять осторонь від цих подій і юні натуралісти Луганського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді. Вихованці Луганського ОЦЕНТУМ завітали до Об'єднаного центру цивільно-військового співробітництва в місті Северодонецьк оперативно-тактичного угруповання «Луганськ».

Яскраві букети, які діти, з любов'ю та творчою наснагою зробили зранку 13 жовтня, були передані військовослужбовцям з нагоди Дня захисника і захисниць України. Зустріч з юннатами задала бадьорись і радісні посмішки на обличчях офіцерів Центру.

Така співпраця з Об'єднаним центром цивільно-військового співробітництва є доброю традицією юннатів Луганщини, які традиційно до

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Дня Святого Миколая та в інші знаменні дати передають новорічні поробки, сувеніри, малюнки, листівки, проводять благодійні ярмарки тощо.

Співробітники центру цивільно-військового співробітництва запросили вихованців Луганського ОЦЕНТУМ на зустрічі з метою військово-патріотичного виховання молоді, і запропонували цикл бесід про героїзм Українських воїнів.

Також діти разом з привітаннями запевнили присутніх офіцерів: «У глибокій пошані ми схиляємо голови перед пам'яттю військових, які загинули рятуючи життя. Ми дякуємо захисникам, які вибороли для нас мирну Луганщину, завдяки чому ми можемо спокійно навчатися, радіти та займатися творчістю! На знак подяки за цей подвиг ми будемо відновлювати ліси і висаджувати сади. Молимося, щоб усі наші герої повернулися додому живими та здоровими і нехай Присвята Богородиця оберігає їх. Слава Україні!».

Чернігівська обласна станція юних натуралістів провела виховний захід «Козацькому роду нема переводу»

Вихованці гуртка «Юні валеологи» комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» (керівник Олена Чала) з нагоди святкування Дня Українського козацтва провели виховний захід «Козацькому роду нема переводу». Метою заходу стало ознайомлення здобувачів освіти з історичним минулим нашого народу, розповідь про свято Покрови та зв'язок з козацтвом, яке віддало своє життя в ім'я майбутнього людства; виховування в дітей любові до рідного краю, рідної мови, бажання бути гідними синами та доньками України, прагнути стати сильними, здоровими, розумними, пробудити почуття відповідальності перед наступним поколінням.

Особливою повагою у козаків користувалось свято Покрови. Під Покровом Богоматері вони перемагали ворогів, діти не забувають свою історію і традиції.

І в які б важкі часи не переживала наша країна, вона набула незалежності і зберегла свої прекрасні традиції. Мабуть, таки справді свята Богородиця захищає своїм покровом.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Юні натуралісти в котре нагадали собі: кого називали козаком? (це вільна людина), хто стояв на чолі козацького війська? (Гетьман), як називали хати, в яких жили козаки? (курінь), як називалося козацьке військо? (кош), вид транспорту на степових дорогах за часів запорожців? (вози), як називалась козацька каша? (куліш).

На завершення виховного заходу вихованці гуртка «Юні валеологи» виготовили коллаж під назвою «Козацькому роду нема переводу».

Ми роду козацького діти
Ми любимо сонце і квіти,
І сонце шле нам привіт
Землі української цвіт.

Проведено виховні заходи, присвячені Дню захисників і захисниць України та Дню українського козацтва

З 11 по 13 жовтня 2021 року на базі комунального закладу освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО «ОЕНЦДУМ») (директор Юрій Педан) було проведено виховні заходи, присвячені Дню захисників та захисниць України та Дню українського козацтва.

Метою заходів було патріотичне виховання дітей та молоді, ознайомлення юннатів з історією славного українського козацтва, знайомство з героями захисниками України, з видатними козаками Запорозької Січі, гетьманами, ідентифікація себе як українців, як майбутніх захисників незалежності та суверенітету України.

Заходи, проведені за цей період (бесіди в гуртках, оформлення стендів, фотовиставки, написання листів воїнам та виготовлення листівок, проведення виховного заходу «Герої серед нас») сприяли розумінню того, що захисниками України є в першу чергу військові і добровольці, госпітальєри і волонтери, не тільки чоловіки, а й жінки. Діти мали зрозуміти, що важливу роль у становленні державності відіграють діти, адже від нашої позиції, підтримки, **Детальна інформація на сайті**
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

налаштованості, готовності відстоювати державність залежить майбутнє і незалежність України.

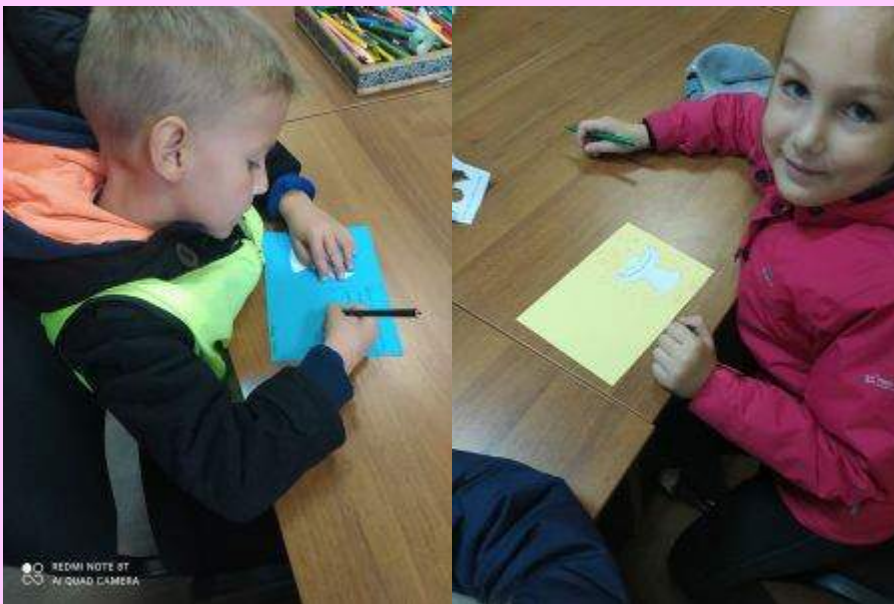
Гуртківці ознайомилися з історією українського козацтва, дізналися про видатних гетьманів України, почули цікаву легенду про Івана Сірка, переглянули фотоматеріали. Згадали про відважних воїнів, які боронять нашу землю ризикуючи власним життям на Сході України сьогодні. Обговорили риси характеру, які мають бути у справжнього українця, героя, патріота. Задумались над тим, чи кожен зможе пожертвувати домашнім теплом та затишком, проводячи час в окопах, недосипати, і все заради незалежності своєї держави та безпеки своїх рідних.

Були проведені цікаві конкурси для хлопчаків, майбутніх захисників, нащадків справжніх козаків, на спритність та уважність.

Основним завданням вищезазначених заходів було донесення до дітей розуміння значущості та відповідальності кожної людини за власне майбутнє і майбутнє України, важливості захисту кордонів від ворогів. Діти глибоко пізнали історію своєї країни, ідентифікували себе як нащадків славного козацького війська, зрозуміли, що захист держави обов'язок кожного українця, незалежно від статі, віку та віросповідання.

Найменші вихованці виготовляли листівки та розфарбовували патріотичні розмальовки, брали участь у конкурсах на спритність, виготовляли поробки янголи-обереги з побажаннями, з цікавістю переглядали презентації про героїв України та переглядали фотовиставку, яку підготували керівники гуртків.

Тільки плекаючи патріотичні почуття, занурюючи дітей у минуле та сьогоднішнє, можна донести до них важливість та значення ролі кожного для України.

Підготувала заступник директора КЗО "ОЕНЦДУМ" Галина Крикун

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Відбувся щорічний обласний екологічний пленер «Моя Україна»

Кожна подія, кожен захід на базі Миколаївського ОЕНЦУМ завжди свято як для вихованців, так і для їхніх педагогів. От і цього разу один із масових заходів – щорічний обласний екологічний пленер «Моя Україна», що відбувся 12 жовтня як чудове, яскраве, осіннє свято екологічної, просвітницької, дизайнерської обізнаності юннатів Миколаєва та області. Метою екологічного пленеру є: виховання бережливого ставлення до довкілля, формування у підростаючого покоління вишуканого естетичного смаку на кращих екологічних зразках, розвитку осмислення простору ландшафту як культурної та національної цінності, виявлення та підтримки обдарованої талановитої молоді, вдосконалення естетичного, трудового, природоохоронного, патріотичного виховання учнівської молоді, сприяння свідомому вибору професії.

У роботі пленеру свою майстерність показали 40 учасників у складі 16 команд із закладів позашкільної та загальної середньої освіти Новобузької, Снігурівської, Баштанської міської ради, Галицинівської сільської ради, Міської станції юних натуралістів міста Миколаєва та Обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

На ділянках відділу квітництва ОЕНЦУМ команди-учасниці реалізовували та захищали свої проекти арт інсталяцій з природних та вторинних матеріалів відповідно до тем пленеру. До реалізації кожного проекту команди підійшли творчо, працювали дружно, завзято та з великим бажанням поділитись своїми ідеями і досвідом створення авторського, а головне – екологічного та дизайнерського декору ручної роботи для оздоблення квітників, газонів і рекреаційних ділянок міста та навчальних закладів.

Підбиваючи підсумки плідної та змістовної роботи обласного екологічного пленеру «Моя Україна», відбулось нагородження всіх команд-учасниць дипломами та подарунками.

Завітавши до нашого подвір'я ви зможете не тільки помилуватися новими осінніми інсталяціями, а й провести тематичну фото сесію з ними.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Відкриття Всеукраїнського екологічного Хакатону «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021»

Всеукраїнський екологічний хакатон
для учнівської молоді

«X REALITY ECOLOGICAL HACK»

Національний еколого-натуралістичний центр
учнівської молоді МОН України
спільно з Хмельницьким обласним
еколого-натуралістичним центром
учнівської молоді

Загальна тема Хакатону - 2021:
**«Інноваційні технологічні
рішення для підвищення
ефективності
водного господарства
України»**

19-21 жовтня 2021 р.
м.Хмельницький

19 жовтня 2021 року, у онлайн форматі, розпочав свою роботу Всеукраїнський екологічний Хакатон «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021». Меседж цьогорічного заходу: «Інноваційні технологічні рішення для підвищення ефективності водного господарства України». З вітальними

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

словами до фіналістів, керівників творчих проєктів, представників журі та оргкомітету звернулись: ВЕРБИЦЬКИЙ Володимир Валентинович, директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, доктор педагогічних наук, професор; СКРИПНИК Сергій Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології та біологічної освіти гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету, голова журі.

Озвучена важлива роль закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування і зокрема Хмельницького обласного ЕНЦУМ у природоохоронній діяльності та вихованні екологічного освіченої молоді, формуванні творчих компетентностей, знань, умінь і навичок у вирішенні важливих екологічних завдань.

Відбулося представлення складу журі та попередньо сформовано творчі групи учасників для розроблення командних проєктів.

Сергій Васильович оголосив про початок онлайн представлень авторських проєктів учасниками Хакатону.

І поки фіналісти почергово презентували власні проєкти, засобами електронного зв'язку та розміщенням відповідної інформації на сайтах НЕНЦ (Масові заходи>Хакатон>Команди Хакатону), ХОЕНЦУМ, було поінформовано учасників щодо складів команд.

20 жовтня відведено на розробку командами проєктів в електронному вигляді (фото і відеографіка, електронний постер, презентація тощо). Для цього учасники, з метою спілкування всередині команди, організують власний чат в месенжері. Дана подія відбуватиметься в офлайн-режимі. Подання учасниками командних проєктів на електронну поштову скриньку Оргкомітету триватиме з 14.00. Далі пройдуть дебати і обговорення складом журі результатів представлення командних проєктів.

21 жовтня Оргкомітет підведе підсумки Всеукраїнського екологічного Хакатону «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021» в онлайн-ефірі. Журі озвучить переможців і призерів змагання. Відбудеться нагородження переможців та активних учасників, а також імпровізована передача перехідного Кубка естафети ЕКО-ХАКАТОНУ юннатам Буковини і урочисте закриття Хакатону 2021 року.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Відкриття фінального етапу Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв

Міністерством освіти і науки України з метою активізації участі учнівської молоді в природоохоронній та дослідно-експериментальній роботі в галузі лісового господарства, збереження біологічного різноманіття лісових екосистем 19 – 21 жовтня 2021 року в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді спільно з Кіровоградським обласним Товариством лісівників та комунальним закладом «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» організовано проведення фінального етапу Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

Завданнями Всеукраїнського зльоту є:

- формування екологічної культури особистості;
- поліпшення ефективності роботи учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів;
- розвиток партнерських взаємовідносин з вищими навчальними закладами, з лісогосподарськими підприємствами;
- поширення кращого педагогічного досвіду щодо організації роботи учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів;

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

- підвищення фахового рівня керівників учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів;
- популяризація практичних результатів роботи учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

19 жовтня 2021 року відбулося урочисте відкриття заходу, перед учасниками з вітальним словом виступили:

Вербицький Володимир Валентинович – директор Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України;

Марчук Юрій Миколайович – Голова Товариства лісівників України;

Соваков Олександр Вікторович, заступник директора з навчальної та виховної роботи Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Стукал Ніна Іванівна – голова Всеукраїнського об'єднання «Лісова громада», керівник Дорогинського учнівського лісництва.

Також у цей день проходить відкритий захист науково-дослідницьких робіт у галузі лісового господарства по секціях: «Захист лісу», «Лісові відновлення та лісорозведення» та «Лісове біорізноманіття».

Бажаємо всім учасникам натхнення, віри у свої сили, невичерпної енергії та впевненості у конкурсних випробуваннях!

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Тиждень досягнень юних натуралістів

Сьогодні, 19 жовтня в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді Міністерства освіти і науки України відбулося грандіозне свято – презентація досягнень юних натуралістів. Ми раді вітати учасників:

- Всеукраїнського зльоту учнівських виробничих бригад, трудових аграрних об'єднань України;
- Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв;
- Всеукраїнської виставки досягнень юних натуралістів «Виставковий павільйон НЕНЦ».

З вітальними словами до учасників конкурсів звернулися директор Національного еколого-натуралістичного центру, доктор педагогічних наук, професор, академік Вербицький Володимир Валентинович; доцент кафедри агрохімії та якості продукції рослинництва ім. О.І. Душечкіна НУБіП України, кандидат сільськогосподарських наук Бордюжа Надія Петрівна; заступник директора Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства, кандидат сільськогосподарських наук Соваков Олександр Вікторович; голова Всеукраїнського об'єднання “Лісова громада” Стукал Ніна Іванівна.

Сьогодні ми розпочали проєкт Президента України «Зелена країна». Паростки хвойних дерев отримала кожна область від Луганщини на знак миру і добра.

**Українська команда візьме участь у світовому фіналі
Інфоматриксу 2021 року**

18-19 жовтня 2021 року в онлайн ефірі, з використанням платформи Moodle, було проведено останній, генеральний прогін команди українських розробників цифрового програмного контенту, з числа суперфіналістів Всеукраїнського чемпіонату з інформаційних технологій «Екософт» і національного етапу Міжнародного конкурсу комп'ютерних проєктів «INFOMATRIX».

А передувала події кропітка дворічна підготовка до світового фіналу з боку ініціативної, творчої, наполегливої молоді під керівництвом наставників та національного оргкомітету.

Чи буде чи не буде проходити світовий Інфоматрикс? Міжнародний оргкомітет тримав мовчання до останнього. Невизначений період тривав більше року. І от у жовтні крига скресла.

27-30 жовтня 2021 року відбудеться світовий фінал у форматі онлайн представлення авторських програмних і апаратних розробок. Українські хлопці і дівчата захищатимуться 28 і 29 жовтня.

Нашим маленьким колективом, під егідою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України, вдалося розібратися що до чого і провести ряд організаційних заходів щоб згуртувати конкурсантів, заявити команду та ввійти в повний контакт з організаторами світового фіналу.

Ще жодного разу, за 10 років участі в Інфоматриksi, українська команда не готувалася так потужно і відповідально: національний суперфінал у березні, ряд вебінарів під час проміжних зустрічей в прямому ефірі, постійне спілкування в месенджері, листування і дзвінки.

Та не зважаючи на це виступи розробників шліфуватимуться до самого початку захисту. Ігорем Меліховим спільно з Войченком Олексієм Петровичем підготовлено ряд рекомендаційних текстових і відеоматеріалів для конкурсантів. Від Пустовойта Олега Віталійовича надійшли корисні поради стосовно дотримання лаконічності у доповідях і відповідях на питання журі. Слушні зауваження висловили представники Infomatrix Club – з числа переможців і призерів Інфоматриксів минулих років. То ж ми приречені на безумовний командний успіх всіх 18 суперфіналістів. Триматимемо за них кулаки!

Всеукраїнський екологічний Хакатон «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021» завершив свою роботу

21 жовтня 2021 року, в прямому ефірі, Оргкомітет з підготовки і проведення Всеукраїнського екологічного Хакатону «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021» підвів підсумки цьогорічного змагання. Від організаторів змагання, з напутніми словами до фіналістів, звернулась Міронова Наталія Геннадіївна, доктор сільськогосподарських наук, доцент, завідувачка кафедри екології та біологічної освіти гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету.

СКРИПНИК Сергій Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології та біологічної освіти гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету, голова журі поінформував учасників щодо підсумків Хакатону, результатами оцінювання командних проектів згідно протоколів журі:

Відбулося нагородження переможців, призерів та активних учасників цінними призами і подарунками від партнерів змагання. Наприкінці онлайн зустрічі, за участі директора Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді КЛИМЧУКА Василя Васильовича, пройшла імпровізована передача перехідного Кубка естафети ЕКО-ХАКАТОНУ юннатам Буковини. На цьому Всеукраїнський екологічний Хакатон «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021» завершив свою роботу.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Список

здобувачів освіти – переможців Всеукраїнського екологічного хакатону
для учнівської молоді «X REALITY ECOLOGICAL HACK-2021»

I місце – Диплом I ступеню та цінний подарунок (планшет «Lenovo Tab E10»)

ЛИШАК Роман – учень 10 класу Ладижинського НВК № 1 Вінницької області

ПЕТРОВ Іван – учень Арцизького ЗЗСО I-III ст. № 5 Одеської області

II місце – Диплом II ступеню та цінний подарунок (рюкзак темно-синій, рюкзак сірий/чорний)

ШЕВЧЕНКО Антон – учень 9 класу Кислицького закладу загальної середньої освіти Саф`янської ОТГ Ізмаїльського району Одеської області

КОНДУР Розарія – учениця 9 класу Корсунського НВК Красносільської сільської ради Одеської області

ХУДИЙ Олександр – студент I курсу Навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича

КАПУЩЕНКО Валерія – учениця 9-Б класу Вінницької ЗОШ I-III ст. № 33

МАКОВЕНЬ Костянтин – учень 10 класу Одеської ЗОШ I-III ст. № 15

ЛУКАШЕНКО Анастасія – учениця 8-Б класу Житомирської ЗОШ I-III ст. № 30

ЗІБОРОВ Нікіта – учень 11 класу Херсонського фізико-технічного ліцею

ШУБІН Михайло – учень 9 класу Житомирського міського ліцею № 1

III місце – Диплом III ступеню та цінний подарунок (bluetooth колонки)

ГРЕСЬКО Михайло – учень 11-Б класу Чернівецького ліцею № 3 медичного профілю

РЕВТЮК Владислава – учениця 7-Б класу Фонтанського НВК Одеської області

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

АНТОНЮК Іван – учень 10 класу ліцею № 4, вихованець гуртка ЦДЮТ ЗОРІТ виконкому міської ради м. Новоукраїнка Миколаївської області

БАРАБАШ Олександр – учень 9 класу Крижанівського НВК Одеської області

НЕСТОР Олександра – учениця 11-В класу Чернівецького ліцею № 3 медичного профілю

ПАРФЕНЮК Владислав – учень 9 класу Житомирської ЗОШ I-III ст. № 30

ВАСИЛЕНКО Сергій – учень 10 класу Костянтинівського ЗЗСО № 5 Донецької області

ПОВІДІШ Олександра – учениця 9 класу Вишнівського НВК Одеської області

ПИСАРЕНКО Софія – учениця 10-А класу Глодоської ЗОШ I-III ст. Новоукраїнського району Кіровоградської області

КІПЕР Артем – учень 10 класу Ладижинської ЗОШ I-III ст. № 3 Вінницької області

СИДОРЧУК Ілля – учень 8-Г класу Житомирської ЗОШ I-III ст. № 30

III місце – Диплом III ступеню та цінний подарунок (годинник «ECONOMIX»)

ШВЕДУЛ Богдан – учень 8 класу Плетеноташлицької ЗОШ I-III ст. Новоукраїнського району Кіровоградської області

ПЕЧЕНЮК Артур – учень 8 класу Житомирської ЗОШ I-III ст. № 30

МЕРЕНКОВА Олена – учениця 8 класу Крижанівського НВК Одеської області

НЕСТОР Вікторія – учениця 10 класу Чернівецького ліцею № 3 медичного профілю

ПЕТРЕНКО Світлана – вихованка гуртка ДООЕНЦ, студентка II курсу Краматорського вищого професійного торгово-кулінарного училища Донецької області

ФЕДОРОВ Валерій – учень 8 класу «Дивізійського ЗЗСО I-III ст.» Одеської області

ЛОМАНЕНКО Тея – учениця 8 класу Краматорської ЗОШ I-III ст. № 16 Донецької області

ПІЦИК Єва – вихованка гуртка ДООЕНЦ, студентка II курсу Краматорського вищого професійного торгово-кулінарного училища Донецької області

СИДОРУК Тарас – учень 11 класу Житомирської ЗОШ I-III ст. № 30

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

ПІДДУБНА Каміла – учениця 8 класу Крижанівського НВК Одеської області

ГОРІШНА Дар'я – учениця 10-А класу Вінницької ЗОШ І-ІІІ ст. № 33

Учасники команди № 6, які не вибороли призових місць, нагороджені заохочувальними подарунками. Це:

ГАЙДАШ Катерина – учениця 9-Б Комунального закладу “Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №33 Вінницької міської ради”
ПАВЛЕНКО Олександра – учениця Навчально-виховного комплексу «Ліцей-спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №10» Марганецької міської ради

САВЧУК Андрій – учень 7 класу Ладижинської ЗОШ І-ІІІ ступенів №2 Ладижинської міської ради

МАРТУС Артур – учень 8 класу Крижанівського НВК «ЗОШ І-ІІІ ступенів – ліцей – ДНЗ» Одеського району

Також спеціальними призами були відмічені окремі авторські проекти фіналістів.

Юннати вшанували пам'ять видатного українця Богдана Гаврилишина посадкою саджанця дугласії

Два роки тому Верховна Рада України встановила 19 жовтня, у день народження Б. Д. Гаврилишина, Всеукраїнський День відповідальності людини. Богдан Гаврилишин – автор „Декларації відповідальності людини”.

З метою гідного вшанування пам'яті видатного українця Богдана Дмитровича, 13 жовтня на засіданні методичного дня Олександр Геревич, директор Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, поінформував педагогів про День відповідальності людини

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

та відзначення Дня пам'яті автора Декларації. Директор ознайомив присутніх з біографією Б. Д. Гаврилишина та його Декларацією, особливо, звернувши увагу на пункти 12 (До довкілля), 13 (До країн) та 14 (До майбутніх поколінь).

А 19 жовтня педагоги та юні натуралісти провели природоохоронну акцію, спрямовану на поліпшення стану довкілля, зокрема, висадили пам'ятне дерево в дендропарку ЗОЕНЦ на честь Богдана Дмитровича Гаврилишина – хвойного саджанця, вирощеного з насіння столітньої дугласії, якого подарували ЗОЕНЦ колеги-лісівники з Кам'яницького лісництва.

Дугласія псевдотсуга – рід хвойних дерев родини соснових. Це унікальне високоросле дерево, що має конічну крону з горизонтально розташованими гілками. Перевагою цієї рослини є м'яка, ніжна хвоя кольору свіжої весняної зелені, з приємним цитрусовим ароматом. Зазвичай живе дерево понад 500 років, зрідка до 1000 і більше.

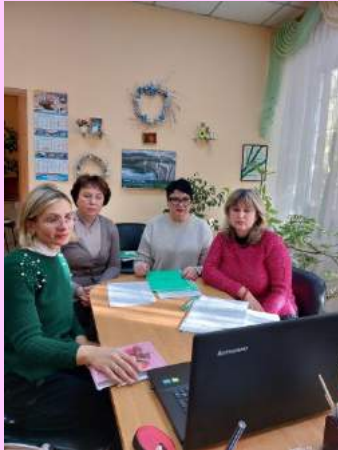
Висаджування дерева дуже символічно, адже, де б у світі не опинявся, Богдан Гаврилишин, як і дерево, тримав коріння глибоко в українській землі, гіллям же дивлячись на весь світ. До того ж, саме хвойний саджанець найкраще передає сутність такої великої людини, яким був Богдан Дмитрович. Дугласія – велична, міцна духом рослина, яка символізує довговічність, повноту життя, непохитність. Чітку паралель можна провести із тим, яким за життя був Богдан Дмитрович і як до нього ставились люди.

Протягом 13-20 жовтня всіма керівниками гуртків безпосередньо в ЗОЕНЦ та у гуртках, які працюють за межами закладу в Хустському районі проведено виховні години і бесіди на тему: „Відповідальність починається з тебе”.

Відділ організаційно-масової роботи

Відбулося засідання обласної координаційно-методичної ради

26 жовтня 2021 року, відповідно до плану роботи комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО), з метою реалізації I етапу експерименту всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання дітей дошкільного віку в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку» (Наказ Міністерства освіти і науки від 18.05.2021 року № 544), відбулося засідання обласної координаційно-методичної ради з еколого-натуралістичної освіти та виховання учнівської молоді у вигляді відеоконференції з використанням платформи Zoom за темою: «Організаційно-педагогічні умови екологічного виховання в закладі позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування» на прикладі Генічеської станції юних натуралістів Генічеської міської ради (директорка Світлана СКРИПКА).

До участі долучилися представники 26 навчальних закладів області, загалом 37 учасників: директори, методисти, спеціалісти, вчителі, керівники гуртків районних (міських) станцій юних натуралістів, комплексних позашкільних закладів області.

Виступали: Ельвіра Вітренко, директорка Центру, Анна Корнієнко провідний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, Світлана Скрипка, директорка Генічеської міської станції юних натуралістів, Лариса Надточа, вихователь – методист Генічеського ЗДО ясла-садок «Червона Шапочка» співробітники Генічеської СЮН та КЗ «ЦЕНТУМ» ХОР.

Обласна рада схвалила досвід роботи Генічеської станції юних натуралістів та вирішила розпочати роботу з створення освітнього середовища для раннього розвитку дитини засобами еколого-натуралістичної освіти.

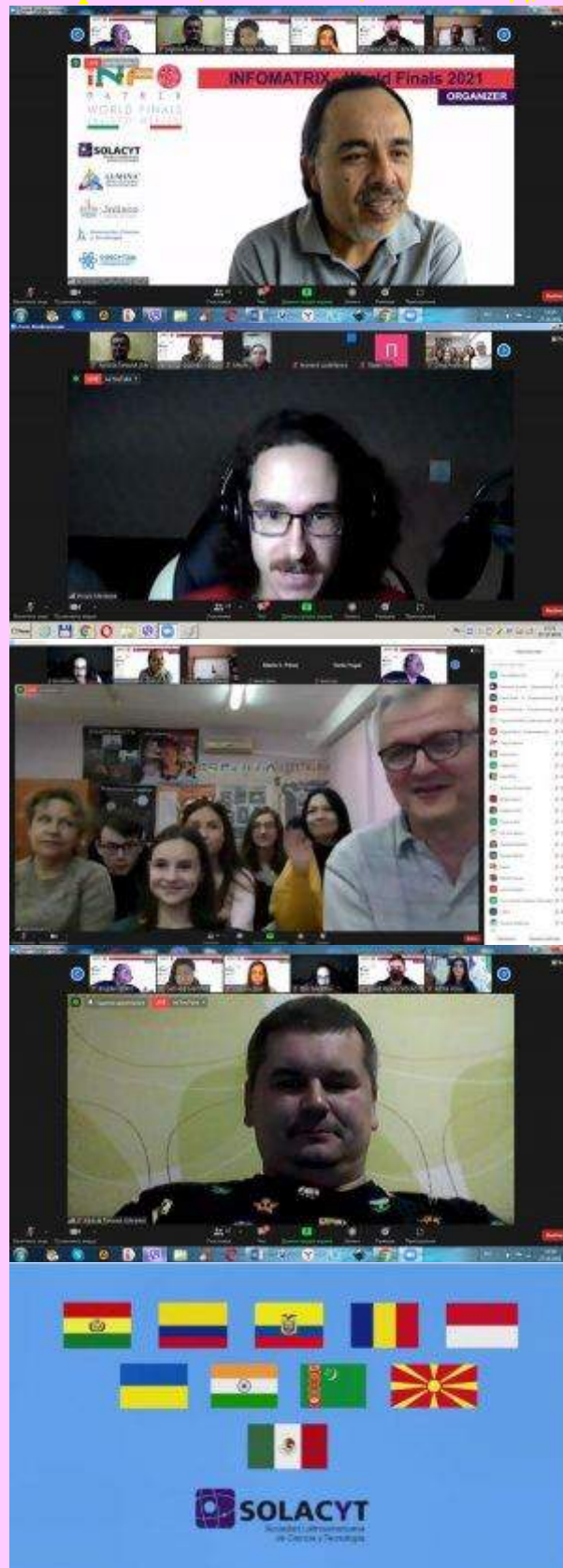
Світовий фінал INFOMATRIX 2021 розпочато

Вчора, за участі представників оргкомітету, суддів, учасників змагання, відбулося урочисте відкриття Міжнародного конкурсу комп'ютерних проєктів Infomatrix 2021 в Мексиці! Протягом двох днів, 28 та 29 жовтня, наші розробники цифрового контенту, разом з конкурсантами з інших країн, захищатимуть свої проєкти перед міжнародним журі. Сподіваємося на якісне і неупереджене суддівство. Тож побажаємо українській команді натхнення та успіхів!

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Сегодня самый лучший день!
Без всяких лишних коннотаций!
Надеюсь, мы захватим в плен
Всех силой наших презентаций!
О сколько дней любой из нас

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Ждал мексиканского финала...
Удачи, дети, в этот час
Вы все в тельняшках, пусть вас мало –
Зато когда последний чат
Погаснет ночью на экране –
За наших хлопцев и дивчат
Не стыдно будет папе с мамой!

Олег Пустовойт

«Тобі, Україно, наші знання та праця!»

Осінь – найдорожча серцю хлібна пора. Восени, коли землю вкриває жовте листя, коли зібрано урожай, а комори та стодоли заповнені збіжжям, комунальний заклад «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» проводить зліт аграрних трудових об'єднань «Тобі, Україно, наші знання та праця!».

Захід проводився з метою підвищення рівня трудового виховання учнівської молоді та ефективності навчальної і науково-дослідної роботи на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках.

Наш край завжди славився своїми чорноземами і людьми, які є великими працелюбами, вміють гарно обробляти землю і вирощувати на ній хороші врожаї. І не дивно, адже саме на Кіровоградщині в 1956 році вперше було створено виробничі учнівські бригади. Перша така бригада була організована в Богданівській середній школі Знам'янського району талановитим керівником, директором школи Іваном Гуровичем Ткаченком. На даний час у зв'язку зі змінами в суспільстві та новими формами і методами господарювання у трудових учнівських об'єднаннях активізується дослідницька робота, налагоджуються зв'язки з вченими та спеціалістами сільськогосподарського виробництва, вихованці досягають високих результатів.

Обласний зліт аграрних трудових об'єднань «Тобі, Україно, наші знання та праця!» розпочався урочистим відкриттям. Учасників заходу привітав Поркуян Олег Вікторович, директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Під час заходу проводилась виставка-презентація «Щедрість рідної землі» та відкритий творчий звіт відповідно до умов проведення обласного зльоту учнівських виробничих бригад.

Виставка-презентація «Щедрість рідної землі» оцінювалася за такими критеріями: упровадження інноваційних технологій у практику роботи учнівських виробничих бригад; профорієнтаційна робота, що проводиться учнівськими виробничими бригадами; упровадження результатів дослідів у практику роботи учнівських виробничих бригад; якість оформлення та оригінальність виставки-презентації.

Відкритий творчий звіт поєднував різні жанри мистецтва та оцінювався за такими критеріями: відповідність тематиці Зльоту; виконавська майстерність; оригінальність.

Учасники зльоту демонстрували щоденники дослідницької роботи, натуральні зразки сортів сільськогосподарських культур вирощених юннатами. Експонати відзначалися оригінальністю та досконалістю, кожна виставка стала чудовим вираженням фантазії й уявлення дітей та їх керівників.

Представлені матеріали підтвердили ефективність форм та методів реалізації завдань трудового виховання, прагнення до активних дій з впровадження інноваційних технологій у практику роботи учнівських виробничих бригад, підвищення творчої активності вихованців.

«Героїчне минуле поряд» – юні голосківські орнітологи ведуть еколого-краєзнавчі дослідження рідного краю

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

28 жовтня 2021 р. Верхнє Побужжя Хмельниччини. Еколого-краєзнавча екскурсія «Героїчне минуле поряд» (детальніше див. за [ПОСИЛАННЯМ](#)). Наша мала Батьківщина має велику історичну пам'ять, факти якої – в архівах, спогадах очевидців або істориків-краєзнавців. Символічно, 28 жовтня в Україні – День визволення України від німецько-фашистських загарбників, День вигнання нацистських окупантів.

Український народ у різні часи і роки платив неймовірно страшну ціну за право бути вільним.

Щоб розповісти і показати місця героїчного минулого подільської землі ми вирушили у найближчу екскурсію. Учасники екскурсії – юні орнітологи гуртка «AVES» ХОЕНЦУМ (керівник Новак В.О.) та вихованці театральної студії Школи мистецтв (керівник Пономар В.В.), які є учнями Голосківського ліцею.

Дослідження осінньої орнітофауни краю ми поєднали з відвідуванням кількох пам'ятних місць, пов'язаних з боями за незалежність України часів національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького, боїв славної Запорізької дивізії Чорних запорожців у вересні 1920 р. проти більшовиків, боїв Радянської армії в березні 1944 року під час звільнення сіл району від німецьких загарбників та місце останнього бою загону УПА у наших краях (ймовірно 1947 чи 1948 рік).

І так, коротка статистика екскурсії: проїхали не менше 58 км, вдалось зустріти 30 видів птахів, 2 – ссавців (нори борсука і кротів...), 2 види метеликів (білан і сонцевик адмірал), знайшли невідомі нам до цього вікові липи, дуб і черешню.

На початок наш маршрут проліг з Голоскова повз Меджибізьку фортецю у село Шрубків. Тут на північній околиці села на високому пагорбі кілька років тому відновлено могилу, де за переказами, був похований обозний війська Б.Хмельницького Омелян Купченко. Він загинув у липні 1948 року під час бою одного із козацьких загонів з польськими військами (за 2 місяці до відомої Пилявецької битви, що відбулась в 15 км північніше). За часів СРСР старовинний козацький хрест на могилі було зруйновано і його частини розкидані, щоб знищити сліди могили. Лише в роки незалежності, завдяки старання сільського голови Михайла Демківа, було знайдено одну із частин кам'яного хреста, яку повернули на місце відновленої могили полковника Купченка.

Далі наш маршрут проліг на Волосівецький шлях, навколишні поля якого овіяні історичними подіями різних років. Саме тут встановлено пам'ятний хрест усім полеглим козакам, які загинули в боях напередодні Пилявецької битви і як умовна могила Максима Кривоноса. Адже відомо, що загопи козаків

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

під його командуванням були основною рушійною силою війська Б.Хмельницького у Пилявецькій битві, саме вони проводили розвідку околиць Меджибожа, вступаючи у сутички з польськими військами. Саме його загонам вдалось взяти штурмом Високий замок у Львові і лише підступна хвороба (чума) на підступах до Замостя зупинила життєвий шлях славного козака. По дорозі до Києва, в середині листопада 1648 року, Максим Кривоніс після тяжких мук помирає. За переказами він заповів поховати його на межі Волині і Поділля. Тож цілком можливо, що його дійсно поховали, десь у цих краях.

Децо вище пам'ятного хреста, за віковими придорожніми липами, відкриваються поля до урочища Золотаренки (до 1830 р. на місці сучасного лісу було однойменне село). Саме на цих полях в кінці 40-х років вступили у свій останній бій 8 бійців УПА (7 юнаків і дівчина «Оксана»). Упівці були оточені НКВДистами в урочищі Золотаренки, де вони заночували на горищі польової ферми. Хлопці переконали Оксану схватись у дуплі вікової липи, край урочища, а самі відстрілюючись побігли полем в напрямку села Шрубків. Виявилось, що тут вже їх чекав інший загін НКВДистів, підсилений танком. Шестеро з них, не сподіваючись на засідку, загинули від куль. Один повстанець, повернувши в посів кукурудзи на сусідньому полі, став віддалятися від переслідувачів. Але... Слідом за ним поїхав танк, постріл з якого виявився фатальним для повстанця. Крім того, танк ще й переїхав, можливо, ще живого героя. З старої липи Оксана бачила, як загинули її товариші, тому, коли танк зупинився і з люка появився командир танка, вона відкрила по ньому вогонь. Сміливо, чи не так? Проте, постріл танка збив верхівку липи і смертельно поранив Оксану. Сумно. Все це стало відомо зі слів очевидців тих подій, одним з яких тоді став 6-річний хлопчик Григорій Дядик.

Рухаємось далі Волосівецьким шляхом, з яким пов'язані події 1920 р. Зі спогадів отамана 1-го кінного полку Чорних запорожців Петра Дяченка ми знаємо, що 29.09.1920 – полк о 16-00 прибув у с.Волосівці на перепочинок. В цей час у с. Шрубків скупчувались війська більшовиків, які збирались вибити війська УНР з Меджибожа (де був штаб Запорізької дивізії Чорних запорожців). Відпочивали пів години, а далі рушили на Шрубків. Ворог не чекав з цієї сторони запорожців. В результаті бою запорожці захопили 300 полонених, гармату, кулемет Максим, віз зі снарядами та 100 возів з обозу більшовиків. На нічліг повернулись назад у с. Волосівці. 30.09.1920 – о 3-й ранку чорні запорожці вирушили з Волосівців визволяти Летичів (на Щедрову).

Цікаво дітям було дізнатися, що цим же шляхом рухались передові частини Радянської армії в березні 1944 року, яким було дано наказ (під ним підписи: Жуков, Боголюбов, Крайнюков) звільнити села Меджибіжчини і Проскурів 7 березня, але широка, заболочена долина р.Бужок виявилась серйозною перешкодою. І лише 8.03 були звільнені Волосівці і 9.03 – Шрубків та Митківці. Села за Бужком вдалось звільнити майже в кінці березня (наш

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Голосків – 25.03)... Вдячність тим, хто виборював право на свободу українському народові. Будьмо гідними наступниками героїчного покоління визволителів, бережімо стабільність та мир, гуртуймося. Такий коротенький екскурс в історію нашого краю, а тепер ще кілька слів про природничу складову.

Волосівецьким шляхом попадаємо в урочище Міська Дубина. Тут короткий перепоchinoк біля багаття, печені яблука і сосиски, бутерброди і ароматний трав'яний чай. Колись в урочищі росли вікові дерева, але тепер це – практично суцільний молодий ліс. Обстеживши його територію, ми виявили лише одну 100-120 річну черешню і 150-200 річний дуб. Вони – «живі» очевидці тих і сучасних подій. На краю урочища, де колись вздовж дороги росли вікові липи, лишилась лише одна. Ми раді їй. А ще в урочищі ми знайшли стару нору борсука, зустріли синиць, канюків (над урочищем) і сірого сорокопуда (край лісу, вид з Червоної книги).

З Міської Дубини їдемо в ур.Золотаренки (як вже зазначалося, тут до 1830 р. було однойменне село). Неймовірні краєвиди відкриваються із високих пагорбів урочища. Тут зустрічаємо круків, канюка, вівсянок звичайних, дятла середнього і ще одного сірого сорокопуда.

Звивистою польовою дорогою виїжджаємо на Митківський шлях, не віриться, що ця дорога колись була асфальтована, а от вікові липи підказують, що це дуже давній шлях.

Перетинаємо с.Митківці і виїжджаємо на 1,5 кілометрову греблю «моря» – це 900-гектарне водосховище Верхні Анаставці, орнітологічний заказник. В цю пору на водосховищі тримається лише кілька сотень мартинів звичайних і поодинокі мартини жовтоногі.

На протилежному березі проїжджаємо Ярославку і паралельно долини Бужка рухаємось на Меджибіж. Бачимо, що інше водосховище, Нижні Анаставці, спущене і з птахів видно лише сірих чапель і чепура великих.

Далі через овіяний історичними подіями Меджибіж, польовими дорогами по-під Лисогіркою (колишній старовинний Летичівський тракт), повертаємось у наш Голосків. На полях ще зустрічаємо щигликів, чикотнів, круків, канюка, а дятлів звичайних, синиць великих, гаїчок болотяних і золотомушок жовточубих у польовій лісосмузі. Ми – вдома. 30 видів птахів для цієї пори не поганий результат, саме такий, перед початком екскурсії, передбачили юні орнітологи Мацьков Мирослав (5 кл.) і Босик Дарина (8 кл.). «Провидців», як завжди, чекають призи, з чим їх і вітаємо.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Поїздка і екскурсія відбулася за підтримки відділу освіти, молоді, спорту, культури і туризму Меджибізької селищної ради, особисто Глядченко К.А. та директора Голосківського ліцею Шкляра М.П.

Володимир НОВАК, керівник гуртка юних
орнітологів ХОЕНЦУМ, учитель Голосківського ліцею

Проведення осінньої сесії обласної Природничої школи учнівської молоді

26-28 жовтня поточного року комунальним закладом освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (директор Педан Ю.Ф, далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”) була проведена осіння сесія для учнів обласної Природничої школи (далі – Школа) по секціях: психології, хімії, флористики та зеленої архітектури, біології та екології, сучасних біотехнологій, агрономії, ветеринарії та зоотехнії. Захід проводився в дистанційному форматі.

Участь в сесії взяли біля 130 здобувачів освіти закладів загальної середньої, професійно-технічної та позашкільної освіти: мм. Дніпра, Кам’янського, Кривого Рогу, Марганця, Нікополя, Павлограда та об’єднаних територіальних громад: Дубовиківської, Китайгородської, Любимівської, Межівської, Обухівської, Солонянської, Синельниківської, Томаківської, Слобожанської та філії КЗО “ОЕНЦДУМ” “Шафран”, що працює на базі Могилівської сільської ради.

Освітній процес у Школі під час проведення осінньої сесії відбувався дистанційно на базі Дніпровського національного університету ім. О.Гончара (ДНУ), Українського державного хіміко-технологічного університету (УДХТУ), Дніпровського державного аграрно-економічного університету (ДДАЕУ) та КЗО “ОЕНЦДУМ”.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Кожна секція працювала за окремим розкладом роботи відповідно до плану проведення сесії, узгодженого науково-методичною радою Природничої школи.

Учні секції хімії прослухали лекції: “Закон і система елементів Д.І. Менделєєва – один з найважливіших законів природи та методична основа вивчення хімії”, “Розрахунки за законом об’ємних відношень газів. Алгоритм для розв’язування задач на ходові суміші” (викладач Хмеловська С.О., кандидат хімічних наук, керівник гуртка КЗО“ОЕНЦДУМ”).

Юні психологи вивчали матеріал по темі “Емоційна сфера людини” та брали активну участь в практичному занятті “Емоційний інтелект”, з якого учні зрозуміли, що емоційний інтелект має велике значення для розвитку особистості (викладач Хамініч О.М., керівник гуртка КЗО“ОЕНЦДУМ”, практичний психолог).

Юні екологи знайомилися з наукою екологією, розглядали питання: “Екологія як наука. Розділи екології. Факторіальна екологія”, “Фітоциноз в екосистемі. Проблеми збереження біорізноманіття” (викладач Барановський Б.О., провідний науковий співробітник НДІ біології ДНУ ім.О.Гончара).

Учні секції флористики та зеленої архітектури прослухали лекції: “Біорізноманіття дендрофлори хвойних рослин в ландшафтному дизайні”, “Експозиція “Японський сад” як елемент оформлення пришкольньої території” (викладач Зайцева І.О., професор кафедри фізіології та інтродукції рослин ДНУ ім. О.Гончара). Отримані знання учні зможуть використовувати при озелененні пришкольніх територій.

Учні секції біології працювали за темами: “Фізіологія видільної системи. Органи виділення людини” (викладач Хоменко О.М., доцент кафедри біохімії та фізіології ДНУ ім. О.Гончара), “Порівняльна характеристика типу Хордові: нижчі Хордові і Риби” (викладач Коломбар Т.М., кандидат біологічних наук, доцент кафедри зоології та екології державного закладу вищої освіти “Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара”).

На базі ДДАУ була проведена робота секції агрономії, ветеринарії та зоотехнії, під час якої учні прослухали цікаві лекції з основ рослинництва: “Найприбутковіші нішеві культури України. Перспективи вирощування. Лаванда. Календула. Ехінацея” (викладач Котченко М.В., доцент кафедри рослинництва ДДАЕУ).

Юні ветеринари ознайомилися з темами “Професія ветлікаря. Різноманітність сфер діяльності лікаря ветеринарної медицини” (викладач Зажарський В.В., заступник декана ветеринарного факультету ДДАЕУ), “Технологія виробництва та аналіз якості продукції тваринництва”, “Аналіз якості меду бджолиного” (викладач Похил О.М., доцент кафедри технології переробки продуктів тваринництва Дніпровського державного аграрно-економічного університету), остання з яких викликала живе обговорення аудиторії слухачів.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Слухачі секції сучасних біотехнологій, яка працювала на базі ДВНЗ “Український державний хіміко-технологічний університет”, прослухали лекції: “Сучасні біотехнології”, “Основні напрямки розвитку сучасної біотехнології в світі та в Україні”, “Класифікація біотехнологічних виробництв”, Біотрансформація промислових та сільськогосподарських відходів (викладач Гармаш С.М., доцент кафедри сучасних біотехнологій ДВНЗ “Український державний хіміко-технологічний університет”).

З метою перевірки рівня знань учням були рекомендовані тестові контрольні завдання з біології і хімії та надані науковими керівниками індивідуальні консультації з питань виконання контрольних робіт та вибору теми науково-дослідницької роботи.

Учасники заходу отримали теми контрольних робіт по секціях для подальшої роботи.

Фотографії

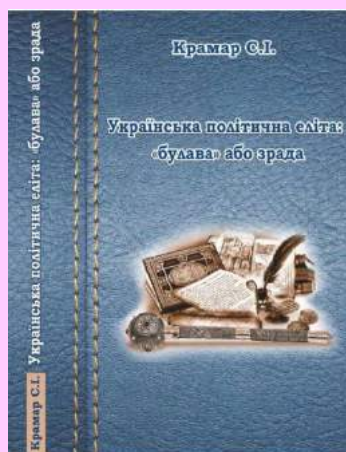
за

посиланням: <https://drive.google.com/drive/folders/11cUZ83XMN2PomdNo9ohHx7xX1MPbpScb?usp=sharing>

Методист з наукової роботи КЗО “ОЕНЦДУМ”

Т.В. КОНДРАТЬЄВА

**Нове науково-популярне видання побачило світ і поповнило
електронну бібліотеку натуралістів Хмельниччини**

Нещодавно електронну бібліотеку натуралістів Хмельниччини поповнило нове науково-популярне видання «Українська політична еліта: «булава» або зрада», до творення якого долучалися й педагоги-натуралісти. Автор – український правник, суддя, кандидат юридичних наук, відомий краєзнавець Поділля Сергій Іванович Крамар. Сьогодні за його змістовним навчальним посібником «Україна-Русь vs Московія: настільна книга», який побачив світ у минулому році під патронатом НАПН України, навчається і дізнається багато

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

нового й цікавого про українсько-російські взаємини учнівська та студентська молодь закладів освіти нашого краю, а оцифрований варіант посібника є загальнодоступним в мережі Інтернет.

У науково-популярному виданні «Українська політична еліта: «булава» або зрада» автором досліджується і аналізується вплив українського істеблїшменту на історичні процеси, що відбувались на українських землях.

Читачам пропонується об'єктивний погляд на окремі історичні події, які стали доленосними для корінного населення України і нашої нації.

Книга С.І.Крамара – спроба показати, що причини перемог і поразок українського народу знаходяться не ззовні, а всередині самої нації.

В книзі змістовно й переконливо показано, що продажність, заздрість, жадібність, егоїзм, здирництво, гетьманство, зрадництво, невігластво, безвідповідальність окремих представників української еліти, при вимушеній призупиненості процесів формування державності, зумовленій настирливим втручанням іноземних держав, призвели до того, що нині українці – творці європейської культури та традицій – мають рівень життя, недостойний для народу, який споконвіку проживає в центрі цивілізованої Європи.

Ця книга для усіх тих, кого цікавить справжня історія, хто хоче розуміти суть і бачити реальну картину суспільно-політичного становлення України, а оцифрований формат книги відтепер залюбки зможуть використовувати для навчальних потреб педагога й науковці закладів освіти нашого краю та інших регіонів України.

Актуальність і змістовність видання високо оцінили його рецензенти:

– БАЖЕНОВ Лев Васильович, доктор історичних наук, професор, директор Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка;

– БЕХ Іван Дмитрович, доктор психологічних наук, академік Національної академії педагогічних наук України, директор Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України;

– БУХАНЕВИЧ Олександр Миколайович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, професор Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, завідувач Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем публічного адміністрування та децентралізації влади Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України;

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

– ЖУРБА Катерина Олександрівна, доктор педагогічних наук, головний науковий співробітник лабораторії морального, громадянського та міжкультурного виховання Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України.

Більш детально зі змістом цього непересічного й суспільно важливого видання можна познайомитися також на сайті Національного ЕНЦУМ за посиланням: [Крамар С. І. Українська політична еліта: «булава» або зрада – Хмельницький: ФОП Мельник А.А., 2021. – 420 с. іл.](#)

Олена ЗОТОВА, методист Хмельницького ОЕНЦУМ.

В КЗ “Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” відбувся обласний збір юних зоологів-тваринників, аграрників, садівників, квітникарів-дизайнерів імені Василя Аксенина

Основними завданнями обласного збору юних зоологів-тваринників, аграрників, садівників, квітникарів-дизайнерів імені Василя Аксенина традиційно є залучення учнівської молоді до активного процесу навчання, самоосвіти, трудового виховання, розвитку дослідницької, експериментальної та практичної роботи в школах і закладах позашкільної освіти області; виявлення та розповсюдження кращого досвіду, традицій, нових напрямків в організації роботи на навчально-дослідних та присадибних земельних ділянках; розвиток мережі гуртків юних аграріїв, тваринників, садівників, квітникарів-дизайнерів.

Цього року учасниками обласного збору стали понад 60 учнів та педагогів закладів освіти територіальних громад області та м. Чернівців. Захід проходив 28 жовтня на базі комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» у змішаному форматі. Тобто учасники, які, з об'єктивних причин, не змогли прибути особисто на Збір, мали можливість надіслати конкурсну роботу та відеозапис виступу на електронну пошту оргкомітету.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Обласний збір проводився за такими номінаціями: «Аграрництво», «Садівництво», «Зоологія», «Тваринництво», «Квітникарство», «Фітодизайн». До складу журі входили: представник Департаменту освіти і науки Чернівецької ОДА, син Героя Небесної Сотні Богдан Аксенин, науковці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Придністровської дослідної станції садівництва, педагоги Чернівецького обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Чернівецького ліцею №3 медичного профілю, співробітник Чернівецького обласного краєзнавчого музею.

Члени журі уважно вислухали дітей, переглянули відеозаписи виступів, надали консультації по плануванню, методиках проведення науково-дослідницької роботи, а також звернули увагу на те, що старання праця учнів у трудових об'єднаннях неабияк сприяє отриманню високих результатів.

Привітали учасників і педагогів та побажали успішного захисту, наснаги на майбутні дослідження, науково-дослідницьку і практичну роботу, зазначили важливість заходу в національно-патріотичному та екологічному вихованні дітей і молоді, його історію створення та сформовані традиції проведення директор КЗ ЧОЦЕНТУМ Людмила Головченко та дружина Василя Аксенина – Тетяна Аксенин.

Після урочистої частини Тетяна Аксенин посадила із юннатами на створеній робатці «Слави» закладу, біля прапора України, декоративний кущик ялівцю. Разом вони також поклали квіти до пам'ятника Василя Степановича Аксенина та вшанували світлу пам'ять полеглих земляків хвилиною мовчання.

Окрім цього, як завжди, гостинно відчинив усім відвідувачам свої двері контактний зоомайданчик присвячений пам'яті Василя Аксенина. За три роки своєї роботи, крім вихованців Чернівецького ОЦЕНТУМ, зоомайданчик прийняв десяток тисяч відвідувачів і перше, що вони чули від наших педагогів – це розповідь про синів та дочок України, які віддали своє життя в чотирнадцятому році на Майдані, які і зараз гинуть на Сході тому, що не байдужі. Не байдужі до долі своєї країни, до її історії та майбутнього.

В цей день відбувся ще один важливий захід: підписано договір з громадською організацією «Родина Героїв Небесної Сотні» про співпрацю і надання Чернівецькому ОЦЕНТУМ як заохочувальну подяку, благодійного внеску на розвиток матеріально-технічної бази.

Організатори і учасники ще раз переконалися у важливості проведення подібних заходів і їх значенні у творчому самовдосконаленні та професійному самовизначенні учнівської молоді.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Осіння пізнавальна подорож юннатів у Кам'яницьке
лісництво

Днями юннати Закарпатського екоцентру здійснили екскурсію до Кам'яницького лісництва ДП „Ужгородське лісове господарство” з метою ознайомлення з навчально-пізнавальними стежками лісництва, а також лісоутворюючими породами Карпат, закріплення знань про осінні явища, що відбуваються у природі.

Юннатів зустрів Василь Лиситчук, ветеран праці лісового господарства. Він ознайомив юних природоохоронців із роботою лісництва. Учасники екскурсії пройшли наступними навчально-пізнавальними стежками лісництва:

– „Живі сторінки Червоної книги”, де ознайомилися із трав'янистими рослинами, занесеними до Червоної книги України. За звичайних умов ці рослини зростають на різних висотах над рівнем моря та в різних кліматичних умовах від низовин до карпатських полонин. Але завдяки кропіткій праці працівників лісового господарства непогано почувуються на екологічній стежці, оскільки для кожного виду тут створено притаманні йому мікрокліматичні умови, наближені до природних умов його ареалу.

– „Гірські породи та мінерали Карпат”. Ця стежка найбільше вразила, адже діти мали можливість побачити на власні очі „скарби”, заховані в надрах землі, доторкнутися до них.

Василь Лиситчук також провів цікаву, змістовну екскурсію Музеєм лісу під відкритим небом, який створено з метою відновлення та збереження історичних відомостей про життя лісорубів та їхню працю у важких гірських умовах. Серед експонатів музею найбільше вразили юних природолюбів пічдимокурня для випалювання деревного вугілля, фрагмент вузькоколійної залізниці (якою доправляли деревину карпатських лісів до місць перероблення), мисливська вежа, різні годівниці для лісових мешканців, підземний вулик для джмелів, будиночок для кажанів та штучна гніздівля для сипух (які, до речі, дуже рідкісні і занесені до Червоної книги), дерев'яні жолоби (ризи), якими спускали деревину з місць рубки.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Також учасники екскурсії ознайомилися із рідкісними та інтродукованими рослинами арборетуму, серед яких є декоративно-листяні, гарно квітучі та лікарські рослини.

Найбільше зацікавив юннатів так званий „календар друїдів”, на якому кожен віднайшов свій знак зодіаку та дізнався про дерево, яке йому відповідає.

Мабуть, найбільше чекали діти тієї миті, коли можна буде зануритися в осінній ліс, насолодитися шурхотом опалого листя, відчутти енергію, що йде від могутніх дерев.

Українські Карпати – край чудових лісів, один із важливих лісових регіонів нашої держави. Мандруючи лісом, юннати розглядали дерева, помічали відмінності у малюнку кори різних порід, намагалися за опалими листочками та хвоєю визначити дерева. Дізналися, що основними лісоутворюючими породами Карпат є бук, ялина, смерека, граб, дуб; як домішки у наших лісах поширені явір, ясен, клен гостролистий, липа, осика, береза тощо.

Кульмінацією дня стало розкладання вогнища, печена картопля, смажене на вогні сало, сосиски і маршмелоу.

Чисте повітря, неймовірний запах дитинства, шум вітру і спів птахів... Це – ліс. Він навіює радість, лікує депресію, робить кращим світ навколо нас. Тож давайте вивчати, берегти та примножувати зелене багатство нашого краю!

ОЛЬГА ВЕЛИЧКАНИЧ, завідувачка відділу біології та дослідницько-експериментальної роботи

**НЕНЦ спільно з обласними ЗПО еколого-натуралістичного
напрямку долучилися до загальнодержавної програми
Президента України «Зелена країна»**

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

9 листопада ц.р. Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України розпочав екологічний проєкт освітян-позашкільників з посадки дерев. На території Центру було закладено сад магнолій. Співробітники НЕНЦ висадили 22 магнолії (10 видів), подаровані юннатами з різних областей України.

Долучаючись до загальнодержавної програми Президента України «Зелена країна», юннати та учнівська молодь ініціюють перші посадки деревних культур «ПОДАРУЙ ЖИТТЯ ПЛАНЕТІ!».

Екологічний проєкт «ПОДАРУЙ ЖИТТЯ ПЛАНЕТІ» – це своєрідна естафета для еколого-натуралістичних центрів учнівської молоді, творчих учнівських об'єднань, позашкільля загалом.

Завдання проєкту:

- задати тон ініціативі «ПОДАРУЙ ЖИТТЯ ПЛАНЕТІ»;
- силами активних українців висадити 1 000 000 дерев у всіх регіонах України та зробити їх зеленими і чистими;
- об'єднати людей в боротьбі з глобальним забрудненням і зміною клімату.

Ідея проєкту – організація колективних та індивідуальних заходів по озелененню країни (посадка деревних культур).

У Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі відбулося онлайнве засідання методичного дня

Для того, щоб вирощувати квіти, людина восени має подбати про насіння. Саме про правила його збирання та заготівлі на онлайн засіданні 10 листопада розповіла керівниця гуртка ЗОЕНЦ „Юні квітникарі”, завідувачка відділу біології та дослідницько-експериментальної роботи, О. М. Величканич. Збір насіння квітів вважається тривалим і трудомістким процесом, проте, як же

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

приємно навесні побачити паростки довгоочікуваних квітів, насіння яких зібрано, збережено і висаджено власноруч! Працюючи під гаслом „Збираємо насіння самі” вихованці гуртка забезпечують не тільки себе безкоштовним та якісним посадковим матеріалом, а й своїх друзів та сусідів. Виступаючи зупинилась на колекціонуванні насіння квітів. Присутні довідались і про способи оформлення колекції.

Такі заняття учням надзвичайно корисні. Адже, створюючи біоколекцію, дитина відкриває для себе чимало нової, корисної інформації. А в подальшому колекціонери найчастіше стають великими експертами в своїй галузі.

Завершився виступ майстер-класом з виготовлення паперових пакетиків для зберігання зібраного насіння. Ольга Величканич наголосила, що ні в якому разі не можна зберігати насіння в поліетиленових обгортках, насіння має „дихати”, інакше засядіє.

Вивчаючи царство грибів, вихованці гуртка „Основи фенології” набувають дослідницької компетентності. Про те, як відбувається її розвиток, розповіла в онлайн режимі керівниця гуртка В. В. Фляшко. На занятті педагог широко використовує метод мозкового штурму, екскурсії в осінній ліс, ігри „Розумний м'яч”, „Продовж речення”. В групах проводиться дослідження грибів за планом, за яким діти розповідають про зовнішній вигляд гриба, на що він схожий, які асоціації викликає, корисний чи шкідливий. Після проведення досліджень, юннати виступають зі звітами і роблять висновки.

Підсумовуючи, В. Ю. Кузьма, заступник директора з навчально-виховної та методичної роботи ЗОЕНЦ, сказав, що слід відмітити виступ Ольги Величканич, який гармонійно поєднав теоретичну і практичну частини демонстрації досвіду роботи.

Презентація Вікторії Фляшко теж заслуговує на увагу, адже вона досить повно розкрила тему і показала якими формами керується при її подачі на заняттях гуртка.

Л. І. Бокій, завідувачка відділу інформаційно-методичної роботи, зробила експрес-огляд фахових періодичних видань та сайту ЗОЕНЦ.

На завершення О. В. Геревич, директор ЗОЕНЦ, подякував доповідачам за належно підготовлені матеріали і виступи, коротко проаналізував їх. Ознайомив педагогів із листами та наказами, що надійшли до закладу з департаменту освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації, Національного еколого-натуралістичного центру. Наголосив про необхідність відповідально поставитися до щеплення проти COVID-19, тобто обов'язкового вакцинування всіх працівників екоцентру та філії „Арніка”, щоб не бути відстороненим від роботи. Поінформував педагогів про підготовку до дитячої науково-практичної конференції, приуроченої ювілейній, 75-й річниці юннатівського руху на Закарпатті, що заплановано провести на базі ЗОЕНЦ 27 листопада.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Також О. В. Геревич повідомив про ініціювання обласного природоохоронного конкурсу „Діти, дерева, довкілля” у контексті ініціативи президента нашої держави щодо масштабного озеленення України.

Участь у семінарі «Підготовка до органічного виробництва сільськогосподарської продукції»

10-11 листопада 2021 року агенція регіонального розвитку Рівненської області в рамках виконання грантового проекту «Розвиток людського капіталу в агроорганічному секторі економіки» провела дводенний семінар «Підготовка до органічного виробництва сільськогосподарської продукції». Семінар проводився спільно з науковими працівниками Національного університету водного господарства та природокористування та СКРИПЧУКОМ Петром, доктором економічних наук, професором НУВГП, керівником Регіонального консультаційно-освітнього центру органічного виробництва у м. Рівне, який розробив програму заходів для реалізації проекту.

Учасники семінару дізналися про державні програми підтримки аграрного виробництва та про вимоги до стандартизації і сертифікації земель і продукції органічного виробництва. СІЛЕНКО Володимир, науковий керівник експертного відділу компанії БТУ ЦЕНТР, розповів про біологічні препарати у сучасних технологіях органічного землеробства. ПОПОВ Георгій, керівник Клубу натурального землеробства, поділився досвідом біодинамічного вирощування овочевих культур.

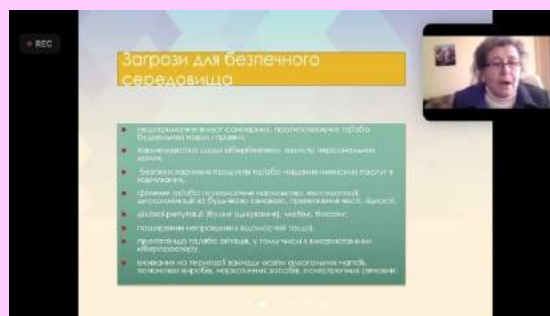
**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

БОБРОВСЬКА Валентина, ВЛАСИК Алла, МОРОЗ Євдокія, педагоги відділу біології та валеології комунального закладу «Станція юних натурастів» Рівненської облсної ради, були учасниками цього заходу. Окрім того, учасники семінару мали змогу відвідати приватне підприємство ВІЛІС, поспілкуватися та обговорити основні аспекти організації органічного виробництва на Рівненщині.

Відбулася осіння сесія Всеукраїнської школи методиста закладу позашкільної освіти

Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді МОН України 11-12 листопада ц. р. було проведено осінню сесію Всеукраїнської школи методиста закладу позашкільної освіти.

Всеукраїнська школа методиста заснована у 2012 році і працює за авторською методикою Боднар Оксани Степанівни, доктора педагогічних наук, доцента, професора кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Форма організації роботи школи – очно-дистанційна. Термін навчання – один рік (чотири сесії). Після її закінчення педагоги отримують свідоцтва встановленого зразка.

Учасниками Всеукраїнської школи методистів стали педагоги закладів позашкільної освіти з різних областей України. Для них в онлайн-форматі проведено тренінги:

- Моделювання рішень методичної ради закладу;
- Аналіз документації;
- Розробка критеріїв оцінювання ефективності науково-методичної діяльності позашкільного закладу освіти.

Також до кейсу осінньої Школи методиста ввійшли інтерактивні лекції:

- Моніторинг як дослідницька технологія;
- Розбудова системи внутрішнього забезпечення якості позашкільної освіти;
- Прийняття управлінського рішення: принципи, форми та технології;
- Проектування професійного розвитку методиста засобами акмеології та андрагогіки;
- Моделювання організаційної культури закладу позашкільної освіти.

Завершилася осіння сесія Природничої школи учнівської молоді

З 8 по 12 листопада 2021 року в чотирьох відділеннях Природничої школи учнівської молоді: біології, хімії, флористики та фітодизайну, народних ремесел, тривала осіння сесія 2021/2022 навчального року. Загалом в роботі ПШУМ прийняли участь 113 слухачів I і II курсів. Цього року з-за карантинних обмежень формат проведення заходу — дистанційний.

Для слухачів наукового відділення «Біологія» було підготовлено теми та інтерактивні матеріали з різних розділів природничої науки: біології рослин, біології тварин, біології людини, загальної біології для самостійного опрацювання. Щодня учнівська молодь виконувала тестові завдання.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Слухачі наукового відділення «Хімія» працювали згідно розкладу занять. Освітній процес здійснювався з використанням безкоштовного сервісу для навчальних закладів Google Classroom. На даному порталі викладались не лише відеоматеріали, презентації а й тестові завдання. 10 листопада пройшла онлайн лекція «Неорганічна хімія. Класифікація неорганічних речовин» на платформі ZOOM.

У наукових відділеннях «Флористика та фітодизайн», «Народні ремесла» заняття велись дистанційно, за завданням кураторів відділень. Крім матеріалів для самостійного опрацювання слухачі повинні були практичними діями скласти ті чи інші елементи композиції або виробу, а також до 20 листопада мають надіслати, для оцінювання, результати виконаних домашніх завдань у формі відео або фото матеріалів.

скріншот з лекції у науковому відділенні "Хімія"

«Земля у вібрації душі»

L.K. Kadenyuk

16-18 листопада 2021 року ГО «Українське космічне молодіжне аерокосмічне об'єднання «Сузір'я», ГО «Центр дітей та молоді «Долина радості»» (Литва), Міжнародний благодійний фонд «Гармонія» (Польща), Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України реалізують міжнародний молодіжний проєкт «Земля у вібрації душі».

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Пріоритет реалізації проєкту: зміцнення екологічних ініціатив молоді та місцевих громад сільських місцевостей та містечок України і Литви; України та Польщі з урахуванням викликів сучасного світу.

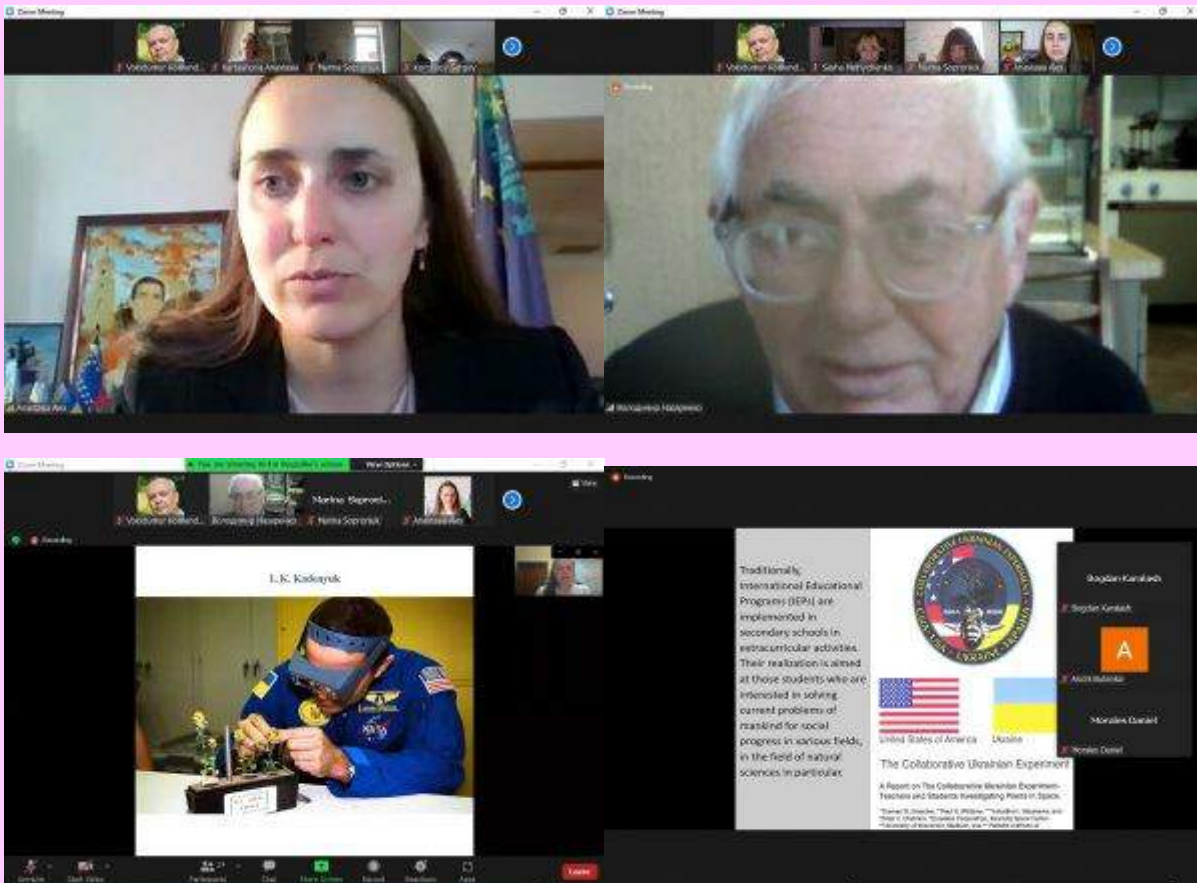
Проводиться відповідно до Завдань і заходів для виконання Державної цільової програми «Молодь України» на 2021-2025 рр., затвердженої Постановою КМУ від 2 червня 2021 р. № 579.

У зв'язку з пандемією захід відбувається в онлайн форматі.

17 листопада була організована зустріч з Назаренком Володимиром Івановичем, провідним науковим співробітником Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України. Озвучена тема «Біологічні дослідження в космосі. Леонід Каденюк». В онлайн зустрічі, з доповідями, також взяли участь члени творчого учнівського об'єднання – Молодіжної біохімічної академії.

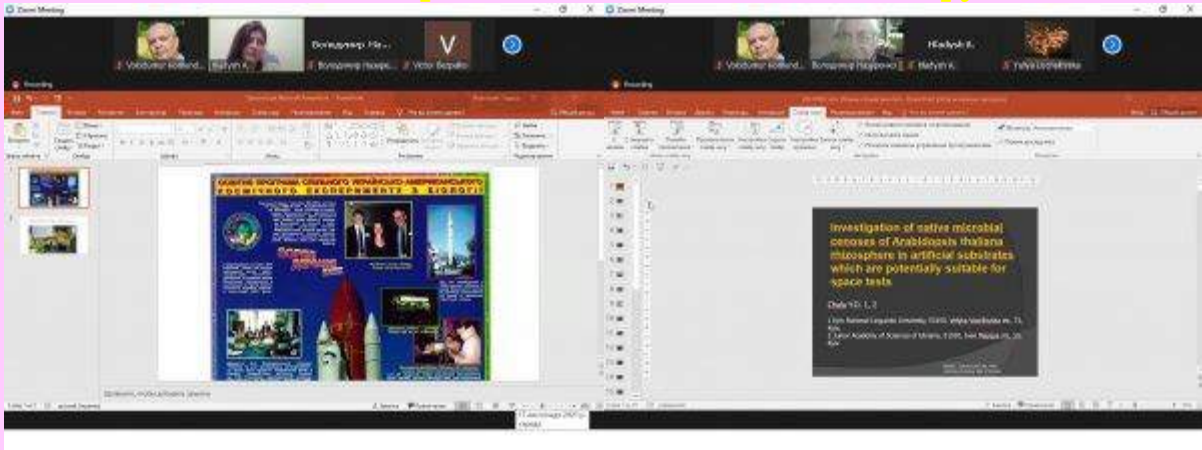
[Програма](#)

Фотозвіт про проведення заходу розміщений на сайті НЕНЦ.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

В Дніпропетровській області проведено обласний семінар для директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку

Серед координаційно-методичних функцій комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”) (директор Юрій Педан) вагоме місце щорічно відводиться організації та проведенню семінарської діяльності для різних категорій працівників освіти: директорів, методистів та керівників гуртка закладів позашкільної освіти, зокрема еколого-натуралістичного напрямку, представників об’єднаних територіальних громад, відповідальних за питання освіти, вчителів природничих дисциплін закладів загальної середньої освіти.

В зв’язку з ускладненням епідеміологічної ситуації, пов’язаної з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, в останній час такі заходи проводяться з використанням дистанційних технологій.

17 листопада поточного року в дистанційному режимі з використанням платформи ZOOM КЗО “ОЕНЦДУМ” було проведено установчий обласний семінар для директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

напряму за темою “Прогностичні орієнтири розвитку позашкільної екологічної освіти в новому навчальному році”.

В організаційно-управлінському модулі директор КЗО “ОЕНЦДУМ” Ю.Ф. Педан ознайомив присутніх з основними інформаційно-методичними матеріалами Міністерства освіти і науки України, Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, департаменту освіти і науки облдержадміністрації, які визначають сьогодні орієнтири розвитку сучасного закладу позашкільної освіти.

Працівники обласного методичного кабінету КЗО “ОЕНЦДУМ” висвітлили перед учасниками семінару наступні питання:

ï Основні засади організації і проведення методичної діяльності за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти в поточному році;

ï Аналіз роботи профільних творчих учнівських об’єднань в закладах освіти області за звітний період. Організація діяльності творчих учнівських об’єднань еколого-натуралістичного профілю в 2021-2022 навчальному році;

ï Аналіз роботи з творчо обдарованою молоддю в закладах позашкільної освіти. Діяльність обласної Природничої школи учнівської молоді в новому навчальному році. Організація участі здобувачів освіти у всеукраїнських заходах для обдарованих здобувачів освіти;

ï Реалізація основних напрямків дослідницької діяльності в галузі сільського, лісового господарства, квітникарства та озеленення в профільних закладах позашкільної освіти;

ï Узагальнення та подальше планування роботи профільних ЗПО області щодо участі в екологічній та практичній природоохоронній діяльності;

ï Аналіз проведення літнього оздоровлення в ЗПО області. Організаційно-масова робота еколого-натуралістичного напряму в новому навчальному році.

Учасникам заходу була представлена циклограма надання звітних матеріалів з еколого-натуралістичного напряму позашкільної освіти в 2022 році, яка щорічно готується методичною службою КЗО “ОЕНЦДУМ” для використання в роботі.

В рубриці “Відкритий мікрофон” директори ЗПО доповіли про організацію роботи своїх установ в період карантину, озвучили проблемні питання в проведенні освітнього процесу та утриманні матеріально-технічної бази, консультувалися по питаннях подальшої участі педагогів та здобувачів

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

освіти закладів в організаційно-масовій та методичній діяльності за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти.

Фотографії

за

посиланням: <https://drive.google.com/drive/folders/1RMSOpO5SQdsjmTwsuuGCpUg1QC-wOXjf?usp=sharing>

Інна Майборода, заступник директора

з навчальної роботи КЗО “ОЕНЦДУМ”

Одеські школярі здобули медалі на міжнародному ІТ-конкурсі: як проходила підготовка?

На хвилі Українського радіо: Одеса та в телеєфірі каналу UA: Одеса відбувся прямий ефір з педагогами, які готували юних одеситів до міжнародного ІТ-конкурсу. Нагадаємо що на світовому фіналі Міжнародного конкурсу комп’ютерних проєктів “INFOMATRIX-2021”, що відбувся онлайн у Мексиці, українська команда з 18 школярів та студентів взяла 15 медалей – одну платинову, чотири золоті, п’ять срібних і п’ять бронзових. За нагороди з українцями змагались команди ще з дев’яти країн. Одесу ж представляли учні та вчителі загальноосвітньої школи №65 І-ІІІ ступенів.

Як проходила підготовка одеських школярів до конкурсу INFOMATRIX та що дають здобуті перемоги? Про це ведуча Людмила Коллер говорила з гостями студії: Олегом Пустовойтом, вчителем інформатики, Аллою Омельченко, вчителькою інформатики та Іриною Глинською, вчителькою математики Одеської загальноосвітньої школи № 65 І-ІІІ ступенів.

Зліт юних аграріїв Херсонщини 2021

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

16 листопада 2021 року комунальним закладом «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) в режимі он-лайн проведено обласний етап Всеукраїнського зльоту учнівських виробничих бригад, трудових аграрних об'єднань загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів

В заході взяли участь 6 команд. Діти презентували виставки «Щедрість рідної землі» та свої творчі звіти. Відбувся захист науково-дослідницьких робіт за підсумками цьогорічних польових досліджень.

Юних аграріїв привітав Мринський Іван Миколайович кандидат сільськогосподарських наук, декан агрономічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Цього року членами журі стали: Осипенко Сергій Борисович, голова громадської організації «Асоціація органічного землеробства», Томницький Анатолій Валентинович провідний науковий співробітник Інституту зрошувального землеробства Національної академії наук України, Коротка Тетяна Олександрівна, заступниця директорки комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради, Мудрак Тетяна Олександрівна, завідувачка методичного відділу Центру, Валікова Олександра Віталіївна, завідувачка організаційно-масового відділу Центру.

Переможцем зльоту стала команда Старосільської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівської селищної ради Бериславського району (керівник команди Гавриленко Тетяна Павлівна).

В рамках зльоту підведено підсумки обласної акції «Збережемо родючість рідної землі». І місце здобув представник команди-переможця – Батура Артем.

На велику пошану заслуговують всі учасники та педагоги, які провели величезну роботу з підготовки учнів й сприяли отриманню чудового врожаю, представленого на зльоті.

Всі учасники заходу отримали пам'ятні подарунки та книги від Осипенка Сергія Борисовича.

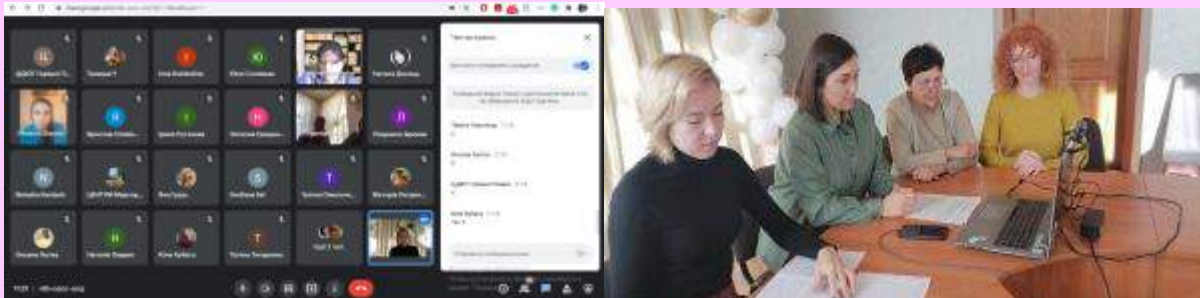
Проведення вебінарів для педагогів Полтавщини

У рамках тижня безпеки життєдіяльності 17 та 19 листопада 2021 року на базі Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді було проведено онлайн вебінари „Психологічні посиденьки” та „Здоров’я сучасного педагога”. До заходів долучились педагоги та практичні психологи Полтавської області. Свої виступи підготували працівники Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді – Солодка Наталія, практичний психолог; Лещенко Інна, методист; Чистякова Юлія, керівник гуртка.

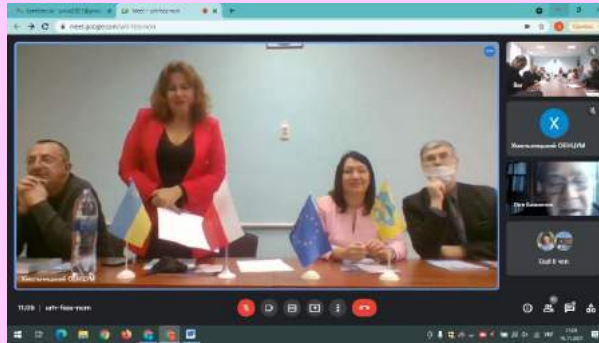
Запрошеними гостями-спікерами були: Панченко Наталія, практична психологиня, тренерка з комунікацій, проєктна менеджерка, начальниця Гендерного ресурсного центру Обласного молодіжного центру, психологиня муніципального проєкту „ТатоHub Полтава”, авторка онлайн-курсу про ментальне здоров’я „Psychologist” та Кравченко Людмила, керівник еколого-природничого гуртка Гадяцької спеціалізованої школи I-III ступенів № 3 імені Івана Виговського Гадяцької міської ради.

На заходах розглядалися питання психогієни, психологічних розвантажень, фізичного та психологічного здоров’я педагогів у сучасних реаліях. Також обговорили особливості „покоління Z”, як працювати з такими дітьми та заохотити до продуктивного навчання, познайомились із сучасними додатками та посиланнями, які можна використати на заняттях.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

На базі Хмельницького ОЕНЦУМ відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Пам'яткоохоронна діяльність в Україні: історія та сучасність»

19 листопада на базі Хмельницького ОЕНЦУМ відбулась I Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Пам'яткоохоронна діяльність в Україні: історія та сучасність», приурочена до 55-ї річниці створення Українського Товариства Охорони Пам'яток Історії та Культури (УТОПІК).

В заході, який проводився у конференц-залі закладу із суворим дотриманням вимог карантину COVID-19 у «червоній» зоні, брали участь провідні краєзнавці та пам'яткоохоронці Хмельниччини й інших областей України, польські і подільські науковці.

Також науковці польських університетів та Хмельницького національного університету забезпечили конференцію роздатковими матеріалами, а ще їх хмельницькі колеги та пам'яткоохоронці організували виставку ілюстрованих видань ТОВ «ПОЛІГРАФІСТ» історико-краєзнавчого і природничого змісту та тематичних видань місцевих краєзнавців на пам'яткоохоронну проблематику.

З вітальним словом і змістовною тематичною доповіддю пам'яткоохоронного змісту до учасників заходу звернулась Дарія Іванівна Басюк, директорка Департаменту освіти, науки, молоді та спорту Хмельницької облдержадміністрації.

Конференція проходила у режимах он-лайн та оф-лайн, а її учасники зацікавлено обговорювали ряд актуальних питань пам'яткоохоронної діяльності, зокрема – надання статусу пам'ятки історії та культури будинку «Школи юннатів» – центрального навчального корпусу хмельницьких натуралістів, збудованому для місцевих школярів в 1912 році знаменитою проскурівською поміщицько-лікарською родиною Нахімових-Полозових.

Під час Конференції було заслухано й обговорено ряд доповідей в т.ч.:

– Українське товариство охорони пам'яток історії та культури: етапи діяльності (на матеріалах Хмельниччини). Баженов Лев Васильович, доктор історичних наук, професор, академік Української академії історичних наук, директор Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України;

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

– Українське товариство охорони пам'яток історії та культури у Хмельницькій області – сучасний етап розвитку: проблеми та перспективи. Петровський Олег Степанович, голова УТОПІК у Хмельницькій області, м. Кам'янець-Подільський;

– Туристичний потенціал Хмельниччини: проблеми і перспективи. Стрельбіцька Наталія Іванівна, голова Хмельницької міської організації УТОПІК, членкиня НСКУ; Халайцян Аделіна, м. Чернівці, Станіслав Рошак, доктор, професор, м. Торунь. Польща;

– Надання статусу пам'ятки історії та культури місцевого значення будинку «Школа юннатів» в мікрорайоні Гречани Близні у колишньому маєтку родини Нахімових-Полозових. Климчук Василь Васильович, директор Хмельницького ОЕНЦУМ, член НСКУ. м. Хмельницький; Стрельбіцька Наталія Іванівна, голова Хмельницької міської організації УТОПІК, членкиня НСКУ;

– Пам'яткоохоронна діяльність у Кам'янці-Подільському у міжвоєнний період (1920-1930-ті роки). Нестеренко Валерій Анатолійович, канд. іст. наук, доцент Подільського державного аграрно-технічного університету, провідний науковий співробітник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника, заступник голови УТОПІК у Хмельницькій області; м. Кам'янець-Подільський;

– Сакральні споруди Поділля, малі форми: історія та сучасність. Блажевич Юрій Іванович, канд. іст. наук, доцент ХГПА, Почесний краєзнавець України. м. Хмельницький;

– Пам'ятки Меджибізького історико-культурного мікрорегіону: проблеми дослідження, збереження та використання. Погорілець Олег Григорович, директор Державного історико-культурного заповідника «Межибіж», член НСКУ, почесний краєзнавець України, член ICOMOS UA. м. Меджибіж;

– Костьол Св. Анни у Проскурові: знищена святиня. Єсюнін Сергій Миколайович, канд. іст. наук, учений секретар Хмельницького обласного краєзнавчого музею, член НСНКУ, м. Хмельницький;

– Нематеріальна спадщина ЮНЕСКО на Поділлі: історія, традиція, перспективи. Бучківська Галина Вікентіївна, доктор пед. наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан ХГПА. м. Хмельницький;

– Маєток «Самчики»: проблеми збереження та перспективи розвитку. Пажимський Богдан Олександрович, директор історико-культурного заповідника «Маєток «Самчики», член НСКУ;

– Пам'ятки сіл Залуччя та Черче. Будзей Олег Васильович, краєзнавець, член УТОПІК. м. Кам'янець-Подільський;

– Палацово-парковий комплекс Мархоцьких в Отрокові: проблеми збереження та перспективи. Dumitru Voitehov, miasto Krakow, student 3 roku

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

gospodarki prsestrzennej na WST w Katowicach; Войцехова Валентина Миколаївна, членкиня УТОПІК, м. Хмельницький;

– Парадно-ювелірні костюми Болохівської землі XII-XIII ст. як джерело духовного світогляду стародавнього населення України. Якубовський Василь Іванович, кандидат історичних наук, професор.

Діяльність Українського товариства охорони пам'яток історії та культури на сучасному етапі розглядалась під час доповідей:

– Моніторинг збережених пам'яток садово-паркового мистецтва, як чинник розвитку історико-краєзнавчого пізнавального туризму на Поділлі. Стрельбіцька Наталія Іванівна, голова Хмельницької міської організації УТОПІК, членкиня НСКУ; Халайцян Володимир Петрович, канд. мистецтвознавства, викладач-методист ХГПА, член УТОПІК, член НСКУ, член НСДУ, м. Хмельницький; Бромберек Францішек, професор, м. Бидгощ, Польща;

– Меджибізький замок – калейдоскоп архітектурних стилів на околиці Речі Посполитої. Западенко Ігор Валентинович, заступник директора Державного історико-культурного заповідника «Межибіж», член НСКУ. м. Меджибіж;

– Збереження археологічної спадщини Хмельниччини: сучасний стан, проблеми та перспективи. Стрельбіцька Наталія Іванівна, голова Хмельницької міської організації УТОПІК, членкиня НСКУ; Нуров Дмитро Сергійович, краєзнавець, археолог;

– Збереження архітектурно-паркових комплексів у якості перспективних туристичних об'єктів Поділля та Волині. Стрельбіцька Наталія Іванівна, голова Хмельницької міської організації УТОПІК, членкиня НСКУ, м. Хмельницький; Халайцян Аделіна, студентка IV курсу Чернівецького Національного Університету ім. Юрія Федьковича, членкиня УТОПІК, м. Чернівці;

– Матеріали з археологічних розкопок та розвідок (кінець XX -початок XXI ст. – основа музейних експозицій періоду середньовіччя. Данилова Катерина Володимирівна, старший науковий співробітник відділу історії КЗК «Хмельницький обласний краєзнавчий музей, Хмельницький;

– Археологічна розвідка по вулиці Тринітарській, 9. м. Кам'янець-Подільський. Болтанюк Петро Анатолійович, магістр історії, завідувач сектору «музей старожитностей» КПДІМЗ, м. Кам'янець-Подільський; Левінзон Євгеній, магістрант Національного університету «Кієво-Могилянська академія», м. Київ;

– Проблеми та перспективи музеєфікації національного історико-культурного заповідника «Качанівка». Шевченко Тарас Михайлович, заступник генерального директора НІКЗ «Качанівка» по науково-дослідній роботі, історик, мистецтвознавець, м. Чернігів;

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

– Охорона, збереження та використання культурної спадщини в Старокостянтинівській міській громаді. Муляр Василь Ігорович, краєзнавець, член НСКУ, заступник начальника управління культурної політики виконкому Старокостянтинівської міської ради. м. Старокостянтинів;

Пам'яткоохоронна робота Острозького історико-культурного заповідника в роки Незалежності. Грицюк Діонісій Петрович, юристконсульт, науковий співробітник Державного історико-культурного заповідника у місті Луцьку, м. Луцьк.

Сакральні пам'ятки культури в Україні. Історія та проблеми їх збереження були розглянуті під час доповідей:

– Джерело Пресвятої Богородиці – сакральна пам'ятка Літинщини.

Завальнюк Костянтин Вікторович, канд. іст. наук, член НСКУ, м. Вінниця; Зелінський Руслан Мар'янович, краєзнавець, член НСКУ, м. Літин;

– Формування композиції, інтер'єрів, сакральних споруд Поділля. Штогрин Андрій Михайлович, краєзнавець, член УТОПІК, м. Київ;

– Домініканський костел, оборонна вежа, кляштор – комплекс споруд пам'ятки національного значення XVI-XVII ст. у Старокостянтиніві. Каяфа Василь Пилипович, науковий співробітник Старокостянтинівського Історико-культурного центру-музею «Старий Костянтинів», м. Старокостянтинів;

– Православна церква Св. Георгія в м. Кам'янці-Подільському: проблеми збереження та перспективи. Будзей Олег Васильович, краєзнавець, член УТОПІК. м. Кам'янець-Подільський;

– Римсько-католицька церква на Поділлі у 30-ті роки ХХ ст. Нестеренко Валерій Анатолійович, канд. іст. наук, доцент Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський; Мацей Кротофіл, доктор, професор, м. Торунь, Польща;

– Українсько-польські взаємини на Поділлі на прикладі спільного минулого й сьогодення наддністрянського села Вільховець. Климчук Василь Васильович, директор Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, член НСКУ, м. Хмельницький; Поліщук Олег Степанович, докт. техн. наук, професор ХНУ, м. Хмельницький;

– Приклади реалізації проектів з охорони культурної спадщини подільських мазурів у м. Хмельницькому. Длугунович Наталія Анатоліївна, канд. економ. наук, доцент ХНУ, м. Хмельницький;

– Костел Святої Анни у с. Новокостянтинів – пам'ятка архітектури місцевого значення, сучасий стан та проблеми збереження. Коржик Світлана Анатоліївна, голова Летичівської територіальної організації НСКУ, викладач історії. м. Летичів;

– Храм Святих Петра і Павла у Пільному Олексинці на Городоччині – відродження духовної та архітектурної пам'ятки села. Матвеев Андрій

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Юрійович, кандидат історичних наук, доцент, голова циклової комісії суспільних дисциплін ВСП «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», член НСКУ. м. Хмельницький; Парой Юлія Юріївна, здобувач вищої освіти ВСП «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», група МД-1. м. Хмельницький;

– Римсько-католицька церква на Поділля на початку ХХ століття. Нестеренко Валерій Анатолійович, канд. іст. наук, доцент Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський; Роберт Рибак, доктор наук, м. Торунь, Польща;

– Сакральна католицька забудова Луцька у вимірі пам'яткоохоронної діяльності. Грицюк Вікторія Вікторівна, науковий співробітник Луцького державного історико-культурного заповідника, м. Луцьк;

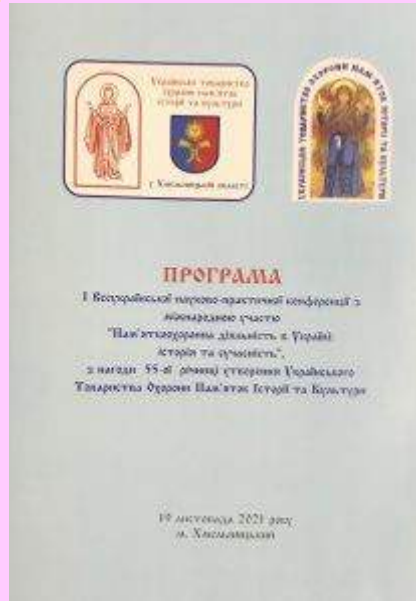
– Колекція творів мистецтва у Кафедральному костелі Святих Апостолів Петра і Павла у Луцьку: історія і сучасність. Марків Анастасія Любомирівна, старший науковий співробітник державного історико-культурного заповідника у м. Луцьку, м. Луцьк;

– Функціонування і діяльність колишньої Римсько-Католицької кафедри у Луцьку. Чмух Аліна Григорівна, мол. науковий співробітник Луцького державного історико-культурного заповідника, м. Луцьк;

– «Український» собор у Кам'янці-Подільському. Нестеренко Валерій Анатолійович, канд. іст. наук, доцент Подільського державного аграрно-технічного університету, провідний науковий співробітник Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника; Мисливий Олег Віталійович, старший вчитель вищої категорії Кам'янець-Подільського ліцею І-ІІІ ступенів «Славутинка» Хмельницької обласної ради, член УТОПІК, м. Кам'янець-Подільський;

– Хустка – український оберіг, невід'ємна частина української культурної спадщини. Задворна Наталія Володимирівна, член УТОПІК, культуролог. м. Хмельницький.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

За матеріалами Хмельницького ОЕНЦУМ

Збереження природи – спільна справа

18 листопада 2021 року в Чернівецькому обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді відбувся обласний учнівський екологічний конгрес “Живи, Земле”. Мета заходу традиційно – активізація екологічного руху на Буковині, вивчення стану навколишнього природного середовища і пошук шляхів його поліпшення, а також привернення уваги місцевої влади, державних та громадських організацій до локальних екологічних проблем.

Проведенням таких заходів Чернівецький ОЦЕНТУМ сприяє розширенню природоохоронної просвітницької діяльності, спрямованої на поліпшення стану навколишнього природного середовища Буковини, підвищення екологічної обізнаності учнівської молоді, громадян щодо захисту довкілля шляхом залучення широких верств населення до практичної природоохоронної роботи, виховання дбайливого ставлення до природи рідного краю, формування природоохоронного мислення, підвищення екологічної обізнаності підростаючого покоління. Окрім цього, учнівська молодь краю постійно має можливість долучатись до міжнародних та всеукраїнських екологічних конкурсів, оскільки обласний центр еколого-натуралістичної

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

творчості проводить координаційно-організаційну роботу по залученню учнівської молоді до різнопланових масових природоохоронних заходів.

Згідно з програмою Конгресу, проведена робота в наступних номінаціях: «Загальні екологічні проблеми», «Охорона рослинного світу», «Охорона тваринного світу», «Природоохоронні території». Учасниками Конгресу стали учні загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв, члени шкільних лісництв, гуртків юних екологів, юних друзів природи та інших учнівських об'єднань закладів освіти територіальних громад області, які займаються питаннями вивчення стану навколишнього природного середовища та пошуками шляхів його поліпшення.

Роботу учасників Конгресу оцінювало компетентне журі в складі науковців Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича (Ситнікова І. О., Москалик Г. Г., Жук А.В., Токарюк А.І., Литвін Н.Г.), Хлуса К.М., представника Управління екології та природних ресурсів ЧОДА (Каменецький В.М.), ДВНЗ «Чернівецький політехнічний коледж» (Москаленко Л.П.), Чернівецького обласного краєзнавчого музею (Смірнов Н.А.) та педагогів Чернівецького обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (Черлінка Л.В., Задобрівська Л. О., Кузьмінська В. В.). Голова журі – Ситнікова Ірина Олександрівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та біомоніторингу Інституту біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Учасники у своїх роботах торкнулися проблем екологічного стану річок, лісів, парків, заказників нашого краю, оцінки загальної токсичності води, можливості використання альтернативних джерел енергії, екологічної небезпеки сміттєзвалищ та стихійних смітників, розглянули вплив пластику на навколишнє середовище, вплив відпрацьованих батарейок на ріст рослин, спробували використати побічні продукти виробництва соняшникової олії як сировину для паперу та одноразового посуду та багатьох інших важливих моментів.

Роботи переможців змагання обов'язково будуть рекомендовані до участі в інших всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Нагородження переможців та призерів обласних
природоохоронних конкурсів, акцій, проєктів

У Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді протягом чотирьох днів з 15 до 18 листопада відбувалось нагородження переможців та призерів обласних природоохоронних конкурсів, акцій, проєктів. У заходах взяли участь 4445 школярів, 937 колективів із 46 об'єднаних територіальних громад області.

Активними учасниками конкурсів, акцій, проєктів стали учні Полтавської, Горішньоплавнівської, Кременчуцької, Глобинської, Зіньківської, Миргородської, Карлівської, Пирятинської, Решетилівської міських рад, Градизької, Котелевської, Опішнянської, Семенівської селищних рад, Мачухівської, Сенчанської сільських рад, Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Учні вивчали стан прибережних смуг, біорізноманіття земного покриву, проводили роботу з укріплення берегів, розчищення джерел, криниць, висаджували дерева та кущі, займались дослідництвом у галузі сільського і лісового господарства.

Привітали призерів виконувач обов'язків директора Департаменту екології та природних ресурсів Полтавської облдержадміністрації Олійник Віктор Петрович та Сусахіна Людмила Володимирівна, виконувач обов'язків директора Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Фонд охорони навколишнього природного середовища у Полтавській області надав для нагородження призерів понад 160 тисяч гривень.

Усі діти, що стали переможцями та призерами, нагороджені грошовими преміями фонду охорони навколишнього природного середовища та дипломами Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації.

Керівники дитячих творчих об'єднань одержали подяки Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Справа озеленення крокує Херсонщиною

22 листопада на навчально-дослідній земельній ділянці комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) відбулася акція по закладці шкільки дуба червоного.

Акцію організовано в рамках державної програми «Зелена країна» у співпраці з колективом КНП «Херсонська обласна клінічна лікарня» Херсонської обласної ради (директор Віктор КОРОЛЕНКО).

Вихованці гуртків «Тварини в нашому житті» (керівниця Олександра ВАЛІКОВА) та «Дослідники заповідних стежок Херсонщини» (Лариса КАМИШЕНКО) разом із гостями Ніною БІРЮЧЕВСЬКОЮ, заступницею директора з поліклінічної роботи лікарні, Романом ПАНСЮКОМ, радником голови Херсонської обласної ради, Ельвірою ВІТРЕНКО, директоркою Центру дбайливо висадили 30 жолудів дуба червоного.

Справа вирощування саджанців на ділянці Центру ведеться постійно. Так, 5 листопада 2021 р., на території обласної лікарні висаджено 18 саджанців дубів, які були вирощені юними натуралістами у попередні роки.

Цього року, насінневий матеріал люб'язно представила мешканка міста Херсону, яка переглянула репортаж про озеленення лікарні та запропонувала продовжити започатковану роботу.

В подальшому, саджанці будуть надані лікарням міста, які зацікавлені у озелененні території.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

В свою чергу, на вдячність за вирощування саджанців юннати Центру отримують безкоштовний перегляд мультфільмів у ККЗ «Ювілейний». Для дітей також буде проведена бесіда про особливості професії медпрацівника.

Пілотування проекту на Полтавщині „Організація та функціонування екологічної лідерської групи”

У березні 2021 року Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді започатковано пілотний проект „Організація та функціонування екологічної лідерської групи „Екологічний пост”. Основною ідеєю проекту стало залучення дітей до еколого-просвітницької роботи серед однолітків та дорослого населення громади. Метою створення екологічної лідерської групи є підвищення рівня еколого-просвітницької та природоохоронної діяльності в учнівських колективах закладів загальної середньої освіти, поширення загальноприйнятих та нетрадиційних форм роботи учнівських колективів у русі за екологічну безпеку, привернення уваги місцевої влади, громадських, державних організацій до екологічних проблем громади.

Основними завданнями екологічної групи є проведення еколого-просвітницької діяльності у закладі загальної середньої освіти та серед населення громади.

До пілотування проекту було залучено 7 закладів загальної середньої освіти області.

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

24 листопада 2021 року Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді проведено онлайн семінар щодо діяльності екологічної лідерської групи, в яких створені такі громадські об'єднання дітей.

Екологічний патруль Великобудищанської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. у 2021 році став переможцем екологічних ініціатив Полтавської обласної ради. За це дітей преміювали сучасними велосипедами. Члени лідерської групи патрулюють територію села та його околиць, навесні охороняли на території регіонального ландшафтного парку „Диканський” першоцвіти – популяції рідкісного виду проліски сибірської.

Екологічний пост творчого об'єднання „Друзі природи” Криворудського закладу загальної середньої освіти збагачують колекцію дендрофлори Криворудського парку, доглядають за рослинами, слідкують за порядком у парку, займаються просвітницькою роботою. У 2021 році лідерська група працювала над створенням „Музею живого дерева”, ароматерапевтичного куточка.

У Божківському ліцеї Новоселівської сільської ради екологічний пост. „Зелені вітрила” працює у двох напрямках. Перший – це робота з твердими побутовими відходами та шкодочинними елементами. Другий напрям – вивчення і охорона птахів.

Лідерська група „Екологічний пост” Красногорівського закладу загальної середньої освіти Білоцерківської сільської ради Миргородського району працює над формуванням особистості, здатної свідомо і творчо впливати на довкілля.

Екопост Калениківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ст. Решетилівської міської ради проводить просвітницьку роботу: підготували та роздали мешканцям села буклети, на сторінці у Фейсбуці створили повідомлення просвітницького змісту та поширили їх серед жителів навколишніх сіл.

У планах закладу – поширення проєкту на всі заклади загальної середньої освіти області. Це дасть можливість збільшити контингент дітей, залучених до агітаційно-просвітницької та природоохоронної роботи, зберегти видовий та чисельний склад біорізноманіття.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Обласний зліт юних натуралістів «Мозаїка юннатівських справ»

25 листопада 2021 року Запорізьким обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді проведено в онлайн форматі Обласний зліт юних натуралістів «Мозаїка юннатівських справ».

Юних аграріїв привітав директор Запорізького обласного центру – Ярмощук Микола Анатолійович.

В заході брали участь 10 команд закладів позашкільної та загальної середньої освіти, які поділились досвідом роботи на земельних ділянках та міні-фермах: розповіли про застосування органічного землеробства, сортовипробування овочів, використання добрив при вирощуванні садових культур, акселеративної технології розведення кролів.

Під час заходу юннати презентували виставку «Юннатівські справи», на якій були представлені звіти та фотоматеріали про результативність роботи на земельних ділянках, міні-фермах, щоденники дослідницької роботи, продукція вирощена дітьми, методичні рекомендації для юних аграріїв.

Учасники заходу за змістовно виконану дослідницьку роботу та презентацію виставки отримали Грамоти Департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

**В Дніпропетровській області проведений семінар-тренінг
“Розвиток творчої активності особистості в процесі
пошукової і дослідницько-експериментальної діяльності в
закладах позашкільної освіти”**

Відповідно до календарного планування на поточний рік на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”) (директор Юрій Педан) 24 листопада 2021 року був проведений в онлайн режимі обласний семінар-тренінг за темою “Розвиток творчої активності особистості в процесі пошукової і дослідницько-експериментальної діяльності в закладах позашкільної освіти”.

Учасниками заходу стали майже 100 педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної і позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку, представники об’єднаних територіальних громад з різних регіонів області, відповідальні за роботу з творчо обдарованою молоддю.

З вітальним словом до учасників семінару звернувся Юрій Педан, директор КЗО “ОЕНЦДУМ”. У своєму виступі він наголосив, що метою

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

позашкільної освіти відповідно до суспільного замовлення та освітньої політики держави є створення психолого-педагогічних умов для повноцінного творчого, інтелектуального, духовного розвитку особистості, підвищення її мотивації до пізнання і творчості; задоволення освітніх потреб на основі її залучення до творчої діяльності, зокрема пошукової, науково-дослідницької та експериментальної.

Також він презентував навчально-методичні посібники “Основи промислової біотехнології” для слухачів обласної Природничої школи та практичний посібник для юннатів “По слідах ссавців природного заповідника “Дніпровського-Орільський”, які були видані КЗО “ОЕНЦДУМ” в цьому навчальному році під редакцією науковців Українського державного хіміко-технологічного університету і наукових співробітників природного заповідника “Дніпровського-Орільський”.

У теоретичному модулі семінару до уваги учасників була представлена презентація по темі “Теоретичні та практичні аспекти творчої активності особистості” та перегляд відеоролика “Чинники, що впливають на розвиток креативності учнів”, який провела Наталя Потапова, практичний психолог соціальної служби Дніпровського національного університету ім. О. Гончара. Вона підкреслила у своєму виступі, що зміни, які відбуваються останнім часом у суспільстві, диктують необхідність оновлення системи освіти, що передусім пов’язано з потребою у виявленні, розвитку і використанні творчих здібностей особистості.

Інформативністю і змістовністю відзначався виступ Катерини Олександрівни Безрук, методиста Центру позашкільної роботи Святошинського району м. Києва, аспірантки Інституту проблем виховання НАПН України, в якому вона яскраво презентувала “Участь учнів закладів загальної та позашкільної освіти в проєктній діяльності”. Також в своїй доповіді вона зробила акцент на рекомендованій тематиці науково-дослідницьких проєктів для учнів. Увага присутніх була сконцентрована на методах, які необхідні для роботи з учнями при створенні наукових проєктів.

В практичному модулі з досвіду роботи виступили: Білан Ірина Олегівна, заступник директора з науково-методичної роботи комунального навчального закладу “Хіміко-екологічний ліцей” Дніпровської міської ради. Вона креативно і змістовно показала процес виконання науково-дослідницької робіт учнями ліцею і з гордістю відмітила, що в їхньому освітньому закладі найбільше переможців Міжнародних конкурсів з області. І навіть іменами трьох учнів ліцею, переможців Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів “Intel-ISEF”, названі малі планети Сонячної системи.

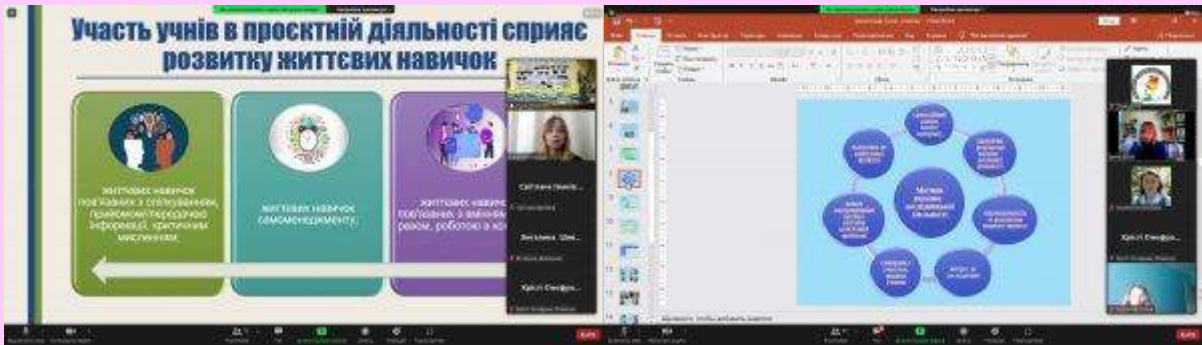
Про співпрацю КЗО “ОЕНЦДУМ” та комунального закладу “Слобожанський ліцей” Слобожанської селищної ради розповіла і показала змістовну презентацію Макаренко Лідія Григорівна, заступник директора з навчально-виховної роботи закладу. Вона відмітила, що в обласній

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Природничій школі учнівської молоді сьогодні навчається більше семидесяти учнів ліцею і майже 30% стають переможцями обласних та Всеукраїнських творчих та інтелектуальних конкурсів.

Кондратьєва Тетяна Василівна, методист КЗО “ОЕНЦДУМ”, підвела підсумки даного заходу по організації роботи з творчо обдарованою молоддю в системі закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку і представила учасникам семінару-тренінгу перспективи подальшої діяльності обласної Природничої школи учнівської молоді.

Методист КЗО “ОЕНЦДУМ” з наукової роботи Тетяна Кондратьєва

Юннатівському руху на Закарпатті – 75 років

27 листопада в Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі відбулась дитяча науково-практична конференція з нагоди 75-річчя юннатівського руху на Закарпатті, в якій взяли участь вихованці ЗОЕНЦ та територіальних громад Хустського району.

Мета конференції полягала у виявленні та підтримці обдарованої молоді, розвитку інтелектуальних, творчих здібностей дітей та залучення їх до дослідницької діяльності.

Так, за доброю традицією конференція розпочалась гімном України.

Учасників заходу привітав директор Олександр Геревич, який окрім щирих слів привітань, розповів цікаві факти з історії створення екоцентру, подякував всім за ініціативність та наполегливість у природоохоронній справі.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Всіх присутніх щиро й тепло вітали лідери юннатівського самоврядування декламували вірші про повсякденне життя закладу.

Учасники заходу не оминули й трагічну дату календаря, вшанувавши хвилиною мовчання пам'ять тих, хто прийняв мученицьку смерть 89 років тому. Адже відомо, що Голодомор 1932–1933 років забрав мільйони синів і доньок України, мільйони невинних людей, мільйони наших рідних і близьких. Ведуча заходу закликала всіх приєднатися о 16.00 до акції запали свічку пам'яті на своєму вікні.

Після урочистостей відкриття конференція розпочала свою роботу згідно програми. Учасники працювали у двох секціях, зокрема: „Біології та дослідницько-експериментальної роботи”, „Екології та природоохоронної роботи”.

Юні дослідники представили свої науково-дослідницькі роботи, над якими працювали протягом року, під керівництвом своїх наставників-педагогів.

Цікавими були виступи дітей із спостереженням за рослинними, а саме: „Вирощування малопоширених плодово-ягідних культур в кліматичних умовах Ужгородського району”, „Рослини мого підвіконня”, „Вирощування однорічних квітів на колекційній ділянці ЗОЕНЦ”, Лікарські рослини екоцентру”.

Викликали інтерес у присутніх доповіді і про тваринний світ, такі як: „Жук-олень – представник червонокнижної фауни”, „Роль тварин у житті лісу. Кажани, їх види та спосіб життя. Проектний виріб – будиночок кажана”. „Цікаві факти про равликів”.

Юннати представили проведені практичні природоохоронні роботи наступної тематики: „Екологи дбають про чисте довкілля. Сортування сміття”, „Вивчення та дослідження ялини звичайної”, „Природоохоронні дивовижі Закарпаття очима юного натураліста”.

Необійшли осторонь виступаючі й теми про здоровий спосіб життя, зокрема: „Вплив харчування на здоров'я людини” та „Надання першої медичної допомоги”.

За участь у конференції дітей нагороджено грамотами та призами, а їх керівників подяками.

Вже традиційно, учасники заходу провели і практичну природоохоронну акцію, під час якої в юннатівському дендропарку було висаджено рідкісні й реліктові саджанці тису ягідного та дугласії.

На згадку про участь у дитячій науково-практичній конференції всі її учасники зробили колективні фото.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Проведено виховний захід “Скажемо булінгу – НІ!”

25 листопада 2021 року на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” (далі КЗО “ОЕНЦДУМ”, директор Юрій Педан) з вихованцями гуртка “Юні садівники” було проведено виховний захід на тему “Скажемо булінгу – НІ!”.

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

На початку заходу діти переглянули мультфільм студії Pixar “Про пташок” (<https://www.youtube.com/watch?v=b79KG7Uynys>) і обговорили його. Учасники сприйняли цей ролик дуже жваво. Герої мультфільму нагадали їм знайому ситуацію.

Керівник гуртка розповів, які ситуації є булінгом. Виявилось, що ця тема дуже актуальна для хлопців та дівчат. Певною мірою кожен із них був або свідком, або жертвою булінгу, або чув про такі випадки від знайомих.

Педагог запропонував вихованцям пограти у гру “Дилеми”, діти дуже активно залучилися і з цікавістю слухали питання. Під час гри педагог та діти обговорили ситуації, які можливі у житті дітей у закладі освіти. Їх міркування були різноманітні та неоднозначні, і це зробило розмову дуже живою.

Також у процесі заняття обговорювалося питання про те, як подолати булінг. Діти отримали інформацію про те, куди можна звертатися за допомогою в разі виникнення подібних ситуацій (булінгу).

Керівник гуртка запропонував вихованцям до перегляду мультфільм “Вірте у любов, вірте у Різдво”. Це історія про їжачка на ім’я Генріх, який уперше прийшов до нового класу. Він би з радістю подружився з однолітками, однак спілкуватися і гратися йому заважали колючки, через які він і сам страждав. Минає час, і напередодні Різдва, Генріх помічає, що однолітки шепочуться і сміються за його спиною. Коли засмучений їжачок виходить на шкільне подвір’я, його чекає несподіванка – подарунок від однокласників, завдяки якому вони зможуть дружити і гратися! (переглянути відео можна за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=b79KG7Uynys>)

Діти були дуже зворушені.

Наприкінці заходу учасники зробили наступні висновки:

- завжди потрібно шукати вихід із складної або навіть конфліктної ситуації;
- не можна залишатись осторонь і мовчки спостерігати за булінгом;
- потрібно пам’ятати номери телефонів довіри і звертатись на них в разі необхідності;
- важливо знайти людину, якій ти довіряєш і діяти разом.

І головне – про всі проблеми потрібно говорити, а не тримати в собі.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Телефони довіри

- Дитяча лінія **116-111** або **0 800 500-225** (з 12.00 до 16.00);
- Гаряча телефонна лінія щодо булінгу **116-000**;
- Гаряча лінія з питань запобігання насильству **116-123** або **0 800 500-335**;
- Уповноважений Верховної Ради з прав людини **0 800 50-17-20**;
- Уповноважений Президента України з прав дитини **044 255-76-75**;
- Центр надання безоплатної правової допомоги **0 800 213-103**.

**КУДИ ЗВЕРНУТИСЯ
У РАЗІ БУЛІНГУ?**

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ
102

**НАЦІОНАЛЬНА ДИТЯЧА
"ГАРЯЧА ЛІНІЯ"**
116 111

**ГАРЯЧА ЛІНІЯ
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
НАСИЛЬСТВУ**
116 123

**ЦЕНТР НАДАВАННЯ
БЕЗОПЛАТНОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ**
0 800 213 103

ТЕЛЕФОНИ ДОВІРИ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЮВЕНІЛЬНА ПОЛІЦІЯ

Керівник гуртка КЗО "ОЕНЦДУМ" Олена НЕМКОВА

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Чернігівська обласна станція провела заходи із вшанування пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій в Україні 1932-1933 років

26-28 листопада 2021 року з метою вшанування пам'яті жертв Голодомору та політичних репресій в Україні для вихованців гуртків комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» організовано і проведено бесіди, години пам'яті та спілкування «Землі моєї ревний біль і жаль», «Свічка, яка ніколи не згасне», «Кривава ціна українського хліба 20-30-х років ХХ століття», «З присвятою замордованим голодом...», онлайн-подорож літературними сторінками «Голодомор очима письменників України».

Цьогоріч інформаційна кампанія Українського інституту національної пам'яті до 88-х роковин геноциду українців проходить під гаслом «Діти найчисленніші жертви Голодомору». Здобувачі освіти гуртків «Природа рідного краю» (керівник Ніна Солодка), «Юні валеологи» (керівник Олена Чала) переглянули відеоролик про загиблих від голодомору українських дітей «Ти приніс мені яблуко?», інформаційної кампанії «Ми пам'ятаємо. Ми сильні» (<https://www.youtube.com/watch?v=J5yt7kWAhQA>).

Вихованці гуртків «Основи екологічного дизайну» (керівник Людмила Крисько), «Основи флористики та фітодизайну» (керівник Тетяна Єсипова) та «Природа рідного краю» (керівник Тетяна Бицько) стали учасниками заходу «Голодомор. Помста за свободу» (<https://old.uinp.gov.ua/page/pamyat-pro-golodomor-1932-1933>), провели інформаційно-просвітницький захід «Жнива розпачу» (<http://www.holodomor-monuments.org/>), під час якого ознайомилися з базою даних веб-сайту «Пам'ятники жертвам Голодомору в Україні», створеною Україно-Канадською Дослідничо-Документаційним Центром на підставі інформаційних даних зібраних з усіх регіонів України.

Здобувачі освіти гуртків «Природа рідного краю» (керівник Ніна Солодка) та «Основи екологічного дизайну» (Людмила Крисько) взяли участь у майстер-класах по створенню «Квітки Незабудьки» до вшанування пам'яті жертв Голодомору.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

27 листопада у День пам'яті жертв Голодомору здобувачі освіти приєдналися до акції «Запали свічку пам'яті» та загальнонаціональної хвилини мовчання.

Під час проведення заходу гуртківці згадали тяжку долю українського народу, більше дізналися про Голодомор 1932-1933 років, його причини та наслідки, познайомилися з фактами та свідченнями очевидців голоду на Чернігівщині.

Своє відношення до хліба та праці хліборобів гуртківці продемонстрували під час конкурсу малюнків на тему «Хліб – це життя».

**У комунальному закладі освіти “Обласний еколого-
натуралістичний центр дітей та учнівської молоді”
Дніпропетровської обласної ради вшанували пам'ять жертв
голодоморів**

Комунальним закладом освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”, директор Юрій Педан) з 22 по 28 листопада 2021 року проводились інформаційно-просвітницькі заходи, присвячені вшануванню

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

пам'яті жертв голодоморів 1921-1922, 1932-1933, 1946-1947 років. У заходах брали участь вихованці гуртків КЗО “ОЕНЦДУМ”.

День пам'яті жертв голодоморів щорічно відзначається в Україні в четверту суботу листопада. Виховання справжнього патріота та громадянина держави України неможливе без розуміння подій минулого. Голодомор 1932-1933 років була наймасштабнішим і найболючішим в сучасній історії нашої держави, спричинив загибель мільйонів українців на території України та Кубані, завдав непоправного удару по ментальності та культурі, перервав зв'язок поколінь. Найвразливішою категорією жертв Голодомору стали діти. За різними оцінками, тоді загинули близько 4,5 мільйонів українців.

В гуртках проведено тематичні бесіди та масові заходи з метою висвітлення цієї скорботної сторінки історії. Вихованці пригадали події давнини, обговорили причини та умови виникнення голоду. Пригадали “Закон про п'ять колосків”, який передбачав судову репресію за розкрадене колгоспне й кооперативне майно “розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною за пом'якшувальних обставин позбавленням свободи ... з конфіскацією всього майна”. З 1932 до 1940 років по цьому закону засуджено 182 173 особи. Зокрема, засуджували дітей, що намагались знайти хоч якусь їжу.

Керівники гуртків оформили фотовиставки в кабінетах та коридорах закладу, підготували майстер-класи для вихованців по виготовленню колосків пам'яті та квітки-незабудки, яка є символом пам'яті і нагадує нам про страшні події минулого століття.

Вихованці гуртків виготовляли стіннівки, розказувала про своїх родичів, які стали очевидцями тих часів, переглядали відео-презентації (з урахуванням карантинних обмежень та вікових особливостей). Уявляли себе на спустошеному полі в пошуках колосків, лободи та кропиви, адже завдяки цим рослинам тогочасні діти мали надію вижити.

Проведено інформування дописувачів сторінки “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” в соціальній мережі Facebook закладу щодо акції “Запали свічку” та щодо хвилини мовчання, запропоновані фото та відеоматеріали для ознайомлення. Кожну українську сім'ю так чи інакше зачепила трагедія голодомору. Голод був частиною нищення української нації. Історична пам'ять формує наше світосприйняття та дозволяє самоідентифікувати себе як українців.

Будьмо гідні. Пам'ятаймо.

Заступник директора КЗО "ОЕНЦДУМ" Галина КРИКУН

Відбулось офіційне відзначення участі української команди у світовому фіналі «Інфоматрикс»

01 грудня 2021 року минув рівно місяць від того дня коли були оголошені результати участі української команди у світовому фіналі Міжнародного конкурсу комп'ютерних проєктів «Інфоматрикс» 2021 року. Нагадаємо що 2021 рік став найуспішнішим для нашої команди за понад десять років участі у змаганні. Всі 15 авторських розробок, представлених на світовому фіналі отримали медалі різного ґатунку: 1 платинову, 4 – золоті, 5 срібних і 5 бронзових. З цього приводу в НЕНЦ організовано прямиий онлайн ейфір, на який запрошено хлопців та дівчат що вибороли медалі на світовому фіналі, наукових і педагогічних керівників авторських розробок фіналістів, керівників закладів освіти, представників установ-партнерів, батьків, журналістів засобів масової інформації, гостей.

Україна з 2009 року виступає повноправною країною-учасницею світового фіналу конкурсу «Інфоматрикс». Офіційним афілійованим партнером

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

даного змагання на національному рівні є Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України. Починаючи з першого виступу, у 2010-му році, щороку українські хлопці і дівчата привозять на Батьківщину високі нагороди.

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України та Організаційний комітет з підготовки і проведення Всеукраїнського чемпіонату з інформаційних технологій «Екософт», національного етапу Міжнародного конкурсу комп'ютерних проєктів «Інфоматрикс» щиро вітають переможців і призерів світового фіналу 2021 року, зичать їм здоров'я, творчого натхнення і безумовно нових перемог. Передаємо вітальні слова керівникам і наставникам, батькам, керівникам закладів освіти, всім хто був причетний до успіху нашої команди.

Участь у семінарах грантового проєкту «Розвиток людського капіталу в агроорганічному секторі економіки»

У листопаді
регіонального
області в рамках
грантового проєкту
капіталу в
секторі економіки»

– 18

«Вирощування
сільськогосподарських культур»;

– 30 листопада – «Переробка, логістика та збут органічної агропродукції».

Семінари проводилися спільно з науковими працівниками Національного університету водного господарства та природокористування та СКРИПЧУКОМ Петром, доктором економічних наук, професором НУВГП, керівником Регіонального консультативно-освітнього центру органічного виробництва у м. Рівне, який розробив програму заходів для реалізації проєкту.

Учасники семінарів дізналися про інноваційні засоби захисту рослин для системи традиційного землеробства, виробництво ґрунтосумішей і гуматів та особливості заморожування ягід. СОВІК Людмила, науковий співробітник Регіонального консультативно-освітнього центру у місті Пінськ, ознайомила з ринком

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

2021 року агенція
розвитку Рівненської
виконання
«Розвиток людського
агроорганічному
провела 2 семінари:

листопада –
органічних

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

органічної продукції у Республіці Білорусь. МАРТИНЮК Михайло, комерційний директор «ТОВ ІБК-Регіон», розповів про сучасні технології агробізнесу та про використання дронів. Також учасники дізналися про особливості вирощування волоського горіха сорту Сойка.

ВЛАСИК Алла, МОРОЗ Євдокія, БОБРОВСЬКА Валентина, педагоги відділу біології та валеології комунального закладу «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради, були учасниками цього заходу. Вони мали змогу ознайомитися з інноваційними технологіями в ягідництві.

Відбулася творча зустріч з планування міжнародної еколого-натуралістичної діяльності учнівської молоді

03 грудня 2021 року на базі комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) відбулася творча зустріч з планування міжнародної еколого-натуралістичної діяльності учнівської молоді. До Центру завітала ініціативна група у складі: Андрій Бойченко, радник міського голови з культурно-економічного співробітництва з Китаєм, Олена Рудомьоткіна, координатор комітету Знамені Миру при Організації Об'єднаних Націй, Вікторія Бебко, голова громадської організації «Щаслива нація».

В результаті зустрічі було заплановано проведення ряду заходів, щодо розвитку еколого-натуралістичної освіти Херсонщини та міжнародної співпраці.

Підбито підсумки заочної обласної фотоолімпіади “Пізнай свій рідний край”

Щорічно на початку зими у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді проводиться заочна обласна фотоолімпіада „Пізнай свій рідний край”.

Цьогоріч до олімпіади долучилися 84 учні та вихованці закладів загальної середньої та позашкільної освіти області, які представили 201 роботу на розгляд журі у трьох номінаціях – краєвиди, рослинний та тваринний світ, екологія міста (села).

Найактивнішим стали учасники із Зіньківської, Миргородської, Пирятинської міських рад, Чорнухинської селищної ради, Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та Шишацької і Решетилівської філій.

Конкурсні роботи були оцінені за такими критеріями:

- художньо-естетична тематика;

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

- екологічна тематика;
- технічна досконалість;
- навчально-виховне, суспільне значення.

Переможцями конкурсу стали 15 учасників, які нагороджені дипломами Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

**Пройшла зустріч на тему «Всі разом ми – одна родина»,
присвячена Міжнародному дню благодійності**

У комунальному закладі «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради пройшла зустріч у творчій майстерні «Гітара і ми» на тему «Всі разом ми – одна родина», присвячена Міжнародному дню благодійності, яку організували вихованці гуртка «Екосвіт» з керівником ШЕХТЕР Лілією, завідувачем організаційно-масового відділу.

Метою заходу було виховання духовної культури, патріотизму, єдності, найвищих загальнолюдських цінностей – милосердя, любові до ближнього, взаєморозуміння, поваги, розвиток творчих здібностей учнівської молоді, вміння працювати в команді. До творчого спілкування долучились вихованці Станції, педагоги, батьки та гості, які мали змогу не тільки довідатись про історію пісенної творчості авторів і виконавців різних держав, але й самі виконували пісні, визначали найулюбленіші та долучились до виступів в імprovізованій формі.

Організатори заходу підготували збірку пісень, в яких озвучувались теми материнства, добра, любові до Батьківщин, кохання, любові до природи, проникливо висвітлювалась тема війни в Україні. Юні виконавці дали можливість замислитись, переусвідомити, відчути важливість збереження миру та єдності, зрозуміти важливість життєвих цінностей.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Зворушливим моментом зустрічі стали виступи випускників Станції юних натуралістів, які пройшли школу організаторів дозвілля в закладі і розповіли про свої успіхи на студентському етапі життя.

Під час вечора проходило чаювання, яке організували педагоги та вихованці закладу, що створило затишну атмосферу, проникнуту душевністю та теплотою. Творча атмосфера була проникнута авторськими поезіями, музичним супроводом гітар та піснями, які плекають в душах любов, добро і надію.

Відбувся обласний конкурс «Хлібом славиться Чернігівська земля»

Комунальним закладом «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» упродовж листопада 2021 року було проведено обласний конкурс «Хлібом славиться Чернігівська земля» (далі – Конкурс), організувавши на базі закладу виставку експонатів хлібних виробів.

У Конкурсі взяли участь здобувачі освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти Бобровицької, Корюківської, Ніжинської, Носівської, Новгород-Сіверської, Чернігівської, Прилуцької, Сновської, Вертіївської, Новобілоуської, Тупичівської, Варвинської, Гончарівської, Деснянської, Лосинівської, Сосницької, Срібнянської, Семенівської, Талалаївської територіальних громад, комунального закладу «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради, Новгород-Сіверської державної гімназії імені К. Д. Ушинського.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Конкурс проведено у 2 номінаціях: «Традиційна обрядова випічка Поліського краю» і «Хліб на рушнику» за трьома віковими категоріями: I вікова категорія – 6-11 років, II вікова категорія – 12-15 років, III вікова категорія – 16-18 років. В експозиції виставки було представлено і хлібні вироби часів Голодомору.

Роботи, подані на Конкурс, виконані у співтворчості з батьками, іншими членами родин, керівниками гуртків та учителями.

Проведено виховний захід, присвячений Дню Збройних сил України

06 грудня 2021 р. на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” (далі КЗО “ОЕНЦДУМ”, директор Юрій Педан) відбувся захід, присвячений Дню Збройних сил України.

Свято підготувала керівник гуртка Ольга Лапіна. На заході були присутні вихованці гуртків КЗО “ОЕНЦДУМ”, учні комунального закладу освіти “Середня загальноосвітня школа №76 ” (директор Ганна Сазанська).

Метою заходу було:

- Ознайомити юннатів з історичними подіями народження армії України.
- З’ясувати з яких підрозділів складаються Збройні сили України.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

- Продовжувати виховувати в учнях громадські якості особистості: патріотизм, самосвідомість.
- Виховувати почуття любові та гордості до Батьківщини.
- Закріплювати поняття того, що обов'язок кожного громадянина – берегти і зміцнювати рідну державу, з оптимізмом дивитись у майбутнє.

В ході заходу юннати ознайомились з виставкою, присвяченою Дню Збройних сил України, дізналися про історію створення та структуру армії України. Діти переглянули фільм про збройні сили України.

Здобувачі освіти обговорили, якості, якими має бути наділена людина, щоб гідно представляти свою державу на світовій арені та захищати її. Хоробрість, спритність, відданість, спостережливість та інші якості були названі гуртківцями. Вихованці задумались про те, чи зможуть гідно боронити державу, коли настане час.

Був проведений “Курс молодого бійця”. Діти мали “прожити” один день армійського життя, який складався з різних конкурсів та завдань на спритність, спостережливість та уважність, наприклад “Сніданок” (розділити насіння гороху та квасолі) та фізична підготовка.

Далі юннати малювали військову техніку, демонструючи знання різноманітної зброї та підрозділів збройних сил України.

Захід відбувся в оптимістично-патріотичному настрої.

Керівник гуртка КЗО “ОЕНЦДУМ” Лапіна Ольга

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Юннати – захисникам Вітчизни!

06 грудня громада країни відзначала День збройних сил України. Юннати Херсонщини не залишилися осторонь цієї почесної справи. Протягом останніх років, традиційно створюють власноруч подарунки для воїнів, що захищають наші кордони.

Вихованці гуртків «Юні флористи» комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) за допомогою керівниці гуртків Лариси КАМИШЕНКО виготовили 20 оберегів «Янгол для воїна». Всі вироби урочисто передані волонтерам які відправлять подарунки воїнам.

Також було проведено для вихованців гуртка «Творча майстерня креатив» (керівниця Ірина АЛЬОНОВА) виховний захід «З Україною назавжди» у форматі круглого столу.

Гостями були: Оксана ПОГОМІЙ – депутатка Херсонської міської ради, волонтерка, Вадим КЛЮЄВ та Станіслав КУЗНЕЦОВ – військовослужбовці 21 батальйону Сармат Херсон, ГО «Брати по зброї».

Діти переглянули відео-добірку про збройні сили України, фрагмент фільму «Брати по зброї. По той бік війни», задавали влучні питання гостям та отримували відповіді.

Юннатам був продемонстрований прапор, який підписаний воїнами 57 ОМП бригади з подякою про підтримку армії.

Проведено обласний онлайн-семінар «Екологічне виховання учнівської молоді через оптимізацію озеленення навчально-виховних закладів»

8 грудня 2021 року комунальним закладом «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) проведено обласний онлайн-семінар: «Екологічне виховання учнівської молоді через оптимізацію озеленення навчально-виховних закладів» у вигляді відеоконференції зв'язку з використанням платформи Zoom.

До участі долучилися представники 63 закладів освіти Херсонської області – директори, методисти, завідувачі відділів, керівники гуртків, районних (міських) станцій юних натуралістів, комплексних позашкільних навчальних закладів, вчителі біології закладів загальної середньої освіти міст та ОТГ області.

Спікери семінару:

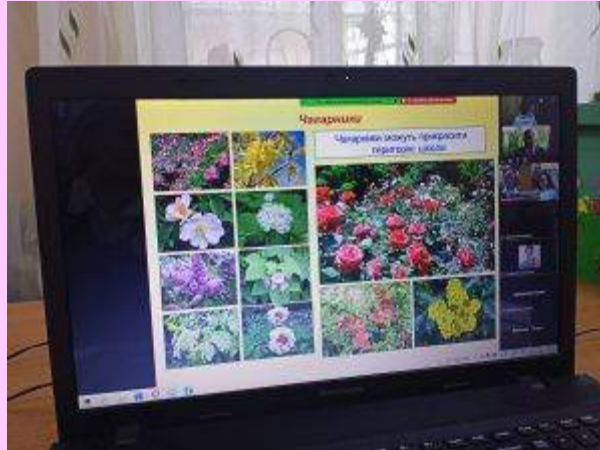
- Іван МРИНСЬКИЙ, декан агрономічного факультету Херсонського державного аграрно-економічного університету;
- Артем КАЛУСОВСЬКИЙ, розробник препарату «МИР»;
- Галина ЗУЄВА, керівниця гуртків Центру;
- Вікторія ХАБЛОВСЬКА, вчителька комунального закладу «Олешківська гімназія №3» Олешківської міської ради Херсонського району;
- Наталія ЗУБКО, вчителька Херсонської спеціалізованої школи I-III ступенів №27 з поглибленим вивченням інформатики та іноземних мов Херсонської міської ради;
- Ігор ПИРОГОВ, вчитель Генічеської гімназії Генічеської міської ради;
- Олена МАЛЬЧИКОВА, вчителька Старосільської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівської селищної ради Бериславського району
- Леся ШИМАН, вчителька Малокопанівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Голопристанської міської ради Скадовського району;
- Тетяна МУДРАК, завідувачка методичного відділу Центру,
- Олександра ВАЛІКОВА, завідувачка організаційно-масового відділу Центру.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Доповідачі всебічно освітили теоретичні та практичні аспекти озеленення територій та приміщень навчальних закладів, створення умов для формування екологічної свідомості та культури учнівської молоді через практичну, пошукову та дослідницьку роботу з рослинами.

В ході семінару було оголошено переможців обласних етапів Всеукраїнських конкурсів «Галерея кімнатних квітів», «Парад квітів біля школи», «Юннатівський зеленбуд», які отримали від розробника Артема Калусовського новий екологічно-безпечний препарат «МИР» для подальшого використання в озелененні своїх навчальних закладів.

**Проведено виховний захід “Снід: подумай про майбутнє –
обери життя”**

02 грудня 2021 року на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-наутралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі КЗО “ОЕНЦДУМ”, директор Педан Ю.Ф.) з вихованцями гуртків було проведено виховний захід на тему “Снід: подумай про майбутнє – обери життя”.

На початку заходу керівник гуртка розповів, що у всьому світі 1 грудня згадують про СНІД. У Європі наша держава лишається лідером за масштабами поширення ВІЛ-інфекції. За оцінками експертів UNAIDS, в Україні з ВІЛ-інфекцією живе до 240 тисяч осіб і лише кожен другий знає свій діагноз.

Тому наш сьогоднішній захід присвячений проблемі СНІДу. Вихованці відповіли на питання маленького опитувальника про поняття СНІД і ВІЛ та їх ознаки. Дітям була надана інформація про вірус ВІЛ та його властивості у міні-лекції “СНІД: знати, щоб жити”.

Діти разом з педагогом подивилися “Фільм про СНІД” (посилання https://www.youtube.com/watch?v=_693d17dGQc) і обговорили його. Діти отримали інформацію про шляхи зараження ВІЛ інфекцією та про те, як можна уберегтися від вірусу ВІЛ. Ця інформація сприяла усвідомленню юннатами небезпеки, пов’язаної із поширенням СНІД на планеті. Було обговорено одне з найважливіших питань цього заходу – стан душі ВІЛ-інфікованої людини та ставлення до неї оточуючих. Діти погодилися з тим, що вІЛ-інфікована людина не повинна бути відкинута суспільством, близькими та

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

друзями. Така людина потребує підтримки близьких, тому треба добре розуміти, що людина з ВІЛ-інфекцією в побутовому плані не заразна, з нею можна і потрібно спілкуватися так само, як з іншими людьми. Наприкінці заходу учасники зробили такі висновки:

- ВІЛ-інфекція, в даний час, невиліковне захворювання;
- викликається вірусом імунодефіциту людини;
- немає вакцини від цього захворювання;
- єдиний захист від ВІЛ – це безпечна поведінка;
- СНІД – зовсім не чума. ВІЛ і збудник чуми мають абсолютно різні шляхи передачі. Порівняння ВІЛ/СНІДу з чумою нагнітає страх і сприяє дискримінації людей з ВІЛ.
- треба відповідально ставитись до своєї поведінки та вести здоровий спосіб життя.

Що означає Червона стрічка?
Цей символ антиСНІДівського руху створив художник Франк Мур у квітні 1991 року (він помер від СНІДу через 3 роки).
Середня тривалість життя ВІЛ-інфікованої людини становить приблизно 12 років, однак сучасні препарати збільшують цю цифру в 2-3 рази.
Червону стрічку носять небаїдухи!

ЩО ТАКЕ ВІЛ ТА СНІД?

ВІЛ – це вірус, який викликає захворювання СНІД. Він передається від людини до людини шляхом контакту з рідиною організму (кров'ю, спермою, вагінальними виділеннями).
СНІД – це синдром, який виникає внаслідок ослаблення імунної системи людини, викликаного ВІЛ. Він характеризується частими захворюваннями, які не лікуються, та раком.

ЯК ПРОТЕСТУВАТИСЯ НА ВІЛ?
Щоб протестувати, зверніться до спеціалізованого медичного центру. СНІД-асоціації надають інформацію.

99% – ефективність сучасних препаратів проти ВІЛ. Наразі немає ліків, які повністю лікують ВІЛ.

15% – частота побачення людей, які живуть з ВІЛ.

ЛІКУВАННЯ ВІЛ
Прийняв ви ВІЛ-ліки, це означає, що ви взяли контроль над своєю ситуацією. Лікування ВІЛ допомагає зберегти здоров'я та продовжити життя. Сучасні препарати ефективні та добре переносяться. Завжди МТІ, завжди зважайте на тіло своє, завжди в усьому будьте. **Дізнайтесь у нас, як оптимізувати лікування!**

ЩО ОЗНАЧАЄ, ЯКЩО У ВАС ВИЯВИЛИ ВІЛ?
ВІЛ-інфекція – це не вирок, а хронічне захворювання, яке можна контролювати за допомогою відповідних препаратів для антиретровірусної терапії (АРТ). Інформація про сучасні препарати АРТ можна знайти в Інформаційному бюлетені НЕНЦ.

НАРКОМАНІЯ
Від загальної кількості ВІЛ-інфікованих, наркомани складають 50%.
В Україні 50 тисяч молодих людей з подвійним діагнозом – ВІЛ-наркоманія...
52% заражень ВІЛ відбувається «через шприць»...

Статистика...
Сьогодні число ВІЛ-інфікованих у світі перевищує 30 млн., а померло від цієї хвороби - 6 млн. людей!
Щодня у світі від ВІЛ/СНІДу вмирають 8 тис. хворих, 75% з них - молоді люди до 30 років.

Щоденно ВІЛ-інфікованих більше на 6 000 людей, що дає змогу говорити про пандемію СНІДу.

Поради лікаря

- Якщо хочете уберетися від ВІЛ – уникайте контакту з рідинами з організму зної людини.
- Остерігайтеся будь-якого контакту з чужою кров'ю.
- Ніколи не користуйтеся чужими манікюрними ножицями, зубною щіткою. Попросіть батьків купити ці предмети для вашого особистого користування.
- Знайте, що ін'єкції, коли ви хворієте, чи шпелення для профілактики хвороб робляться одноразовими шприцями. Голки для проколвання вух повинні бути ретельно продезинфіковані – цю процедуру треба проводити тільки у фахівця.
- Якщо вам хтось запропонує стати «братом по крові», відмовтеся од цього. Поясніть своєму другові, що можна віддати себе ризику бути зараженим ВІЛ.
- Не бійтеся! Усі конфлікти, які виникають, намагайтеся розв'язувати мирним шляхом. Якщо бійка все-таки зав'язалася, намагайтеся її якомога швидше припинити.

Підготувала керівник гуртка КЗО "ОЕНЦДУМ" Олена НЕМКОВА

У ЗОЕНЦ відбувся круглий стіл з нагоди 75-річчя юннатівського руху на Закарпатті

У круглому столі, крім педагогів екоцентру, взяли участь науковці, працівники університету, лісівники, представники Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та неурядових природоохоронних організацій області.

Від імені Національного екоцентру колектив із 75-річчям привітав Микола Пінчук, завідувач відділу рослинництва та аграрного дослідництва. "Ми щиро радіємо, що ви є, що ви працюєте, що ви разом з нами в когорті еколого-натуралістичного братства України, яке у нас досить потужне, – зокрема, сказав гість. – Хочемо побажати, щоб ви і надалі залишалися тим закладом, без якого подальший розвиток еколого-натуралістичного напрямку області не буде повноцінним."

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Не обійшла осторонь ювілей екоцентру Мирослава Цанько, голова Ужгородської міської профспілкової організації працівників освіти і науки. Вона від імені ЦК профспілки працівників освіти і науки України вручила директору Закарпатського екоцентру Олександрові Геревичу Почесний знак “За соціальне партнерство” і, зауважила: “Ваш заклад – це не тільки стіни, це – дух, традиції, надзвичайно приємна атмосфера взаємопорозуміння, підтримки й поваги, за що ми дуже вдячні директорові. Я за свою багаторічну педагогічну діяльність як класного керівника та вчителя хімії, співпрацюючи із вашим колективом, не раз відчувала підтримку і радість дітей, які відвідували екоцентр. Дійсно ви відповідаєте своєму меседжу і вчите бачити і розуміти красу природи, яка за словами Василя Сухомлинського, є єдиним джерелом, яке живить добротою, сердечністю і любов’ю”. Мирослава Юріївна подарувала пам’ятну адресу із символікою ЗОЕНЦ та Ужгородської міської організації профспілки, побажала подальшого процвітання і плідної роботи в екологічному вихованні молоді.

Із визначним ювілеєм привітав колег-природоохоронців голова Всеукраїнського товариства охорони природи Василь Якович Шевчук. Найкращим вручено почесні ювілейні грамоти товариства.

Модерував засідання круглого столу директор Закарпатського екоцентру Олександр Геревич. Він розповів про витоки і сьогодення юннатівського руху в Закарпатті. Зокрема, сучасний обласний екоцентр розпочав своє існування із створення в далекому 1946 році обласної дитячої технічної та сільськогосподарської станції. У 1952 заклад реорганізовано в станцію юних натуралістів (облСЮН) та станцію юних техніків (облСЮТ).

У період із 1958 по 1987 роки в області відкрито ще шість районних станцій юннатів: Мукачівську, Хустську, Міжгірську, Виноградівську, Березівську та Тячівську в смт. Буштино.

У вересні 1992 року обласну станцію юних натуралістів реорганізовано в Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді (ЗОЕНЦ). Доля цих закладів була різною, неординарна вона і сьогодні. На превеликий жаль, як зазначив директор ЗОЕНЦ, реорганізація останніх років еколого-натуралістичних закладів у Мукачеві, Хусті, Виноградіві та в Буштино, Тячівського району, суттєво скоротила можливості у напрямі їхньої діяльності.

У 2016 році вдалося відкрити екоцентру свою філію у Нижніх Воротах тепер Хустського району – цілорічний, цілодобовий відпочинковий табір “Арніка”. За ці роки, враховуючи карантинні обмеження, в “Арніці” відпочило 3500 дітей. Серед них школярі з Луганської, Донецької областей та із-за кордону. Серед відпочивальників педагогами філії проводяться заходи екологічного, національно-патріотичного, історико-краєзнавчого, художньо-естетичного, трудового та фізичного спрямування.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Не зважаючи на труднощі, колектив екоцентру ніколи не опускає руки, а прагне завжди підтримувати нові ідеї. Так, Олександр Геревич відгукнувся на пропозицію колишнього директора Ужгородського лісгоспу Івана Костіва спільно створити у селі Кам'яниця лісовий еколого-натуралістичний центр. Тепер, як розповів на круглому столі Іван Васильович, тут учні знайомляться із живими сторінками Червоної книги. Також у лісовому центрі представлена екостежка з гірськими породами і мінералами Карпат, унікальний арборетум, де висаджено більше 300 видів дерев і кущів.

Приємними спогадами про співпрацю з екоцентром поділився з присутніми директор громадської організації – інституту еколого-релігійних студій Олександр Бокотей, який розпочав свою трудову діяльність із Хустської станції юних натуралістів. “Тому я щиро зацікавлений і сприймаю ваш колектив як родину. Зичу працівникам екоцентру здоров'я та успіхів у наступні 10 разів по 75.” – Побажав О. Бокотей і презентував останні видання інституту: “Вивчай, люби, оберігай природу рідного краю” (укладач А. Самойлова) та екокалендар спостережень за природою.

Адальберт Рішко, учасник круглого столу, тепер відомий дендролог Закарпаття, працював у екоцентрі керівником гуртків. Разом із своїми учнями він заклав в закладі учнівський дендропарк, де висадив перші аборигенні та екзотичні дерева. Тепер теж надає свій посадковий матеріал для поповнення парку.

“Я теж звернув увагу на ваш дендропарк з унікальними деревами, – говорить Андрій Мигаль, кандидат біологічних наук, доцент географічного факультету УжНУ. – Оскільки вестиму практику з дендрології і, знаючи, що на вашій базі працюють студенти, хочу приводити до вас і своїх, щоб попрацювати.” Ще науковець звернув увагу на екологічні експедиції, сплави річкою Тиса, що організовував екоцентр і в яких він неодноразово брав участь. Це дуже важливо, оскільки такі подорожі надзвичайно зацікавлюють молодь, і це впливає на вибір ними професії на природничі факультети.

Профілюючим для закладу позашкільної освіти є освітньо-виховний процес. Про компетентнісний підхід у його формуванні в учнівських творчих об'єднаннях ЗОЕНЦ розповів заступник директора з навчально-виховної та методичної роботи Василь Кузьма.

Під час засідання круглого столу педагоги екоцентру поінформували про напрями своєї діяльності у відділах: інформаційно-методичної роботи, організаційно-масової роботи, біології та дослідницько-експериментальної роботи, екології та природоохоронної роботи. Також методичні педагогічні напрацювання та юннатівські дослідницькі роботи були представлені на тематичній виставці в ЗОЕНЦ.

З однією із родинок діяльності екоцентру – дитячою екологічною відеостудією “Дивосвіт” присутніх ознайомила її керівниця Людмила Бокій. Адже відеостудія – інтерактивна складова екологічного виховання молоді. До

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

речі, вихованцями відеостудії виготовлено відеофільм, приурочений згаданому ювілею. Медіапродукт залюбки переглянули учасники круглого столу. Він отримав хороші відгуки.

Чільне місце в екоцентрі відводиться національно-патріотичному вихованню. Цьому на пряму діяльності свій виступ присвятила завідувачка відділу організаційно-масової роботи Оксана Кремінь.

Підтримуючи ініціативу президента України щодо масштабного її заліснення, екоцентр, спільно із Закарпатським товариством охорони природи започатковують природоохоронну акцію “Діти, дерева, довкілля”. Це не конкурс, який передбачає звіти перед вищими організаціями. Це безперервна акція, в ході якої кожен школяр, освітянин свідомо має посадити своє дерево, тим сам прозвітувати перед природою і показати, що він відповідальний у ставленні до неї.

Крім того, ще одним кроком цієї акції є посадка хвойного дерева на подвір’ї або поблизу кожного освітнього закладу. Посаджене деревце, коли виросте, щорічно можна буде прикрашати на новорічно-різдвяні свята, що вбереже вічнозелених красунь від вирубування.

Завершився круглий стіл посадкою іменних дерев на території учнівського дендропарку. Так, висаджено павловнію (адамове дерево) дерево імені 75-річчя юннатівського руху в Закарпатті, сосну Володимира Вербицького, директора Національного екоцентру, тис ягідний Мар’яни Марусинець, директора департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА, людей, які докладають немалих зусиль для збереження та розвитку позашкільної освіти.

Загалом відзначення 75-річчя юннатівського руху в Закарпатті показало, що педагоги екоцентру виконують велику державну справу – виховують, навчають дітей, щоб, ставши дорослими, вони були патріотами України і, звичайно, природи. Крім нас її захищати нікому. Вона не має адвокатів, зате в майбутньому може мати свідомих громадян, які оберігатимуть та примножуватимуть природні багатства і нашого славного краю Закарпаття, і держави Україна.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Людмила БОКІЙ, завідувачка відділу інформаційно-методичної роботи, фото: Юліанна КУРАК, Людмила БОКІЙ

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Монстера дала плоди!**

У жовтні 2020 року у Зимовому саду Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді зацвіла Монстера делікатесна (*Monstera Deliciosa*). Вихованці гуртків «Юні рослинники» та «Юні зоологи» (керівник Оксана Пелешук) розпочали спостереження за рослиною: фіксували час цвітіння, проводили догляд за ліаною і ось у грудні 2021р. з'явився плід. Гуртківці провели віртуальну подорож на батьківщину Монстери делікатесної – вологі ліси Південної Америки, під час якої дізнались багато цікавого і дивовижного про цю рослину.

Від часу цвітіння до дозрівання плода Монстери делікатесної пройшло 1,2 роки. Плід нагадує початок кукурудзи, довжиною 30см, надзвичайно приємного запаху і смаку.

Юні натуралісти продовжують спостерігати за рослиною, адже невдовзі вона знову зацвіте!

**У Тернопільському обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді проведено
Тиждень правових знань**

З метою активізації правової культури, формування ставлення, превентивного розвитку громадянської вихованців з 06-12.12.2021 року Тернопільському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді був проведений Тиждень

роботи з питань ціннісного світогляду, свідомості в центрі еколого-учнівської молоді правових знань.

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Захід розпочався з круглого столу для педагогів Центру «Права та обов'язки учасників освітнього процесу», «Академічна доброчесність. Дотримання норм в освітньому процесі ЗПО» (модератори: заступники директора Надія Сворінь, Тетяна Гуцало).

Протягом тижня керівники творчих учнівських об'єднань провели тематичні заходи: конкурс малюнків, плакатів «Моє право-моє життя»; Правову гру та вікторину «Знай права, виконуй обов'язки», «Що означає бути громадянином своєї держави»; години спілкування, бесіди: «Булінг. Мій світ без насильства», «Правовий букварик», «Знаємо права, виконуємо обов'язки», «Правила, які я завжди виконую»; кейс-заняття «Наші права та обов'язки».

Запропоновані заходи дозволили сформувати в учнів правові почуття, активну позицію у правовій сфері; виробити навички і звички правомірної поведінки; подолати в свідомості помилкові погляди та переконання; розширити знання про декларовані в Конституції України права, свободи та обов'язки людини, громадянина України; виховання в учнів почуття патріотизму поваги до рідних, однокласників, педагогів.

**Проведено засідання педагогічної ради у формі ділової гри
«Акваріум»**

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

З метою удосконалення та активізації форм і методів позашкільної освіти з еколого-натуралістичного спрямування щодо залучення здобувачів освіти до різноманітних педагогічно організованих видів суспільно корисної праці, підведення підсумків виконання плану за 2021 рік та затвердження річного плану на 2022 рік 14 грудня 2021 року на базі комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) проведено педагогічну раду.

Остання у цьому році рада відбулася у формі ділової гри «Акваріум» і ще раз показала високий рівень педагогічної майстерності педагогів закладу.

Відбувся круглий стіл «Права дітей в сучасному світі»

13 грудня 2021 року на базі комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) відбувся круглий стіл за темою «Права дітей в

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

сучасному світі». В заході прийняли участь експерти з юриспруденції – адвокатка Світлана АМІНОВА, представниця громадської організації «Єдиний щит» Вікторія МАЛАШЕНКО та вихованці гуртка «Тварини в нашому житті» (керівники Олександра ВАЛІКОВА, Інна КОВАЛЕНКО).

З привітальним словом звернулась до учасників круглого столу директорка Центру Ельвіра ВІТРЕНКО та зазначила, що знання особистих прав та їх відстоювання дуже важливе для становлення свідомої особистості – громадянина України.

В рамках заходу учасники познайомились зі змістом Конвенції прав дитини, проведено таємне анкетування «Порушення моїх прав» та обговорення спірних питань щодо життєвих ситуації, що стосуються прав дітей. Консультацію з цих питань надала адвоката Світлана АМІНОВА, роз'яснила етапи та шляхи відстоювання своїх прав. Представниця громадської організації «Єдиний щит» Вікторія МАЛАШЕНКО розповіла про діяльність громадської організації «Єдиний щит», про розслідування звернень громадян міста Херсону та області щодо питання порушення прав дітей.

Проведено захід “Вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції”

09 грудня 2021 року на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО “ОЕНЦДМУ”, директор Ю.Ф. Педан), проведено

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

захід “Вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції”. У заході брали участь вихованці гуртка “Юні квітникарі” КЗО “ОЕНЦДУМ”, учні комунального закладу освіти “Середня загальноосвітня школа №76” Дніпровської міської ради (директор Сазанська Г.О.).

Метою заходу було розширення та закріплення знань щодо аварії на Чорнобильській АЕС; розвиток навичок самоаналізу, виховання любові до Батьківщини, гордості за її людей та бажання бути корисним своїй державі.

Юннати дізналися про події, які відбулися в Чорнобилі 30 років тому, дізналися нові факти про Чорнобильську трагедію, визначились з тим, хто такі ліквідатори, говорили про їх мужність, відвагу, героїзм і самовіддачу. Дітей вразили наслідки вибуху, екологічна загроза, яка виникла в світі і те, як аварія вплинула на навколишнє середовище.

Вихованці розглянули карту, намалювали свічки пам’яті та хвилиною мовчання вшанували пам’ять загиблим ліквідаторам.

Наша повага і шана – тим, хто щодня бореться зі страшними хворобами, викликаними цією катастрофою. Кожен з нас відповідає за себе і своє майбутнє, за події, які розгортаються навколо. Саме тому потрібно добре вчитися, бути відповідальними і добросовісно виконувати свої обов’язки, щоб стати свідомим громадянином України, який в будь-який час готовий боронити її та навіть віддати життя, заради кращого майбутнього країни та людства.

Підготувала керівник гуртка КЗО“ОЕНЦДУМ” Лідія ПОЛОЖІЙ

Розпочато обласну акцію „Збережи ялинку”

Напередодні новорічно-різдвяних свят у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді проводиться щорічна обласна акція „Збережи ялинку”. У рамках акції традиційно проводиться обласний

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

конкурс „Збережи ялинку”, працює творча майстерня з виготовлення новорічних композицій, новорічно-різдвяна виставка, а також проводяться майстер-класи для школярів міста і області.

Новорічні композиції – альтернатива зеленим красуням-ялинкам, багато з яких знищуються під час проведення новорічних свят.

Виготовляти новорічні композиції можна навчитися під час майстер-класів, які проводяться у закладі вже понад двадцять п’ять років поспіль.

Під час майстер-класів діти вчаться створювати красу, дбати про збереження зелених насаджень, дізнаються про традиції зустрічі Нового року різних країнах світу.

14 грудня участь у заході взяли учні Полтавського ліцею № 13 „Успіх”, Андріївського ліцею Полтавської обласної ради та вихованці Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Цього разу працювали майстер-класи керівників гуртків Дігтяр Юлії Іванівни, Джупій Марії Сергіївни та Чистякової Юлії Іванівни.

Діти використовують поряд з природними вторинно перероблені матеріали – стрічки, тканину, нитки тощо. Тому подібні заходи виховують у дітей не лише естетичні смаки, а й сприяють екологічному вихованню учнівської молоді.

Запрошуємо бажаючих долучитися до участі у майстер-класах.

Проведено обласну виставку-конкурс «Замість ялинки – зимовий букет»

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

На базі Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді 14-16 грудня 2021р. була проведена обласна виставка-конкурс «Замість ялинки – зимовий букет», в якій взяли участь 150 закладів освіти з 44 об'єднаних територіальних громад.

Школярі та педагоги представили понад 280 експонатів різдвяно-новорічної тематики, які поєднали практичну природоохоронну роботу в рамках Всеукраїнської акції «Ялинка» та виробили новорічно-різдвяної тематики.

Номінація «Галицькі сувеніри та різдвяна атрибутика» була представлена різноманітними виробами з соломи, глини, кераміки, різьби по дереву, солоного та здобного тіста тощо.

Збереження та відродження глибинних традицій українського народу, висока майстерність, народознавчий аспект присутній в номінації «Дідух – різдвяний дух».

Засідання наукового товариства учнів «ЮННАТ»

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

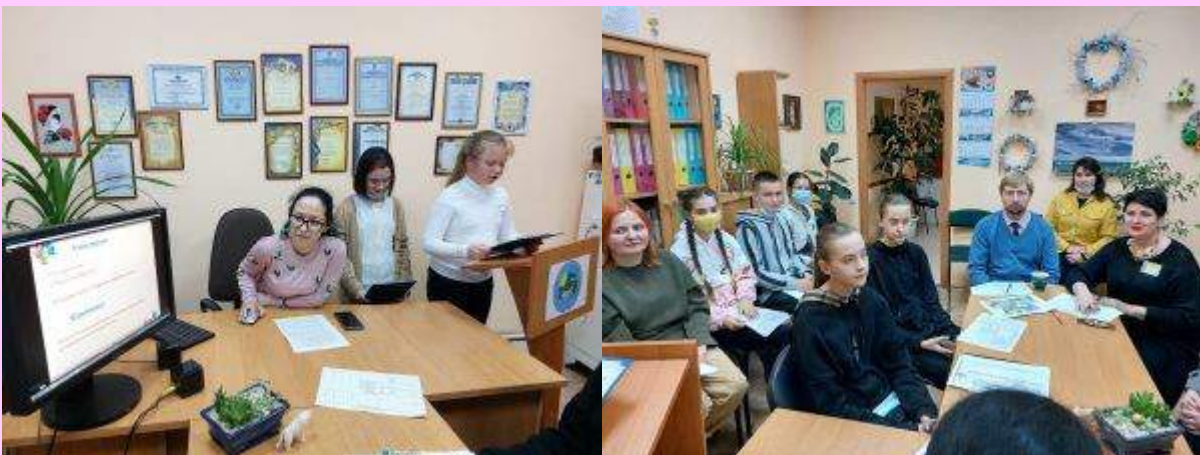
Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

З метою виявлення і підтримки обдарованих дітей, підготовки майбутньої наукової зміни, підведення підсумків діяльності наукового товариства учнів “Юннат” закладу, 15 грудня 2021 року на базі Центру проведено I етап конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт обдарованої учнівської молоді Малої академії наук України.

Діти представили результати своїх досліджень у галузі екологічно безпечних технологій, охорони довкілля, зоології, сільського господарства. Оцінювали роботи учасників компетентне журі: Вітренко Ельвіра Валентинівна – директорка комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради, Растьогін Михайло Юрійович – кандидат педагогічних наук, заступник директора Херсонського фізико-технічного ліцею Херсонської міської ради.

Члени комісії зробили висновки про високий рівень володіння учнями матеріалом з тем дослідження, творчий підхід до вирішення поставлених завдань та великий об’єм практичних робіт проведених юними дослідниками. В конкурсі взяли участь 8 вихованців Центру – здобувачі освіти 6-11 класів. Всі учасники отримали рекомендації та підтримку і будуть продовжувати свою наукову діяльність братимуть участь у фінальних етапах Всеукраїнських конкурсів.

Бажаємо їм успіхів!!!

**Проведено свято «Святий Миколай, усім дітям помагай!»,
творчі майстерні «Лист до Святого Миколая»**

З метою виховання у дітей любові до ближнього, почуття доброти та милосердя, сприяння розвитку творчих здібностей дітей, формування практичних умінь і навичок з виготовлення листівок бажань, стилізованих ялинок, різдвяних віночків для здобувачів освіти гуртків «Юні валеологи» (керівник Оленка Чала), «Юні бджолярі» (керівник Тамара Саук), «Юні рослинники» (керівник Микола Федоренко), «Основи екологічних знань» (керівник Ніна Солодка) комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» було проведено свято «Святий Миколай, усім дітям помагай!», творчі майстерні «Лист до Святого Миколая», з виготовлення стилізованих ялинок та різдвяних віночків.

Під час проведення заходів гуртківці отримали інформацію про новорічно-різдвяні свята, традиції їх святкування у різних народів, взяли участь у святковій вікторині, енергізаторі «Передай далі», переглянули мультиплікаційні фільми «Святий Миколай. Різдвяна історія» (<https://www.youtube.com/watch?v=feDeJPXosgA>), «Різдво. Святвечір» (<https://www.youtube.com/watch?v=VtgD18NHVSc>).

Завідувач відділу організаційно-масового Тетяна КОРЕНЬ

**До гуртківців Національного еколого-натуралістичного
центру завітав Святий Миколай**

Двадцять першого грудня гуртківці Школи народних ремесел Національного еколого-натуралістичного центру тепло зустрічали Святого Миколая. До свята підготували Миколаю вірші, пісні і музичні номери. Святий Миколай подякував за їхні творчі здобутки та нагородив подарунками.

На Чернігівщині триває обласна виставка-конкурс «Український сувенір»

З метою виховання національного світогляду учнівської молоді через пізнання народного мистецтва, підтримки обдарованої і талановитої учнівської молоді комунальним закладом «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» упродовж грудня 2021 року – січня 2022 року проводиться обласна виставка-конкурс «Український сувенір» (далі – виставка-конкурс).

Цьогоріч експозицію виставки-конкурсу склали більше 150 робіт здобувачів освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти Борзнянської, Бобровицької, Березнянської, Варвинської, Вертіївської, Гончарівської, Городнянської, Деснянської, Ічнянської, Киїнської, Куликівської, Козелецької, Корюківської, Коропської, Любецької, Менської, Мринської, Макіївської, Новгород-Сіверської, Новобілоуської, Ніжинської, Остерської, Прилуцької, Сновської, Сосницької, Срібнянської, Семенівської, Тупичівської, Талалаївської, Чернігівської територіальних громад, комунального закладу «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради, комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів».

Учасники виставки-конкурсу розподіляються за такими віковими категоріями: I вікова категорія – діти 6-11 років; II вікова категорія – підлітки 12-17 років.

Виконуючи загальні умови виставки-конкурсу, здобувачі освіти провели пошуково-дослідницьку роботу з питань пізнання джерел і процесу творення народного мистецтва, що сприяло всебічному розвитку учнів та їх готовності до участі у соціокультурному житті.

На виставку-конкурс подано наступні експозиційні матеріали: зразки традиційних іграшок (ляльки, фігурки людей, тварин, птахів (так звані образотворчі іграшки), дзиги, кулі, коні-качалки, калатала, тарахкала, деркачі, брязкальця, фуркала, вітрячки (так звані технічні, техніко-механічні іграшки) меблі, посуд; копії стародавніх іграшок, збережених в родинах протягом декількох поколінь; предмети вжитку, що можуть бути зразками традиційної української сувенірної продукції; сучасні дизайнерські вироби, що відповідають поняттю «сувенір» і виготовлені з використанням народних традицій та символіки декоративно-прикладного мистецтва, елементів різьблення, вишивки, декоративного розпису, плетення, ткацтва тощо; сучасні

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

саморобні іграшки, сувеніри, предмети вжитку, виготовлені спільно з батьками та родичами за давніми родинними традиціями (з приміткою «Скарбничка родинної творчості»).

Виставкові експонати виконані за допомогою батьків, членів родин, керівників гуртків та учителів.

З робіт, надісланих на обласну виставку-конкурс, у комунальному закладі «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» створено виставку, яка триватиме до 25 січня 2022 року.

Завідувач відділу організаційно-масового

Тетяна КОРЕНЬ

Проведено свято «Андріївські вечорниці» в КЗ «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради

5 грудня 2021 року на базі комунального закладу «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради відбулось свято «Андріївські вечорниці». Організатори – вихованці гуртка «Юний зоолог» (керівник: МОМОТЮК Марія). До участі у заході долучилися гуртків різних творчих об'єднань Станції юних натуралістів.

Андріївські вечорниці – одна з найцікавіших давніх традицій. На Андрія молодь з усього села збиралася на вечорниці, на яких жартували, співали, танцювали. Дівчата варили вареники і пригощали хлопців (вареники були з «сюрпризами»).

Пекли калиту – обрядовий хліб, що має форму кола – символ сонця і нескінченності. Хлопці вибирали з поміж себе самого веселого і спритного пана Калитинського, який тримав високо калиту, яку парубкам було нелегко вкусити. А ще у цей вечір незаміжні дівчата ворожили на судженого. У юннатів на святі були справжні вареники, великий пес, який допоміг визначити дівчину, що першою вийде заміж, ігри, танці. Весело, гарно і змістовно провели час гуртківці.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Відкриття новорічно-різдвяної виставки в ЗОЕНЦ

Вже традиційно напередодні новорічних свят в Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді проводяться обласні етапи Всеукраїнських виставок-конкурсів „Новорічна композиція” та „Український сувенір”.

Метою конкурсу „Новорічна композиція” – є пропаганда серед молоді бережливого ставлення до природи, формування практичних умінь та навичок учнів з виготовлення святкових композицій за напрямом новорічна флористика.

Метою виставки-конкурсу „Український сувенір” – є виховання національного світогляду учнівської молоді через пізнання народних традицій, залучення молодого покоління до джерел і процесу творення українського народного мистецтва.

Відрадно, що вже надійшло близько 500 дитячих робіт із закладів загальної середньої та позашкільної освіти області.

Всіх, хто бажає відчутти справжню атмосферу свята, запрошуємо в наш Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр на новорічно-різдвяну виставку, яка триватиме до 20 січня 2022 року, звичайно ж, з дотриманням всіх карантинних норм.

Привітання в Херсонській обласній раді

21 грудня відбулося привітання кращих вихованців комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра ВІТРЕНКО) головою Херсонської обласної ради Олександром САМОЙЛЕНКО та головою обласної державної адміністрації Геннадієм ЛАГУТОЮ.

Новорічні подарунки від керівництва області отримали: Лаптуха Олександр – переможець Всеукраїнської трудової акції «Кролик»; Лар'яновський Іван – переможець Всеукраїнського конкурсу «Біощит»; Панасюк Єва – переможець Всеукраїнського конкурсу «Новорічна композиція»; Облоненко Яна, Мороз Єлізавета – переможці Всеукраїнського конкурсу з квітникарства та ландшафтного дизайну «Квітуча Україна».

Діти подарували представникам влади новорічні вироби, зроблені своїми руками.

Побажаємо юним любителям природи наступних перемог та звершень у новому році.

Різдвяний віночок – власними руками! Атмосфера свята і чуда панувала на майстер-класі в ЗОЕНЦ

Наближаються новорічно-різдвяні свята, які несуть радість, святковий настрій і очікування казки! Невдовзі наші домівки прикрасять новорічні ялинки, а дітлашня очікуватиме подарунки від Діда Мороза. Чудовим доповненням до святкового оформлення стане і різдвяний віночок, який приноситиме щастя і злагоду в наші оселі.

Напередодні різдвяних свят юннати екоцентру взяли участь у майстер-класі із виготовлення різдвяного віночка.

Різдвяний вінок втілює ідею вічного життя, оскільки зелений колір – колір життя, а свічечка – це світло, що осяює наш світ на Різдво.

Під керівництвом педагогів юні майстрині ознайомились з основами створення новорічного декору, навчилися створювати різдвяний вінок з паперу, засвоїли основи новорічного оформлення.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Магічна творча атмосфера та незабутні емоції під час майстеркласу якнайкраще сприяли створенню чудових прикрас.

Ольга ВЕЛИЧКАНИЧ, завідувачка відділу біології та дослідницько-експериментальної роботи

Ялинка-годівничка

На території Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді зростають різні види ялин.

Вони не лише радують око вихованцям, працівникам та гостям закладу позашкільної освіти, а й стають чудовим місцем для затишного відпочинку птахів в холодну пору року.

Юні натуралісти впродовж літньо-осіннього періоду заготовляли для птахів, звірів, які залишаються в нашому краї на зиму, природні продукти харчування – насіння злакових культур, плоди горобини та калини, горіхи тощо.

В період різдвяно-новорічних свят юні охоронці природи разом з своїми наставниками – керівниками гуртків, прикрасили ялинку смаколикami з

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

природних матеріалів. Ялинка-годівничка не лише тішить відвідувачів закладу своєю красою, але й є корисною для пернатих друзів.

**Новорічно-різдвяні подарунки захисникам від юннатів
Луганщини**

Вже третій рік поспіль, починаючи з 2019 року, за ініціативи Луганського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та підтримки Департаменту освіти і науки Луганської облдержадміністрації, в рамках обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Новорічна композиція» запроваджена номінація «Подарунок захиснику».

У 2021 році учнівська молодь Луганщини надіслала на конкурс понад 800 робіт за 8 номінаціями. Після відбору робіт до фінального етапу та обласних виставок, всі інші роботи, за згодою учасників конкурсу, були підготовлені для передачі на передову, у військові частини, які беруть участь в ООС. А це – понад 400 поробок, які зробили діти з усієї Луганщини.

**Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>**

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Даний захід входить до «Плану спільних дій Командування об'єднаних сил та Луганської облдержадміністрації – обласної військово-цивільної адміністрації щодо забезпечення державного суверенітету України на території Луганської області».

І ось, 17 грудня, напередодні свята Святого Миколая, в Департаменті освіти і науки Луганської облдержадміністрації відбулась урочиста передача цих поробок представникам Об'єднаного центру Цивільно-військового співробітництва, для подальшої передачі військовим оперативно-тактичного угруповання «Північ», у зоні відповідальності якого знаходиться мир та спокій луганчан.

Репортаж про цю подію можна переглянути за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=efuTOB6Fr5A> («У Северодонецьку військовим передали поробки»).

А вже наступного дня, і до Нового року, ці поробки почали надходити за призначенням – на передову.

І хоча обличчя наших захисників закриті масками, бо так потребують заходи безпеки, ми впевнені, що під ними щирі посмішки. Юні луганчани сподіваються, що ці маленькі подарунки скрасять Новорічно-різдвяні свята тим, хто зустрічає їх не в родинному колі, а на передовій. Наші захисники повинні знати, що не тільки їх рідні і близькі переживають за них. Луганчани також щиро моляться за їх здоров'я, бажають миру та спокою, щастя, родинного благополуччя та всіх гараздів у цьому і наступному роках!

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021
Проведено новорічно-різдвяну виставку «Новорічна композиція» у Чернігівській обласній станції юних натуралістів»

З метою формування практичних умінь і навичок здобувачів освіти з виготовлення новорічно-різдвяних композицій, які символізують та відображають новорічно-різдвяну флористику та сприяють розвитку флористичного мистецтва в області комунальним закладом «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» упродовж грудня 2021 року – січня 2022 року проводиться обласна новорічно-різдвяна виставка «Новорічна композиція» (далі – Виставка).

Цьогоріч експозицію Виставки сформували 273 творчі роботи здобувачів освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти Борзнянської, Бахмацької, Варвинської, Вертіївської, Гончарівської, Городнянської, Деснянської, Іванівської, Ічнянської, Комарівської, Куликівської, Козелецької, Корюківської, Коропської, Лосинівської, Любецької, Менської, Михайло-Коцюбинської, Мринської, Макіївської, Новгород-Сіверської, Новобілоуської, Ніжинської, Носівської, Остерської, Прилуцької, Парафіївської, Сновської, Сосницької, Срібнянської, Семенівської, Тупичівської, Талалаївської, Холминської територіальних громад, комунального закладу «Городнянський ліцей» Чернігівської обласної ради, комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів».

Участь у виставці взяли як окремі здобувачі освіти так і колективи здобувачів освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти віком від 6 до 17 років.

Представлені роботи виконані в довільній формі за такими номінаціями: «Стилізована ялинка», «Новорічний букет», «Новорічна композиція», «Новорічний вінок», «Сюжетна композиція», «Флористична новорічна картина чи колаж», «Новорічний подарунок».

Подані на Виставку роботи вирізняються творчим підходом, оригінальністю, актуальністю порушеної проблеми, якістю оформлення, цікавим викладенням власних поглядів, свідомим підходом до проблеми збереження лісових насаджень, вивченням та відродженням різдвяних обрядів та народних традицій.

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Виставка охоплює майже всі напрямки декоративно-ужиткового мистецтва: художню вишивку, м'яку іграшку, бісероплетіння, вироби з природних матеріалів, фітодизайн.

З робіт, надісланих на обласну виставку, у комунальному закладі «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» створено виставку, яка триватиме до 25 січня 2022 року. Запрошуємо всіх бажаючих відвідати її.

Роботи переможців буде направлено для участі у Всеукраїнській новорічно-різдвяній виставці «Новорічна композиція» до Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді.

Відбулося новорічне свято в КЗ «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

24 грудня в комунальному закладі «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради (директорка Ельвіра Вітренко) відбулося новорічне свято для вихованців закладу.

Завітали представники обласної організації партії «Удар Віталія Кличко»: Євген Вдовиченко, голова виконавчого комітету, Марія Гринченко, офіс-менеджер; представники Громадської організації «Щаслива нація»: Вікторія Бебко, голова, В'ячеслав Ільченко, координатор відділу партійного будівництва.

Для 35 дітей була підготована вистава та новорічні розваги від вихованців гуртка «Екологічний театр» під керівництвом Олени Олійникової. І звісно, всі отримали подаруночки, які забезпечили для дітей гості.

Всім бажаємо веселих Новорічних свят!!!!

**Проведено відкрите заняття за темою “Різноманітність
троянд, їх використання в озелененні”**

Детальна інформація на сайті
<https://nenc.gov.ua>

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

16 грудня 2021 р. на базі комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” (далі – КЗО “ОЕНЦДУМ”, директор Юрій Педан) відбулось відкрите заняття гуртка “Юні квітникарі” за темою “Різноманітність троянд, їх використання в озелененні” (керівник Світлана Белоха).

Метою заняття було: ознайомлення дітей з різноманітнісними сортами та видами троянд та їх використанням в озелененні, виховання любові до прекрасного, бережливого ставлення до природи, гордості за свій край.

Вихованці ознайомились з загальним виглядом рослини троянди (стебло, листя, квітка, плід) та порівняли її з шипшиною.

Діти дізнались про сучасні види троянд, головні якості ремонтантних троянд. Педагог запропонував вихованцям гру, де властивості були написані на пелюстках, діти прочитали їх та запам’ятали. Згадали, що у ботанічному саду Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара ростуть 140 різновидів троянд.

Вихованці дізнались про те, де можна вирощувати троянди, які необхідно створювати умови для зростання.

Обговорили використання троянд: у кулінарії, медицині, парфумерії, декоруванні, косметичці та флористиці. Діти познайомились з косметичними препаратами (крем, олія) з додаванням троянди, відчули аромат.

Діти на занятті пограли в руханку, та на завершення створили поробку “Букет троянд”. Вихованці отримали заготовки з паперу, та за допомогою клею створили паперовий букет.

**Проведено декадник національного виховання «Я, родина,
Україна»**

В грудні 2021 року у комунальному закладі «Станція юних натуралістів» Рівненської обласної ради пройшов місячник національного виховання «Я, родина, Україна», який організовувався з метою популяризації українських національних традицій, обрядів та ремесел, виховання любові до культурної спадщини свого народу, усвідомлення себе його невід’ємною частиною.

Юннати, разом з керівниками гуртків, оформили виставку творчих робіт «Тобі, Україно, дари ці несучу», малюнків та плакатів виготовлених в національному стилі. Гуртківці ознайомились з походженням стародавніх знарядь праці українців у світлиці «Берегиня». Побували на екскурсіях у овочевій та квітковій теплицях.

З метою створення умов для виховання культури спілкування, самореалізації та стимулювання зростання творчого потенціалу гуртківців педагогами проведено майстер-класи: «Виготовлення традиційних українських квітів з тканини», «Виготовлення віночка з природних матеріалів», «Виготовлення різдвяного віночка», «Виготовлення традиційних прикрас із соломи», «Виготовлення різдвяних подарунків», «Виготовлення різдвяних подарунків з природних матеріалів», «Виготовлення ангелів-охоронців», «Виготовлення новорічного декору в національному стилі».

Під час декадника пройшов конкурс юних фотоаматорів «Моя країна – Україна» на який учні представили більше 1000 фоторобіт у семи номінаціях в яких відображали красу різних куточків України та продемонстрували любов до рідної держави.

В рамках декадника пройшла зустріч у творчій майстерні «Гітара і ми» на тему «Всі разом ми – одна родина», присвячена Міжнародному дню благодійності. Метою заходу було виховання духовної культури, патріотизму, єдності, найвищих загальнолюдських цінностей – милосердя, любові до ближнього, взаєморозуміння, поваги, розвиток творчих здібностей учнівської молоді, вміння працювати в команді. До творчого спілкування долучились вихованці Станції, педагоги, батьки та гості, які мали змогу не тільки довідатись про історію пісенної творчості авторів і виконавців різних держав,

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

але й самі виконували пісні, визначали найулюбленіші та долучились до виступів в імпровізованій формі.

Для юннатів було проведено бесіди: «Традиції і обряди українського народу», «Україна – єдина держава», «Родинне дерево. Що ми знаємо про свої попередні покоління», «Традиції українців у зимовий період», «Рослинні-символи України», «Квіти в народних звичаях та обрядах»; виховні заходи: інформаційна бесіда «П.І. Прокопович – винахідник рамкового вулика», відверта розмова «Здоровий народ – здорова нація. Навіщо займатися спортом».

Також для вихованців гуртків проведено театралізоване дійство «Вечорниці на Андрія», на якому вони вивчали традиції українців під час грудневих свят. Діти стали учасниками інсценівок, обряду кусання калити, конкурсів, виконували тематичні пісні у родинному колі.

Новорічна вистава пройшла в національному стилі. Сюжет казки відбувався в Карпатах, тому провідною темою стали народна символіка, українські закарпатські мотиви пісень та музичний супровід під час конкурсів, ігри, вікторина, інсценізації традицій нашого народу переплетені з святкуванням новорічно-різдвяних свят.

Завершили декадника національного виховання обласні етапи новорічно-різдвяної виставки «Новорічна композиція» та Всеукраїнської виставки-конкурсу «Український сувенір», у яких взяли участь гуртківці Станції.

Упродовж грудня проводилась екскурсійна програма, якою охоплено близько 700 учнів із закладів освіти 7 територіальних громад Рівненської області.

Юннати ЗОЕНЦ турбуються про птахів рідного краю і підкормлюють їх, розвішуючи годівнички

Настала чудова пора року – зима. Все навкруги вкрито білою, пухнастою ковдрою. Лунає дзвінко сміх дітлахів. Лише засмучено дивляться на сніг пернаті друзі, тулячись один до одного. Ой, як студено!

Більшість птахів, які залишаються зимувати у нас, не відлітаючи в теплі краї, добре переносять холод. Справа в тім, що птахів змушує летіти не холод, як гадає більшість людей, а голод. В холодну пору під сніговим покривом залишається більша частина раціону птахів. Але з кінця літа і до перших холодів птахи активно накопичують жирок, який всю зиму захищає їх від морозу. Щоб запаси теплового прошарку не скорочувалися, птахам потрібно добре харчуватися.

В зимовий період комахи впадають в сплячку до настання весняного тепла, а оскільки вони є основним джерелом живлення для більшості птахів, то з настанням холодів їм доводиться перебудовувати свій раціон.

Більшість птахів не заготовляють собі їжу на зиму і шукають її практично постійно, скрізь, де це можливо. На зміну комахам приходять ягоди та насіння. Але запаси їжі дуже швидко закінчуються, і їх часто не вистачає, щоб прогодувати зимуючих птахів.

Щорічно юннати Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді беруть на себе турботу про пташок. І цього року також не оминули увагою пернатих друзів.

23 – 24 грудня педагоги екоцентру провели із вихованцями екологічний захід на тему „Зимуючі птахи рідного краю. Турбота юннатів про птахів взимку”. Методистка відділу екології та природоохоронної роботи Оксана Стрічко продемонструвала юннатам мультимедійну презентацію „Зимуючі птахи рідного краю”. Учасники заходу мали змогу пригадати назви пташок, яких вони зустрічають на своєму подвір’ї кожного дня, та закріпити знання про осілих і зимуючих птахів.

Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021

Завідувачка відділу біології та дослідницько-експериментальної роботи Ольга Величканич підготувала цікаві ігри та завдання про птахів України. Весело і жваво працювалося юннатам: розгадували загадки про пернатих, відгадували птахів за описом, за формою дзьоба та з'ясовували, чим саме можна підгодовувати птахів взимку.

Ольга Михайлівна наголосила, що підгодовування птахів – це не проста справа, і не можна бездумно віддавати їм залишки людської їжі. Це може тільки зашкодити пташкам. Справа в тім, що птахам категорично протипоказана солоня їжа і та, що містить будь-які приправи до неї. Для підгодівлі також не підходить і звичайний свіжий білий хліб.

Улюбленими ласощами для пташок є різне необроблене насіння: соняшникове, гарбузове, кавунове, з динь та огірків, пшениця, овес, просо...

Ганна Андрусь, керівниця гуртків екоцентру, провела з вихованцями гуртка “Юні садівники” інтерактивні ігри “Визнач птаха за малюнком” та “Нагодуй пташку взимку”. Діти виготовляли снігурів у техніці оригамі як прикрасу на ялинку та листівки на захист зимуючих птахів.

А на завершення заходів вихованці ЗОЕНЦ розвісили на території закладу годівнички, пригостивши смаколиками своїх пернатих друзів – захисників саду.

Захід проведено в рамках співпраці з Інститутом еколого-релігійних студій (керівник Олександр Бокотей) та Союзом охорони природи Німеччини (NABU Bundesverband International).

Оскана Стрічко, Ольга Величканич

Юннати ЗОЕНЦ весело святкували прийдешній Новий рік

Новий Рік – свято, яке відзначають буквально всі люди Землі. На всій планеті, у кожній країні, у кожній родині діти й дорослі готуються до цього свята, чекаючи нових радісних подій, барвистих подарунків, дивних чудес і виконання заповітних бажань.

Педагоги та юннати Закарпатського обласного еколого- натуралістичного центру учнівської молоді довго та активно готувались до новорічних свят, вчили вірші та пісні, готували новорічні сценки, прибирали навчальні приміщення та зал.

Так, 28 грудня, організовано похід в академічний обласний театр ляльок „Бавка”. Новорічна вистава, яка поставлена акторами театру принесла надзвичайно позитивні емоції вихованцям екоцентру.

Наступного дня в ЗОЕНЦ відбувся масово-виховний захід ”Новорічний карнавал”. У святково прикрашеній виставковій залі зібрались юннати, батьки та педагоги. Після вітальних слів директора закладу Олександра Геревича, всі присутні прощедрували новорічно-різдвяну щедрівку ”Добрий вечір, тобі пане господарю”.

Святкова новорічна програма заходу була насичена, різноманітна, цікава і захоплююча. А це і новорічна сценка ”Щедрівка” у виконанні вихованців гуртка ”Юні квітникарі” і новорічні вірші та щедрівки, підготовлені талановитими юннатами екоцентру і розважальні конкурси, в яких діти із захопленням брали участь.

У конкурсі ”Сніговик” діти показали спритність та майстерність. Вони вміло продемонстрували те, як з матеріалів, якими користуємось щоденно, можна зробити веселу атмосферу як на святі, так і вдома з рідними людьми та друзями.

Приємною несподіванкою для учасників заходу став візит ”справжньої” чарівниці, яка з допомогою своїх магічних сил передбачила події, які відбуватимуться в наступному році.

**Інформаційний бюлетень НЕНЦ
Номер 10-12, жовтень, листопад, грудень 2021**

Не обійшлося свято без Діда Мороза та Снігурки, які привітали всіх присутніх в залі з Новим Роком, запалили вогники на святковій ялиночці та подарували смачні подарунки всім діткам.

Після завершення заходу для діток організована святкова дискотека.

Відділ організаційно-масової роботи ЗОЕНЦ

Коронавірус: профілактика інфікування і поширення

Як знизити ризик інфікування коронавірусом?

Мийте руки з милом (мінімум 20 с) або дезінфекційними засобами із вмістом спирту

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктія; відразу викидайте серветку і мийте руки

Тримайтеся на відстані від людей, у яких кашель або підвищена температура

Як захистити інших від інфікування?

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктія

Одразу викидайте використану серветку і закривайте кришку смітника

Регулярно мийте руки під час догляду за хворими, а також після кашлю та чхання

Чи варто надягати медичну маску?

Так. Якщо у вас є респіраторні симптоми – кашель, утруднене дихання

Так. Якщо ви надаєте допомогу особам із респіраторними симптомами

Не потрібно, якщо немає респіраторних симптомів

Медичні працівники мають надягати респіратори

Коли використовувати медичну маску

1.

Якщо ви здорові, вам потрібно носити маску, тільки якщо ви доглядаете за людиною з підозрою на інфекцію COVID-19

3.

Маски ефективні лише в поєднанні з обробкою рук за допомогою спиртосмісних засобів або миття рук водою з милом

2.

Надягайте маску, якщо кашляєте і чхаете

4.

Якщо ви носите маску, ви повинні її зняти, як її правильно використовувати й утилізувати

Як надягати, використовувати, знімати і утилізувати маску

1.

Перед тим як надіти маску, вийміть руки із засобом на спиртовій основі або милом

4.

Змініть маску часто, як тільки вона стала вологою, і не використовуйте повторно

2.

Покрийте рот і ніс маскою і переконатися, що між вашим обличчям і маскою не виникає протікання

5.

Як знімати маску: не торкайтесь до її зовнішньої поверхні – знімайте маску за гумки; негайно викиньте у закритий контейнер; протріть руки засобом на основі спирту чи вийміть з милом

3.

Не торкайтесь руками зовнішньої поверхні маски під час її використання; якщо зробили це, протріть руки засобом на основі спирту чи вийміть з милом

Залишайтеся здорові під час подорожі

Уникайте подорожей, якщо у вас гарячка і кашель

Уникайте тісного контакту з людьми, у яких гарячка та кашель

Якщо у вас гарячка, кашель і утруднене дихання, зверніться до лікаря якомога раніше.

Часто знезаражуйте руки засобом на основі спирту або мийте з милом

Не торкайтесь очей, носа чи рота

Якщо вам стає погано під час подорожі, повідомте про це екіпаж та зверніться до лікаря

Їжте тільки добре приготовану їжу

Якщо ви звертаєтесь по медичну допомогу, повідомте лікаря про свої попередні подорожі

Не плывіть в громадських місцях

Уникайте тісних контактів із тваринами

Безпека харчових продуктів

Використовуйте різні дошки для подрібнення та намі для сирого м'яса та вареної їжі

Навіть у районах, постраждалих від епідемій, м'ясні продукти можна вживати за умови правильного приготування

Мийте руки між обробкою сирого та вареної їжі

Джерело: Всесвітня організація охорони здоров'я